

SLUŽBENI GLASNIK

GRADA DERVENTA

Skupština grada Derventa Derventa, Trg oslobođenja bb Telefon/faks: (053) 315-120, 315-115, E-mail: nikolinat@derventa.ba sanjam@derventa.ba www.derventa.ba	Četvrtak, 2. novembra 2023. godine DERVENTA BROJ 15/23 GOD. XXXII	Žiro računi: Nova banka a.d. Banja Luka 555-008-01252003-39 Sberbank a.d. Banja Luka 567-570-82000001-86 Budžetska organizacija: 0027110
---	---	---

288

Na osnovu člana 22. stav 1. tačka 2. Zakona o zaštiti i spasavanju u vanrednim situacijama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 121/12, 46/17 i 111/21), člana 39. stav 2. tačka 2. Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 97/16, 36/19 i 61/21) i člana 37. stav 2. tačka 2. Statuta Grada Derventa („Službeni glasnik grada Derventa“, broj: 6/21, 20/21 i 10/22), Skupština grada Derventa na 26. sjednici, održanoj 19. oktobra 2023. godine, donijela je

ODLUKU O PROCJENI UGROŽENOSTI OD ELEMENTARNE NEPOGODE I DRUGE NESREĆE

Član 1.

Usvaja se Procjena ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće.

Član 2.

Sastavni dio ove odluke je Procjena ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće.

Član 3.

Stupanjem na snagu ove odluke prestaje da važi Odluka o Procjeni ugroženosti područja opštine Derventa od elementarne nepogode i druge nesreće („Službeni glasnik opštine Derventa“, broj 6/14).

Član 4.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku grada Derventa“.

SKUPŠTINA GRADA DERVENTA

Broj: 01-022-322/23
19. oktobra 2023. godine
Derventa

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE GRADA
Bojan Radanović, s.r.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD ELEMENTARNE NEPOGODE I DRUGE NESREĆE

Uvod

Procjena ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće (u daljem tekstu Procjena ugroženosti) sastavni je dio Plana zaštite i spasavanja i polazni dokument za izradu planskih dokumenata u oblasti zaštite i spasavanja. Pravni osnov za izradu i donošenje nalazi se u Zakonu o zaštiti i spasavanju u vanrednim situacijama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 121/12, 46/17 i 111/21) u daljem tekstu Zakon i Uredbe o sadržaju i načinu izrade Plana zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće („Službeni glasnik Republike Srpske broj 101/21).

Procjenom ugroženosti postižu se sledeći ciljevi:

- 1) vrši se identifikacija i analiza reprezentativnog rizika,
- 2) utvrđuju se prioriteti za djelovanje u budućnosti,
- 3) utvrđuju se relevantne činjenice koje utiču na sprečavanje, smanjenje i otklanjanje posljedica elementarne nepogode i druge nesreće po ciljane – rizične grupe,
- 4) definišu se prijedlozi za smanjenje rizika – postupanje sa rizikom,
- 5) vrši se prilagođavanje, odnosno dimenzioniranje jedinica i timova zaštite i spasavanja, odnosno civilne zaštite, spasilačkih i drugih službi, preventivnih i interventnih kapaciteta, relevantnih propisa i planskih dokumenata procijenjenim rizicima.

Izrada procjene ugroženosti je proces koji se sastoji od pet međusobno uslovljenih i povezanih faza:

- 1) identifikacija rizika,
- 2) analiza rizika,
- 3) prijedlog za nivo mjera i aktivnosti,
- 4) donošenje odluka po prijedlogu za nivo mjera i aktivnosti,
- 5) sprovođenje odluke.

Identifikacija rizika, odnosno rizičnog događaja - pojave predstavlja trajan proces, gdje može doći do pojave novih i nestanka postojećih rizika. Sve te promjene je važno pratiti i blagovremeno ugrađivati u planske dokumente.

Druga faza izrade Procjene ugroženosti predstavlja analizu rizika koji se realizuje putem analize scenarija i analize kapaciteta, a što treba da rezultira davanjem preporuka za preduzimanje adekvatnih mjera i aktivnosti sa izvršiocima istih.

Prijedlog za nivo mjera i aktivnosti, treba da poboljša stanje u oblasti zaštite i spasavanja i definiše potreban broj snaga i sredstava zaštite i spasavanja, odnosno Civilne zaštite, kao i drugih subjekata od značaja za zaštitu i spasavanje i njihovo

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

angažovanje, te obezbjeđivanje pomoći drugih nivoa vlasti u slučaju da postojeći kapaciteti nisu dovoljni.

Pitanja koja se razmatraju u okviru prijedloga su:

- 1) minimalan broj pripadnika profesionalnih i hitnih službi, jedinica i timova zaštite i spasavanja, odnosno Civilne zaštite na određenom području, brojno stanje i oprema,
- 2) specijalizovana materijalno-tehnička sredstva,
- 3) obuka, vježbe, edukacija i razvijanje svijesti o potencijalnim opasnostima,
- 4) izrada i revizija planskih i drugih dokumenata,
- 5) izgradnja i rekonstrukcija objekata kritične infrastrukture,
- 6) izgradnja i rekonstrukcija objekata od značaja za zaštitu i spasavanje,
- 7) komunikacija i koordinacija,
- 8) procedure traženja, prihvata i pružanja pomoći,
- 9) mogućnost i uslovi angažovanja jedinica i timova zaštite i spasavanja, odnosno Civilne zaštite i drugih subjekata od značaja za zaštitu i spasavanje, dobrovoljaca, volontera, pravnih i fizičkih lica po osnovu ugovora.

Četvrta faza izrade procjene ugroženosti predstavlja donošenje odluke po prijedlogu za nivo mjera i aktivnosti i podrazumijeva da nadležni organ (jedinica lokalne samouprave) utvrdi koje mjere i aktivnosti je potrebno preduzeti da bi spasilačke i hitne službe i drugi subjekti od značaja za zaštitu i spasavanje ovladali određenim rizicima.

Peta faza izrade Procjene ugroženosti predstavlja sprovođenje odluke, a to je da civilna zaštita, spasilačke i druge službe i drugi subjekti od značaja za zaštitu i spasavanje, definisani u četvrtoj fazi kao nosioci konkretnih zadataka i obaveza, sprovedu donesenu odluku.

S obzirom na kompleksnost, sadržaj i ciljeve koji treba da se postignu izradom Procjene, članova 7. Uredbe o sadržaju i načinu izrade plana zaštite i spašavanja od elementarne nepogode i druge nesreće, Gradonačelnik grada je formirao radnu grupu za izradu Plana zaštite i spašavanja grada, koju čine koordinatori i predstavnik jedinice civilne zaštite koji je predsjedavajući radne grupe.

Procjena ugroženosti usaglašena je sa važećim dokumentima koje su radili stručni timovi iz različitih oblasti na republičkom i lokalnom nivou, te kao takvi predstavljaju validan osnov i isti su korišteni za izradu Procjene ugroženosti. U tom smislu, pored ostalih izvora, korišteni su podaci iz:

- Procjena ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 70/15),
- Rezultati popisa stanovništva iz 2013. godine, Republički zavod za statistiku Republike Srpske,
- Prostorni plan grada Derventa 2018-2033,
- Strategija razvoja opštine - grada Derventa 2018-2025,
- Strategija bezbjednosti saobraćaja grada Derventa od 2022. do 2031. godine.

1. Podaci o položaju i karakteristikama teritorije

1.1. Geografski položaj

Derventa se nalazi na sjeveru Bosne i Hercegovine, na granici između brdsko-planinske unutrašnjosti i obodnog dijela Panonskog bazena. Po svojim prirodnim karakteristikama i geografskom položaju, gradsko naselje Derventa pripada makroregionalnoj cjelini peripanonskog prostora. Derventa ima karakter sekundarnog regijskog centra, a na osnovu nodalno-funkcionalne regionalizacije Republike Srpske, pripada Dobojsko-bijeljinskoj regiji i zauzima njen sjeverozapadni dio. U Derventi na površini od 517 km², prema popisu iz 2013. godine, živi 25.922 stanovnika, što čini prosječnu gustinu naseljenosti od 50 stanovnika po km². Gradsko naselje Derventa nalazi se u centralnom dijelu teritorije i zauzima površinu od 16,67 km², a urbano područje naselja obuhvata oko 8 km².

Sjevernu granicu grada Derventa čini Ivanjsko polje, rijeka Sava, kao i niske planine Vučijak (na sjeveroistoku) i Motajica (na sjeverozapadu), južnom stranom grada se pruža planina Krnjina, dok sa zapadne strane granicu predstavlja rijeka Ukrina. Derventa

je jedna od 62 jedinice lokalne samouprave u RS. Administrativno graniči sa opštinama: Brod, Doboj, Modriča, Prnjavor, Srbac i Stanari, dok rijekom Savom graniči sa opštinom Bebrina (Republika Hrvatska).

Geosaobraćajni položaj Dervente je veoma povoljan. Ona zauzima centralni položaj prostora sjeverne Bosne i predstavlja tranzitno područje koje povezuje Panonsku niziju kroz Dinarske planine sa primorjem. Derventa predstavlja čvorište magistralnih pravaca, i to: Brod-Derventa-Doboj-Sarajevo-Ploče i Bijeljina-Derventa-Banjaluka, čime je Derventa direktno povezana sa glavnim administrativnim centrima Banjom Lukom i Sarajevom.

Regionalnim pravcima: Derventa-Srbac-Gradiška i Derventa-Podnovlje-Modriča, grad je dobro povezan sa svim okolnim opštinama. Blizina Brodskog Posavlja omogućava brzo uključivanje u važnu saobraćajnicu, panevropski saobraćajni koridor X (Salzburg-Grac-Ljubljana-Zagreb-Beograd-Niš-Skopje-Veles-Solun) i željezničku magistralu Jasenice-Devdelija, kao i mogućnost korišćenja riječnog saobraćaja na rijeci Savi.

Pored ovog, dobru saobraćajnu poziciju određuje i blizina autoputa „9. januar“, koji prolazi kroz južni dio Dervente, kao i blizina buduće trase koridora 5 C.

Jedna od važnih geostrateških karakteristika jeste i blizina aerodroma u Banjoj Luci i Tuzli, a podjednako je udaljena (oko 200 km) od 3 važna centra ovog regiona: Sarajeva, Zagreba i Beograda.¹

1.2. Geološke karakteristike

Geomorfološke karakteristike terena grada Derventa su vrlo heterogene i orografski izuzetno izražene, što je posljedica snažnog uticaja endogenih i egzogenih sila i procesa.

Od geomorfoloških procesa koji su učestvovali ili učestvuju u oblikovanju terena na predmetnom prostoru zastupljeni su fluvijalni, deluvijalni, proluvijalni i karstni geomorfološki procesi. Fluvijalni geomorfološki proces nastaje pod uticajem stalnih površinskih tokova. Ovaj geomorfološki proces je zastupljen u srednjem dijelu opštine u zoni površinskih tokova Save, Ukrine, Vijake, Lupljanice, Bišnje itd. Predstavljen je riječnim dolinama, riječnim terasama, adama, sprudovima i slično.

Deluvijalni i proluvijalni procesi nastaju pod uticajem povremenih difuznih i linijskih tokova. Predstavljani su deluvijalno-proluvijalnim lepezama, a najveća je na južnom dijelu opštine Derventa u zoni povremenog toka Osinja. Karstni geomorfološki proces zastupljen je u razviću karbonatnih stijena neogene starosti, koje čine značajan prostor na teritoriji opštine Derventa. Imajući u vidu da je u pitanju neogeni tj. miocenski karst, nisu razvijeni svi karstni oblici reljefa već samo neki i to vrtače i vrela. Najznačajnija vrela su Lupjanica i Bilića vrela, koja se koriste za vodosnabdijevanje značajnog dijela opštine Derventa.²

1.3. Karakteristike reljefa, geografsko-pedološke karakteristike tla

Reljef se grubo može podijeliti na dvije cjeline: zaravnjeni dio koji pripada južnom obodu Panonske nizije na sjeveru grada, te nisko pobrđe sa blago zatalasanim formacijama, na južnim dijelovima teritorije grada Derventa. Najviša nadmorska visina na teritoriji je i 350 m.n.v (Obronci Motajice), dok je najniža tačka na dijelu opštine uz tok rijeke Ukrine i iznosi 80 m.n.v. Na teritoriji opštine Derventa sedimenti kredne starosti su konstatovani kao najstariji, zatim je dobro razvijen miocen i kvartar. Tercijarni sedimenti su predstavljeni stijenama neogene starosti gdje se posebno izdvajaju sarmat i torton. Tokom kvartara obrazovani su aluvijalni, terasni i deluvijalno-proluvijalni sedimenti.

M e z o z o i k (Mz)

GORNJOKREDNI FLIŠ (K23)

¹ Strategija razvoja opštine Derventa 2018-2025

² Prostorni plan opštine Derventa do 2033. godine

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Ovi sedimenti se izdvajaju u sjeverozapadnom dijelu opštine Derventa. U litološkom pogledu u sastav ove serije ulaze liskunoviti pješčari razne granulacije i boje, tankopločasti do uslojeni raznobojni alevroliti, tamnosivi laporci i tamnosivi glinci. Liskunoviti pješčari su najrasprostranjeniji, a izgrađeni su od minerala kvarca, liskuna, feldspata i fragmenata primarnih stijena (kvarciti, rožnaci i karbonati). Pripadaju grupi arenita, filarenita, subarenita i kalkarenita. Alevroliti su izgrađeni od kvarca, liskuna i karbonatnih primjesa, a sastoje se od arenita i glinovite komponente, podređeno se javlja gvoždovita materija. Ginci imaju paralelno prugastu teksturu, a struktura im je pelitska do alevrolitska. Amorfna glina je glavni sastojak, a ona je u nekim slučajevima, kad u sebi sadrži tragove mikrokristalastog kalcita, kristalasta. Svi gore opisani litološki članovi fliša su raspoređeni ritmičkom sedimentacijom, a naznačenu ulogu imaju pješčari. Na površinama slojevitosti zapažaju se tragovi tečenja, utiskivanja i ostalih kretanja. Debljina ovih sedimenata u sjeverozapadnom dijelu opštine Derventa iznosi do 240 m, a sa pomjeranjem ka sjeveru ta dubina se povećava do 550 m, što ne spada u teritoriju ove opštine.

FILITOIDI (FK23)

Zauzimaju veoma mali prostor na krajnjem sjeverozapadu opštine. Litološki gledano uglavnom je izgrađena od raznovrsnih filita sa utvrđenom velikom petrografskom raznovrsnošću. Filiti koji su bliže granitnom probiju pokazuju znatno više kontaktno-metamorfne promjene, srazmjerno su jako kristalasti, često gnajsoliki, puni sitnih kristala turmalina.

ARGILOŠISTI, KREČNJAČKI PJESKOVITI KALCITNI ŠKRILJCI (ArK23)

Ovi sedimenti, poput filitoida, zauzimaju prostor na krajnjem sjeverozapadu opštine Derventa, ali je prostor njihovog zauzimanja nekoliko puta veći od prostora filitoida. Javljaju se u formi pojaseva koji se prema zapadu postepeno sužavaju. Ovdje su zastupljeni argilošisti, kao najzastupljeniji i dominantni u donjim dijelovima i koji leže na filitoidima, te pjeskoviti i krečnjački škriljci, metapješčari, alevroliti, glinci, laporoviti glinci, a rjeđe pjeskoviti krečnjaci i pješčari.

Fliš (4K23)

Flišni sedimenti zauzimaju značajan prostor na sjeverozapadu opštine Derventa. Izgrađeni su od pješčara, alevrolita, glinaca, krečnjaka, konglomerata i rjeđe, argilita. Daleko najzastupljeniji su pješčari sa procentualnim učešćem oko 70% i približno ravnomjerno su razvijeni unutar čitavog kompleksa. Kod njih se zapaža ritmička sedimentacija sa naznačenim učešćem pješčara i podređenim učešćem ostalih litoloških članova koji su navedeni.

EOCEN

DONJI EOCEN (E1)

Donji eocen zauzima krajnje jugoistočno područje opštine Derventa. U sastav ove serije ulaze alevroliti i pješčari, rjeđe glinci i konglomerati. Ritmičko taloženje je jasno izraženo po sistemu alevrolit-pješčar. U alevrolitima su sastojci najčešće orijentisani u jednom pravcu, a u sastav ulaze kvarc, liskun i karbonatne stijene, koji sadrže pravilno raspoređene organske i željezovite supstance. Pješčari su izgrađeni od stijenskog i mineralnog detritusa koji su podjednako zastupljeni. Stijenski detritus predstavljen je fragmentima kvarcita i karbonatnih stijena, a rjeđe se javljaju odlomci rožnaca, kvarcno-liskunovitih pješčara i kvarcno-liskunovitih škriljaca. Mineralni detritus je izgrađen od kvarca, feldspata i liskuna. Vezivo je krečnjačko.

SREDNJI I GORNJI EOCEN (E2,3)

Ovi sedimenti se izdvajaju na manjem području u srednjem dijelu teritorije opštine Derventa. Odlikuju se različitim litološkim sastavom, a pločasti do slojeviti sivi i mrkožuti liskunoviti pješčari različitog granulometrijskog sastava su najzastupljeniji. Ovi pješčari pripadaju grupi filarenita, feldspatskih filarenita i subfilarenita. Izgrađeni su od kvarca, feldspata i liskuna, te fragmenata kvarcita, rožnaca, karbonata, kvarcnoliskunovitih pješčara i alevrolita, dok im je vezivo gvoždovito-glinovito i karbonatno. Tankopločasti sivi, sivozelenkasti i crvenkasti

alevroliti, pločasti tamnosivi laporci, te tankoslojeviti do listasti laporoviti glinci se javljaju podređeno. Uočeni su ritmički ciklusi sa djelimično izraženom gradacionom slojevitosti, te turbiditna sedimentna tekstura i tragovi kretanja po površinama slojevitosti.

GORNJI EOCEN (E3)

Gornji eocen zauzima krajnje istočno područje opštine Derventa, a u izgradnji ove serije dominantno su zastupljeni pješčari i konglomerati, podređeno se javljaju alevroliti. Prilikom makroskopskog ispitivanja utvrđeni su sljedeći litološki članovi: pjeskoviti konglomerati, slabo konglomeratični pješčari, konglomeratični pješčari, kvarcni filareniti, kvarcni kalklititi, feldspatski filareniti, filarenitkalklititi, alevritski pješčari, alevroliti, pjeskoviti alevroliti, alevritski laporci.

NEOGEN

BURDIGAL-HELVET (M1,2)

Sedimenti slatkovodnog burdigal-halveta pojavljuju se u srednjem, jugozapadnom i ističnom dijelu opštine Derventa. U njihov sastav ulaze konglomerati različitog sastava, granulacije i tvrdoće, smeđi do mrki sitnozrni do krupnozrni pješčari, laporoviti krečnjaci, glinoviti lapori, gline, tufovi i bentoniti. Po zastupljenosti pojedinih litoloških članova mogu se izdvojiti: konglomeratskopješčarska i krečnjačko-glinovito-laporovita facija. Izdvojene facije često nose i druge litološke članove što ukazuje na nagla bočna i vertikalna smjenjivanja. Tvorevine južnog oboda kristalastog masiva Motajice predstavljaju specifičan tip sedimenata. Konglomerati su pretežno izgrađeni od serpentinsko-rožnačkog materijala i drugih litoloških članova različitog granulometrijskog sastava, a pješčari, različite boje i granulacije, su česti proslojci unutar konglomerata. Krečnjačko-glinovito-laporovita facija se sastoji od žutih laporovitih pločastih krečnjaka, bijeložutih lapora i sivožute gline u kojima su utvrđeni fosilni ostaci karakteristični za halveta. Tankopločasti glinoviti lapori, pločasti krečnjaci i tufovi se mjestimično javljaju.

TORTON (M22)

Sedimenti morskog tortona zauzimaju veliku površinu terena javljajući se u svim dijelovima opštine Derventa. Ovo područje pripada južnom obodu Panonske nizije i zbog toga je teško posebno izdvojiti litološke članove. Blizina obalske linije i razuđenost paleoreljefa je uslovljava česte bočne i vertikalne izmjene sedimenata. Gline i laporci se javljaju na velikom broju lokaliteta i imaju najveće rasprostranjenje. Na nekim mjestima se bočno smjenjuju sa organogeno-sprudnim ili subsprudnim litotamnijskim ili amfisteginskim krečnjacima. Mjestimično se javljaju sive laporovite i pjeskovite gline koje su nosioci brojne makro i mikrofaune tortonske starosti.

SARMAT (M31)

Ovi sedimenti takođe imaju veliko rasprostranjenje, uglavnom na jugu, te zapadu i sjeverozapadu opštine Derventa. U litološkom pogledu ove sedimente izgrađuju laporovite i pjeskovite gline, pjeskoviti, lapori, laporoviti i oolitični krečnjaci, konglomerati i karbonatni pješčari. Makrofauna je veoma rijetko zastupljena dok je mikrofauna karakteristična za skoro sve lokalitete.

DONJI SARMAT (1M31)

Sedimenti donjeg sarmata se rasprostiru na sjeveru opštine Derventa. Što se tiče litološkog sastava veoma su heterogeni, a karakteristična je dobra uslojenost. U bazi se nalaze šljunkovi, pijeskoviti i mjestimično konglomerati, a na njima leže uslojeni slabovezani pješčari i lapori. Uz pješčare se javljaju biokalkareniti, oolitični kalkareniti, pjeskoviti krečnjaci i sitnozrni krečnjaci i lapori koji su često laminirani. U završnim slojevima prevladavaju lapori sa proslojcima pješčara.

PANON (M31,2)

Panonski kat je izdvojen u krajnjem sjevernom dijelu opštine Derventa i zauzima značajno rasprostranjenje. To su uglavnom nevezane stijene, alevroliti, sitnozrni i krupnozrni pjeskoviti sa rijetkim proslojcima pješčara i laporovite gline i glinoviti lapori. Debljina naslage iznosi do 200 m.

GORNJI MIOCEN – MEOT (M32)

Naslage gornjeg miocena se javljaju u južnom dijelu opštine Derventa, a u litološkom pogledu izgrađeni su od laporovite i pjeskovite gline, glinovitog pijeska, gvožđevitog trošnog pješčara i lapora. Veoma rijetko se mogu javiti šljunkovi i konglomerati. Debljina gornjokrednog miocena iznosi oko 100 m.

DONJI PLIOCEN – PJESKOVITO-ŠLJUNKOVITA ZONA (4PI1)

Ova zona je izdvojena na krajnjem južnom dijelu opštine Derventa, a javljaju se: valutice serpentina, pješčara, krečnjaka, rožnaca i dijabaza, koje su izmiješane sa pjeskovima i glinama. Debljina ovih slojeva se kreće od 30 – 35 m.

PLIOCEN – KVARTAR (PI,Q)

Ovi sedimenti zauzimaju malo rasprostranjenje na sjeveru opštine Derventa. Izdvojena su dva tipa kvartarnih sedimenata: sedimenti riječnih akumulacionih terena i nanosi rijeke Save i njenih pritoka.

KVARTAR

Sedimenti kvartara zauzimaju veliku površinu rasprostiranja na području opštine Derventa. Uglavnom se javljaju u dolinama površinskih vodenih tokova i na zaobljenim dijelovima pozitivnih orografskih oblika. Na osnovu nastanka i načina pojavljivanja mogu se izdvojiti fluvijalna i padinska sekvenca sa više facija i tipova. Fluvijalnu sekvencu predstavlja facija korita, povodnja i mrtvaja, a padinsku sekvencu predstavljaju kolapsiono-koluvijalna, proluvijalno-soliflukciona i deluvijalno-proluvijalna facija.

RIJEČNE TERASE (t)

Riječne terase su najrasprostranjeniji tip i javljaju se u sjevernom, zapadnom i srednjem dijelu opštine Derventa. Facije korita su izgrađene od nesortiranog šljunka i pijeska različitog litografskog sastava. Na mjestima usporenog kretanja vodene mase deponovane su veće količine pjeskovito-šljunkovitog materijala.

SOLIFLUKCIONA FACIJA (sf)

Ovaj tip facije ukazuje na gravitaciono kretanje sedimenata, a djelimično pineplemizirani teren izgrađuje nakvašeni glinovito-muljeviti materijal koga karakteriše povremeno pomjeranje i blagi stepeničasti odsjeci neznatnih visinskih razlika.

PROLUVIJALNA FACIJA (pr)

Ovoj faciji pripadaju sedimenti skoro svih potoka na području opštine Derventa. Materijal je različit kako u litološkom, tako i u granulometrijskom pogledu, a sortiranost je slabo izražena. Na mjestima smanjenja nagiba obrazovani su plavinski konusi kao izraz višefaznog ponavljanja procesa sedimentacije.

ALUVIJALNI NANOS (al)

Aluvijalni nanosi se rasprostiru dolinom rijeke Ukrine i njenih većih pritoka, na zapadnim, srednjim i sjevernim dijelovima opštine Derventa. Izgrađeni su od pjeskovite ilovače i sivog, više ili manje glinovitog pijeska, a sa dubinom se javlja zelenosivi pijesak i šljunak. Takođe, mjestimično se javljaju veće količine slabo zaobljenog šljunka.³

1.4. Broj, vrsta i veličina naselja

Mrežu naselja Grada Derventa čini 56 seoskih naselja i gradsko naselje Derventa, administrativno podijeljenih u 42 mjesne zajednice, od kojih je 6 gradskih i 36 seoskih mjesnih zajednica.

U prvoj hijerarhijskoj ravni (centar I ranga) je gradsko naselje Derventa. Derventa predstavlja izrazito funkcionalni i razvojni reper prostora i mreže naselja na svojoj teritoriji. U gradskom centru je

skoncetriran najveći broj sadržaja i objekata društvene infrastrukture, komunalna infrastruktura, te privredni kapaciteti. Gradski centar će i u narednom periodu, kao i do sada, da djeluje svim svojim funkcijama na transformaciju naselja u njegovoj neposrednoj okolini, formirajući urbano-ruralni kontinuum. Udaljenost naselja koja gravitiraju gradskom centru se kreće od 0-28 km. Najudaljenija naselja od gradskog centra su Pojezna (28km), Osinja(25), Cerani (25) i Velika Sočanica (20km).

Centri zajednice sela

Posebnu ulogu u procesu ravnomjernijeg prostornog razvoja Grada imaće centar zajednice naselja, odnosno grupacije naselja formirane na osnovu već aktiviranih prostornih, funkcijskih, fizionomskih, socioekonomskih, kulturnih i tradicionalnih veza i odnosa. Ovoj kategoriji naselja sa gravitacionim područjem pripadaju: Kalenderovci Gornji i Osinja. Centri zajednice naselja ostvaruju širi funkcionalni i razvojni uticaj na području koje im gravitira i ukupnom području teritorije. Oni, prije svega, obezbjeđuju neposredniju vezu građana sa lokalnom upravom, sistemom organizacije poljoprivredne proizvodnje i poslovanja, uslugama, javnih funkcija, postajući tako kvalitetna ispostava upravnih, privrednih, uslužnih i društvenih funkcija grada na svom području, i uz podršku ostalih naselja, glavni prostorni i funkcionalni oslonac podizanja opšteg kvaliteta i razvojnog kapaciteta zajednice naselja. Naselja Donji Detlak, Gornji Detlak, Kalenderovci Donji, Donja Lupljanica i Drijen gravitiraju naselju Kalenderovci Gornji, gdje stanovništvo zadovoljava osnovne dnevne potrebe u smislu školovanja, zdravstva, nabavke neophodnih namirnica i sl. Od javnih službi u Kalenderovcima Donjim postoji ambulanta, mjesna kancelarija, osnovna devetogodišnja škola, koju pohađa 127 učenika, te područne škole u Drijenu i Donjoj Lupljanici. Sve ostale potebe stanovnici zadovoljavaju u Derventi, čija je udaljenost od 8-17 km. Osinja, kao centar zajednice sela, posjeduje ambulantu, društveni dom, mjesnu kancelariju, osnovnu devetogodišnju školu i područne petorazredne škole u Crnči, Pojezni, Donjoj Osinji i Donjim Ceranima. Osinji gravitiraju: Cerani, Crnča, Mala Sočanica i Pojezna koja su od gradskog centra udaljene od 25-28 km. Riješen je javni prevoz prema svim pravcima, infrastruktura relativno riješena.

Lokalni centri

U planskom periodu, naselja Bosanski Lužani i Velika Sočanica, zadržaću se kao lokalni centri. Lokalnom centru Bosanski Lužani gravitiraju Lužani Novi, Žeravac, Donji Višnjik, Gornji Višnjik, Bukovica Mala i Bukovica Velika. Kroz Bosanske Lužane prolazi dio magistralnog puta M-14.1 prema Brodu, što mu omogućava izuzetno dobru povezanost sa administrativnim centrima Brod i Derventa. Od javnih službi zastupljena je zdravstvena stanica, petogodišnja škola, i društveni dom. Od šestog do devetog razreda učenici putuju do gradskog centra čija se udaljenost kreće od 8-16 km. Velikoj Sočanici gravitiraju: Dažnica, Gornja Lupljanica, Tunjestala, Gradina i Mišinci. Od javnih službi nalazi se devetorazredna škola i kancelarija mjesne zajednice.

Primarna naselja

Primarnim seoskim naseljima pripadaju ostala seoska naselja koja uglavnom imaju samo osnovne sadržaje neophodne za funkcionisanje samog naselja, a funkcionalno gravitiraju odgovarajućim centrima. Sve funkcije višeg stepena ostvaruju u centrima svojih mjesnih zajednica, centru zajednice sela i gradskom centru.⁴

1.5. Hidrografska mreža i karakteristike, podzemne vode

Prostor grada Derventa po godišnjoj raspodjeli padavina spada u sušnija područja, ali, s obzirom na zastupljenu ravnomjernost padavina i povoljan geološki, geomorfološki i floristički sastav, hidrografska mreža ovog područja je dobro razvijena. Vode sa ovog područja pripadaju crnomorskom riječnom slivu, što znači da ima nivalno-pluvijalni režim prelaznog srednjeevropskog tipa koji se odlikuje najvišim srednjim mjesečnim

³ Prostorni plan opštine Derventa do 2033. godine

⁴ Prostorni plan opštine Derventa do 2033. godine

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

vodostajima i proticajima u aprilu, a potom u maju i junu, a najnižim u avgustu ili septembru.

Glavni vodotok na području Dervente je rijeka Ukrina koja protiče u dužini od 37 km kroz teritoriju grada Derventa. Ona nastaje od Velike i Male Ukrine sa ukupnim slivnim područjem od oko 1.516 km². Rijeka Ukrina se svrstava u vodotok druge kategorije, što znači da se te vode mogu koristiti za kupanje, rekreaciju, sportove na vodi, gajenje ribe ili koje se, uz metode obrade, mogu koristiti u prehrambenoj industriji i za piće. Pored rijeke Ukrine, važan vodni potencijal za grad ima rijeka Sava, koja čini sjevernu granicu grada u dužini od 10 km.

Hidrografsku mrežu grada pored rijeke Ukrine i Save čine još i rječice: Osinja, Ilova, Lupljanica, Bišnja, Lješnica, Foča i Veličanka, te veliki broj potoka. Rječica Lupljanica, desna pritoka rijeke Ukrine, je od velikog značaja u hidrološkom pogledu, jer je na njenom izvoru u istoimenom selu, 7 km južno od grada, izgrađen prvi vodovod 1897. godine. Hidrografske karakteristike ovog prostora, zajedno sa klimatskim, predstavljaju značajan potencijal u ekološkom, poljoprivrednom i sportsko-rekreativnom pogledu.⁵

Pored gravitacionih isticajnih voda, u šljunkovito-pjeskovitim naslagama nalaze se slobodne podzemne vode. Značaj ovih voda je veliki, jer se nalaze bliže korisnicima i obično su čistije od površinskih voda zahvaljujući filtracionim i drugim karakteristikama stijenskog kompleksa kroz koji se kreću. Korišćenje ovih voda ima veliki privredni značaj. Na području Dervente zastupljene su slane mineralne vode Cl-Na tipa i hladne vode različite mineralizacije. Pojava ovih voda je slabo istražena na ovom terenu, te se ne može govoriti o mogućoj eksploataciji mineralnih voda i mogućnostima njihovog korišćenja. Na osnovu provedenih mjerenja može se zapaziti da se količina vode u vodenim tokovima smanjuje. Glavni uzrok je devastacija i krčenje šumskih površina u slivnim područjima. Time su rijeka Ukrina i njene pritoke dobile izrazit bujični karakter, te nose znatne količine suspendovanog nanosa koji Ukrina taloži u svom koritu, ali i odnosi u rijeku Savu. Isto tako, rječica Lupljanica, desna pritoka Ukrine, smanjila je količinu vode na izvoru sa nekadašnjih 20 l/s na samo 8 l/s. Pored rijeke Ukrine, na području grada egzistira i veći broj potoka: Vukovija, Žirovina, Glavnica, Gakovac i Derventski potok. Oni nemaju veći hidrografski značaj, jer su uglavnom zapušteni i gotovo pretvoreni u otvorene kanalizacione kolektore. Voda je u nizijском zemljištu pored rijeke Ukrine i Save, prije svega, opasnost kako za naselja i ljude, tako i za prirodne resurse, kao što su tlo i poljoprivredne kultura na njemu.⁶

1.6.Vodni resursi i vodosnabdijevanje

Centralizovan vodovodni sistem Grada Derventa koncipiran je tako da se grad Derventa sa svojim prigradskim naseljima, te jedan dio ruralnih naselja, snabdijeva vodom sa jedne strane iz prirodnih vrela „Lupljanica“ i „Bilića vrelo“ kaptiranih pomoću bušenih bunara smještenih u krečnjačkom području, a sa druge strane iz bušenih bunara sa izvorišta „Koraće“ (voda se zahvata iz priobalja rijeke Save u šljunkovito-pjeskovitom podzemlju). Ostali dio grada vodom se snabdijeva putem individualnih izvora ili seoskih vodovoda, od kojih su najveći u Kalenderovcima, Kostrešu i vodovod u selu Velika. Putem gradskog vodovodnog sistema, vodom za piće snabdijeva se cca 14.500 stanovnika i sve privredne organizacije na području grada. Distribucija vode vrši se iz 9 rezervoara kapaciteta 4.750 m³, koja su podijeljena u tri visinske zone. Ukupna dužina vodovodne mreže je cca 250 km. Sistem vodosnabdijevanja sa svojim kapacitetima u ovom momentu zadovoljava potrebe potrošača koji se snabdijevaju vodom iz centralizovanog vodovodnog sistema grada Derventa, a koji je u nadležnosti „Komunlac“ a.d. Derventa.⁷

Osnovni projekti koji se odnose na poboljšanje i proširenje vodovodne mreže u budućem periodu su:

✓ izgradnja vodovodne mreže u naseljima Osinja, Velika Sočanica, Mala Sočanica

✓ nastavak izgradnje vodovodne mreže u naseljima Gornji Detlak, Kalenderovci, Rapčani, Bosanski Lužani, Kostreš i Barice, Miškovci i Pojezna, kao i unutar gradskog naselja u ulicama 8. Mart, Osinske Brigade i Studeničkoj.

1.7. Klimatske karakteristike

Područje Dervente ima neke odlike kontinentalne klime, ali neposredno preovlađuje umjereno-kontinentalna klima, sa karakteristikama manjih količina padavina, ali i relativno ujednačenom rasporedu u toku godine. Prema statističkim podacima Hidrometerološkog zavoda BiH, važniji klimatološki elementi, utvrđeni kao prosjek za period od 1961. do 1986. godine, za područje Dervente su sljedeći:

a) Temperatura vazduha:

- srednja godišnja temperatura je 10,5 °C;
- srednja minimalna mjesečna temperatura je 5,6 °C;
- srednja maksimalna temperatura je 16,3 °C;
- apsolutna minimalna temperatura je - 32,2 °C izmjerena u januaru;
- apsolutna maksimalna temperatura je 40,0 °C izmjerena u julu.

b) Padavine:

- srednje mjesečne padavine su 73,71 l/m², odnosno godišnje 885 l/m²;
- srednja maksimalna mjesečna količina padavina je 160,6 l/m²;
- srednja minimalna mjesečna količina padavina je 17,1 l/m².

c) Vjetrovi:

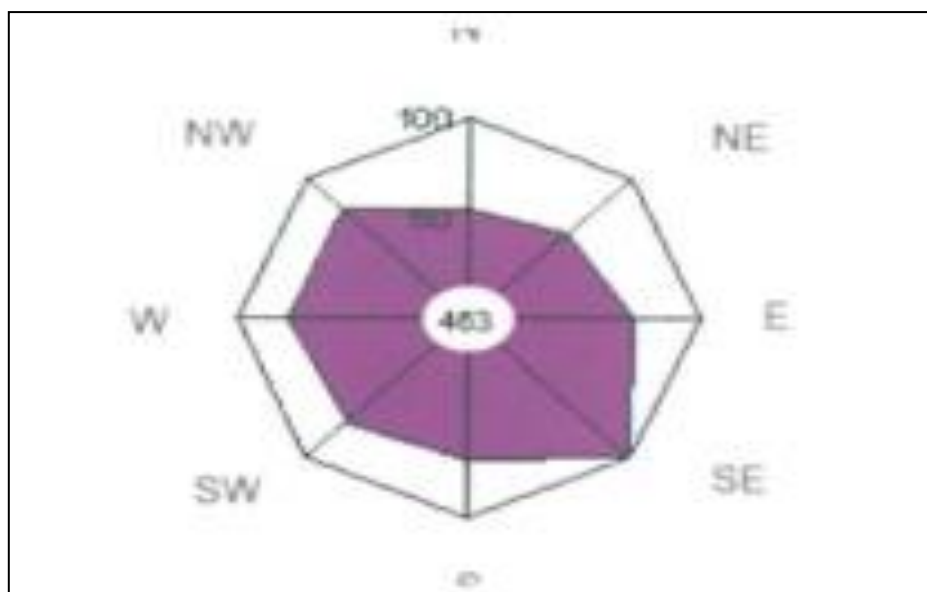
- različitog su smjera, inteziteta i brzine;
- najzastupljeniji vjetrovi su iz pravca N i NNE (16,4 %), uz promjenljivu brzinu od 1,9-3,1 m/s;
- drugi po učestalosti su vjetrovi iz pravca S i SE (16,3%), ali sa nešto većim brzinama (2,3-3,5 m/s);
- u toku godine od 365 dana, prosječno 185 dana nisu vjetrovi.

⁵ Strategija razvoja opštine Derventa 2018-2025

⁶ Kljajić, Damir: "Urbano-geografski razvoj Dervente", 2013

⁷ Prostorni plan opštine Derventa do 2033. godine

Prosječna godišnja učestalost pravaca i tišina (%) vjetrova 1961 - 1990

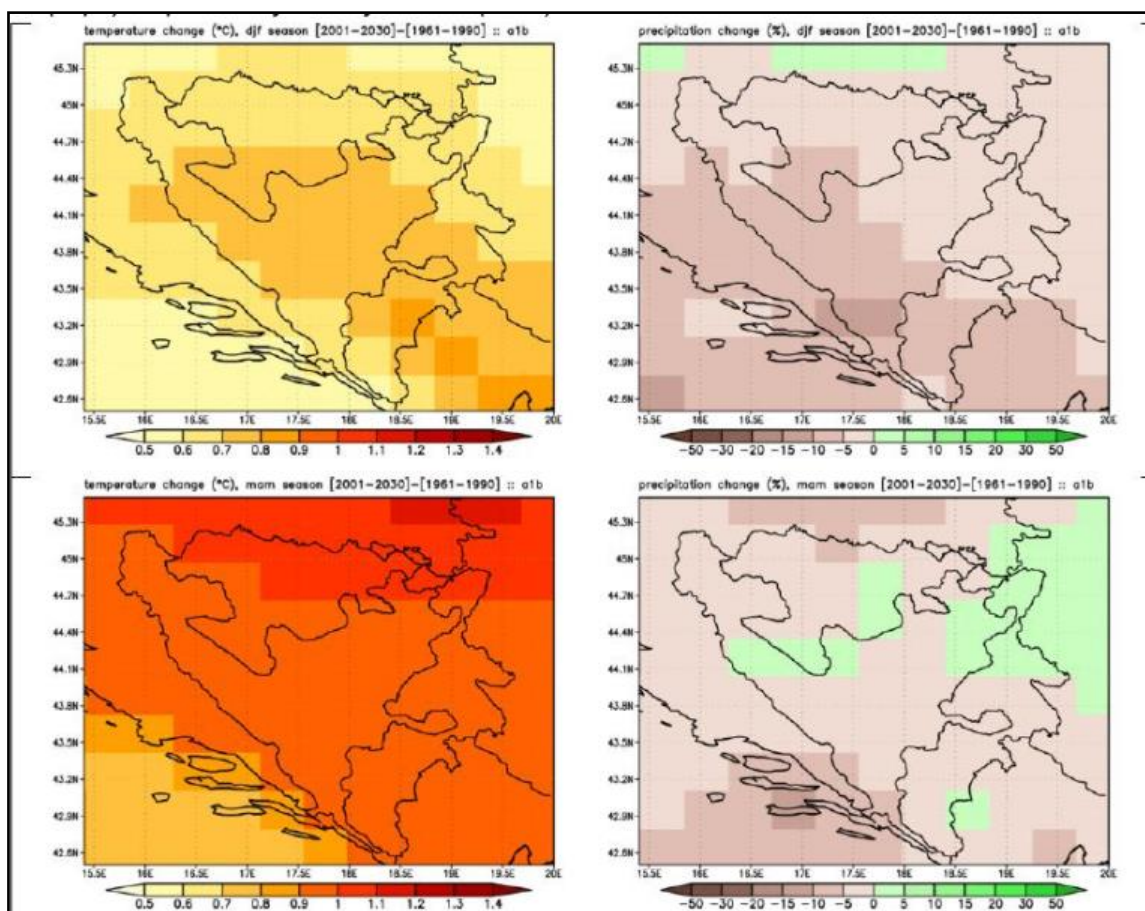
Izvor: Prostorni plan opštine Derventa do 2033. godine

Poznavanje režima vazdušnih strujanja veoma je bitno kod donošenja odluka o aktivnostima u planiranju prostora, odnosno projektovanja, izgradnje i eksploatacije objekata, kao što su toplane, termoelektrane, industrijska postrojenja. Generalno posmatrajući, vjetrovi na prostoru opštine Derventa, u pogledu opšte cirkulacije vazduha, predstavljaju vjetrove umjerenih širina, odnosno zapadne vjetrove. Limitirajući faktori koji utiču na učestalost vjetrova su polja vazdušnog pritiska i reljef. Najučestaliji vjetrovi su iz pravca jugoistoka (89%), zatim sjeverozapada (72%) i zapada (71%). Područje Dervente karakteriše veliki broj tišina (463%). Prosječna brzina vjetra se kreće od 1,3 do 2,0 m/s. Treba naglasiti da prosječne godišnje brzine vjetra nisu velike, međutim ima dana kada se javljaju znatno jači vjetrovi. Generalno se može zaključiti da učestalost i brzina vjetrova sa ekoklimatskog stanovništva, ne predstavlja ograničavajući faktor razvoja. Kako je broj mjernih stanica, generalno na području Peripanonskog oboda Republike Srpske, relativno mali, potrebno je predvidjeti otvaranje meteorološke stanice na teritoriji Dervente, kako bi se imala kvalitetnija i egzaktnija baza podataka, te isti mogli pratiti preko sajta republičkog hidrometeorološkog zavoda. Broj i raspored mjernih stanica i/ili mjernih mjesta u određenoj zoni i aglomeraciji, obim, vrsta i učestalost mjerenja na nivou Republike Srpske utvrđuje se Uredbom o uspostavljanju republičke mreže mjernih stanica i mjernih mjesta. Na osnovu navedenih klimatskih i meteoroloških pokazatelja možemo da zaključimo da područje Dervente ima izmjenjeno-panonsku klimu (kao podtip umjereno-kontinentalne klime). Ovakvo podneblje pruža povoljne mogućnosti za razvoj raznih vidova privrednih djelatnosti, a naročito poljoprivrede.

Klimatske promjene

Projektovane promjene temperature vazduha i količine padavine izračunate su za period 2001-2030. u odnosu na bazni period 1961-1990. Promjene temperature date su u °C, a promjene akumuliranih padavina u %.

Promjena temperature u °C (lijevo) i padavina u % (desno) za zimsku sezonu - DJF (gore) i proljetnu sezonu – MAM (dole)

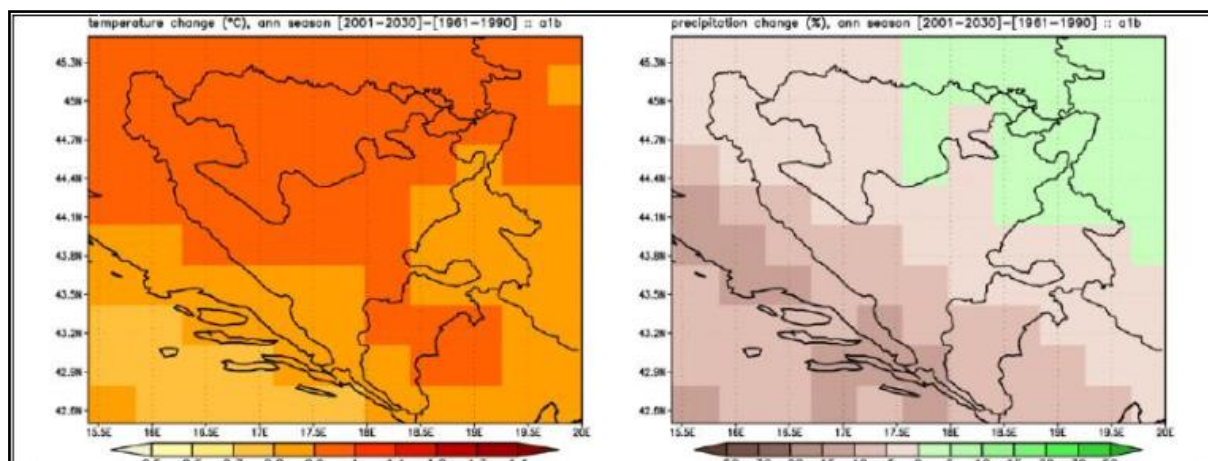

Izvor: Izmjene i dopune prostornog Plana Republike Srpske do 2025, Urbanistički zavod Banja Luka, februar 2015

Prema rezultatima modela srednje sezonske temperature tokom posmatranog tridesetogodišnjeg perioda (2001-2030) kreću se u opsegu od +0.6°C do +1.4°C, u zavisnosti od sezone i oblasti. Najveće promjene su tokom ljetne sezone (JJA) sa vrijednostima od +1.4°C na sjeveru i +1.1°C u južnim dijelovima (Opština Derвента +1.2°C). Za zimsku sezonu (DJF) promjene su oko +0.7°C. Za proljetnu sezonu (MAM) očekivane promjene su nešto veće u odnosu na zimsku sa vrijednostima od +0.8 do +0.9. Jesenja sezona (SON)

okarakterisana je promjenom od +0.6 do +0.8. Prema rezultatima modela vidljivo je da se očekuju i pozitivne i negativne promjene padavina. Pozitivne promjene, odnosno povećanje padavina, može se očekivati za proljetnu sezonu (MAM), i to dominantno za sjeverni i sjeveroistočni dio, +5 %, i za ljetnu sezonu (JJA) na gotovo čitavoj teritoriji, izuzev jugoistoka, sa maksimumom od 15 %.

Promjena temperature u °C (lijevo) i padavina u % (desno) na godišnjem nivou.

Na godišnjem nivou očekivana promjena temperature kreće se u granicama od 0.8 do 1°C sa većim vrijednostima na sjeveru, u čijem obuhvatu je i grad Derventa. Promjena padavina na godišnjem nivou je negativna na cijeloj teritoriji od 0 % do -10 % , izuzev sjeveroistoka, samim tim i opštine Derventa, gdje je promjena pozitivna i to do +5 %.⁸

1.8. Šume, šumsko zemljište, životinjski svijet

Od biljnog pokrivača na prostoru opštine svojim ekonomskim vrijednostima ističe se šuma. Šume se prostiru na 12.636,45 ha površine na području opštine Derventa, što čini oko 25 % ukupne površine zemljišta. Krčenje i ekstenzivno stočarstvo ne samo da je smanjilo šumske površine, nego su one i dosta degradirane, pa je veliki dio šumskog zemljišta pod šikarama ili mladom šumom. Ipak, značajne šumske površine pružaju mogućnosti novih zahvata, kako sadnjom na nedovoljno iskorišćenim površinama, tako i odgovarajućom smjenom vrsta drveća.

Od ukupne površine pod šumama oko 10.093,94 ha je u privatnom vlasništvu, a u državnom oko 2.542,51 ha. U strukturi šuma koje su u državnom vlasništvu, visoke šume zauzimaju oko 698,27 ha, izdanačke šume zauzimaju 1.832,74 ha, a površine podesne za pošumljavanje i gazdovanje čine 2,20 ha, dok na površine nepodesne za gazdovanje otpada 9,30 ha.

U okviru administrativnih granica opštine Derventa korisnik državnih šuma je Javno preduzeće šumarstva „Šume Republike Srpske“ a.d. Sokolac, Šumsko gazdinstvo „Doboj“ – Doboj, Šumska uprava Derventa, koja je, takođe, izvršilac stručno-tehničkih poslova u šumama u privatnoj svojini.⁹

1.9. Poljoprivredno zemljište

Poljoprivredno zemljište je najvažniji prirodni resurs i zauzima oko dvije trećine opštine Derventa. Od ukupne površine zemljišta na poljoprivredno otpada 35.671 ha, šume zauzimaju površinu od 12.636 ha, a pod neplodnim zemljištem je 3.209 ha. Na području Dervente zastupljene su tri glavne vrste zemljišta:

Parapodzol i parapodzolska zemljišta su zastupljena u svim pravcima, osim u dolini rijeke Ukrine i pravcu sjevera gdje su na kontaktu smonice i metamorfne smonice, ali samo u veoma uskom pojasu. Uz primjenu odgovarajućih agrotehničkih mjera produktivnost im je dobra.

Smonice i metamorfne smonice su nastale na laporovitim glinama. Na njima se mogu gajiti sve poljoprivredne kulture, a najbolje uspijevaju žitarice, te voćnjaci i vinogradi. Uz dobro đubrenje daju visoke prinose i spadaju u najbolja poljoprivredna zemljišta.

Recentni aluvijalni nanosi zastupljeni su uglavnom u dolini rijeke Ukrine. Koriste se na manjem dijelu kao obradive površine pod oranicom, dok su na najvećem dijelu pod livadama, a djelimično i pod šumom.

Po morfološkim odlikama dosta jasno se izdvajaju sjeverni, pretežno zaravnjeni predjeli, u odnosu na morfološko izrazitije, južne krajeve. Sjeverni pretežno zaravnjeni predjeli omogućavaju stanovništvu tog dijela Dervente intenzivno bavljenje ratarstvom uz mogućnost navodnjavanja vodama rijeka Ukrine i Save. Više brežuljkasto zemljište u južnim krajevima grada veoma je pogodno za oranice, a isto tako i za voćnjake. Za razliku od suvljeg i sunčanijeg brežuljkastog zemljišta, niže zemljište je vlažnije i ovi predjeli su pogodniji za livade i pašnjake.¹⁰

1.10. Kulturno istorijski spomenici

Kulturno – istorijski kompleks Detlak

Kompleks se nalazi u zapadnom dijelu opštine Derventa u selu Donji Detlak. Smješten je između rijeke Ukrine i rječice Lupljanice, na uzvišenom platou sastavljenom od više terasa kojima dominira tercijarni krečnjak. Kulturno – istorijski kompleks Detlak Odlukom Vlade Republike Srpske (04/1-012-2-2120/10) postao je nepokretno kulturno dobro od velikog značaja. Navedeni kompleks obuhvata sljedeće lokalitete:

Manastirska crkva sv. Ilije sa grobljem

Zauzima centralni položaj u okviru Komplexa. Smještena je na manjem platou, gdje sa istočne strane, lepezasto niz padinu, okružuje aktivno pravoslavno groblje. Sa zapadne i južne strane crkve nalaze se konak, ladara i stara škola. U crkvi sv. Ilije nalazi se fototipsko izdanje Detlačkog evhologiona čiji se original čuva u Patrijaršijskoj biblioteci u Beogradu. Molitvoslov se sastoji iz dva dijela: Bogorodičnika, pisanog u periodu od 1625 – 1635. godine i Trebnika iz perioda 1550 – 1560. godine.¹¹

Pećina – monaška isposnica

Lokalitet Pećina smješten je oko 250 m jugozapadno od crkve sv. Ilije. Podsjeća na monašku isposnicu, sa oltarom isklesanim u stijeni i okapnicom na stropu. Ispred obrađenog udubljenja, na platou veličine 10 x 8 m, mogao se nalaziti dograđeni drveni dio sakralnog objekta, na šta upućuju ostaci stubova.

Nekropola

Istočno od aktivnog groblja nalaze se ostaci stare nekropole koja je udaljena oko 90 m jugozapadno od crkve sv. Ilije. Na lokalitetu je pronađen usamljen nadgrobni spomenik u obliku stele sa predstavom Andrejinog krsta. Takav krst u svakodnevnom životu bio je simbol doma, graničara i zanata. Na osnovu analogija mramor se dovodi u vezu sa sredinom 16. i prvom polovinom 17. vijeka.¹²

Ambarine

Ambarine ili hambarine su rupe u kamenu antropogenog porijekla s malim otvorom, širokom sredinom i užim dnom. Osim u Detlaku, ima ih još u derventskim selima Gornjoj Lupljanici, Osinji i Dažnici. U okviru kompleksa, ambarine se nalaze oko 90 m jugozapadno od crkve. Smještene su na kosini i usječene u krečnjački tercijar.

Prva istraživanja ambarina obavljena su 1892. godine, kada su pronađena 23 udubljenja u stijeni. Tom prilikom istraženo je 15 udubljenja, dok je osam ambarina ostalo neistraženo. Smatralo se da su ambarine iz rimskog perioda, jer se slična udubljenja u kamenu pominju u antičkim dokumentima.

U arheološkom leksikonu iz 1988. godine potvrđeno je postojanje 23 udubljenja u obliku amfora dubine oko 2-2,5m, promjera 0,60m, te trbuha od 1,20 do 1,80m. Najvjerovatnije je riječ o kasnoantičkim granarijama, koji datiraju u period Velike seobe naroda od IV do VII vijeka.¹³

⁸ Prostorni plan opštine Derventa do 2033. godine

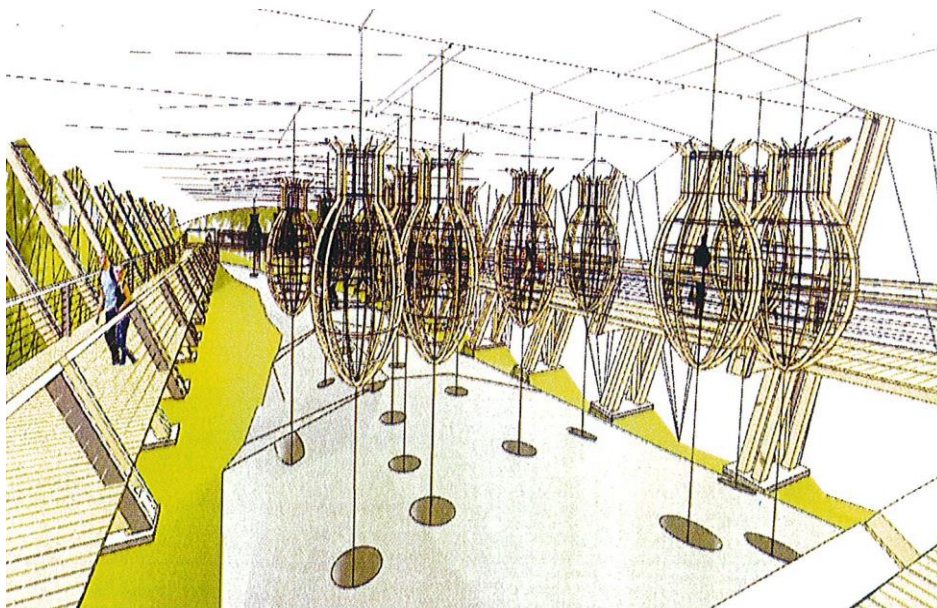
⁹ Strategija razvoja opštine Derventa 2018-2025

¹⁰ Kljajić, Damir: "Urbano-geografski razvoj Dervente", 2013

¹¹ Arheološki lokalitet Ambarine Kljajić i Vujinović, 2015

¹² Arheološki lokalitet Ambarine Kljajić i Vujinović, 2015

¹³ Arheološki lokalitet Ambarine Kljajić i Vujinović, 2015

Izvor: Arheološki lokalitet Ambarine (Kljajić i Vujinović, 2015)

Izvor: Arheološki lokalitet Ambarine (Kljajić i Vujinović, 2015)

Arheološki lokalitet Visoko brdo

Paleolitska stanica Visoko brdo u Gornjoj Lupljanici nalazi se na najvišem brdu u gorovitom lancu što se proteže između rijeka Ukrene i Bosne. Iskopavanja su obavljena u nekoliko navrata u periodu od 1958. do 1979. godine.¹⁴

Lokalitet se ističe svojom veličinom i značajem u odnosu na druge lokalitete iz starijeg kamenog doba u sjevernoj Bosni. Ostaci čovjeka potiču od prije 50.000-20.000 godina.

Arheološki lokalitet Vis

Vis je praistarska gradina na istoimenom brdu iznad rječice Veličanke. Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika je, na 59. sjednici, održanoj od 6. do 8.11.2013. godine, proglasila

Arheološki lokalitet – višeslojno prapovjesno naselje na Visu, nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine.

Tu su pronađeni i ostaci iz kasnog bronzanog i ranog željeznog doba, ostaci iz enolitskog doba, naselja lasinjske, kostolačke i vučedolske kulture.¹⁵

¹⁴ Basler, Visoko brdo; Arheološki leksikon BiH, 1988

¹⁵ Marić, Vis kod Dervente naselje kasnog bronzanog doba, 1961

Kulturna dobra u gradskom području

Objekat	Hronološka pripadnost	Valorizacija
Narodna biblioteka "Branko Radičević"	Austrougarski period	Objekat uvršćen na Privremenu listu nacionalnih spomenika BiH
Zgrada gimnazije	Austrougarski period	Objekat uvršćen na Privremenu listu nacionalnih spomenika BiH
Nekadašnji Dom JNA	1970. godina	Arhitektonska vrijednost
Objekat na Trgu pravoslavlja, uz zgradu Gimnazije	Austrougarski period	Ambijentalna vrijednost
Objekat na Trgu pravoslavlja, uz katoličku crkvu	Austrougarski period	Ambijentalna vrijednost
Objekat na Trgu pravoslavlja	Austrougarski period	Ambijentalna vrijednost
Zgrada Crvenog Krsta, na Trgu oslobođenja	Austrougarski period	Ambijentalna vrijednost
Kuća na Trgu oslobođenja	Nema podataka	Ambijentalna vrijednost
Objekat na Trgu pravoslavlja	Austrougarski period	Ambijentalna vrijednost
Rimokatoličko groblje Rabić, grobljanska cjelina	Nepoznato (postojalo je sredinom XIX vijeka	Uvršćen na Listu nacionalnih spomenika BiH
Crkva Uspenija Presvete Bogorodice, mjesto i ostaci	1885. godina	Objekat miniran i srušen 1992. godine
Gradska džamija	Turski period	Mjesto i ostaci graditeljske cjeline uvršćeni na Listu nacionalnih spomenika BiH
Dolnjačka džamija	Turski period	Mjesto i ostaci uvršćeni na Listu nacionalnih spomenika BiH
Kuća na uglu ulice Majora Milana Tepića i Stevana Nemanje	Austrougarski period	Ambijentalna vrijednost
Kuća u ulici Stevana Nemanje	Austrougarski period	Ambijentalna vrijednost
Zgrada stare bolnice	Austrougarski period	Ambijentalna vrijednost
Objekat na raskršću ulica Kralja Petra I, Veljka Milankovića, Trive Vujića i Nikole Tesle	Austrougarski period	Ambijentalna vrijednost
Objekat na uglu Kralja Petra I i Nikole Tesle	Austrougarski period	Ambijentalna vrijednost
Objekat u ulici Kralja Petra I, stara zgrada Opštine	Austrougarski period	Arhitektonsko-ambijentalna vrijednost
Objekat u ulici Cara Lazara (stara srpska škola)	Prije 1890. godine	Arhitektonska vrijednost
Objekat u ulici Cara Lazara 31	Austrougarski period	Ambijentalna vrijednost
Objekat u ulici Cara Lazara 35	Austrougarski period	Ambijentalna vrijednost
Objekat u ulici Cara Lazara (Zemaljska banka)	Austrougarski period	Arhitektonska vrijednost

Izvor: Republički zavod za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog naslijeđa

Arheološki lokaliteti na području grada Derventa
Paleolitski materijalni ostaci:

1. Brezik – Bijelo Brdo;
2. Dubočac – Bosanski Dubočac;
3. Panik – Bukovica;
4. Visoko Brdo – Gornja Lupljanica;
5. Zobište, Markovac – Donji Detlak

6. Brdo Savkovića, Lug, Čardačište – Gornji Detlak;
7. Čardak – Derventa;
8. Vlahulj, Kljajića brijeg, Lipik – Drijen;
9. Krušik – Kalenderovci,
10. Dubočko brdo, Pod Glavičicom, Hercegovačko brdo – Miškovci;
11. Simurića kosa – Osojci

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Neolitska naselja:

1. Velika – Velika;
2. Visoko Brdo – Gornja Lupljanica;
3. Lug – Gornji Detlak;
4. Popovac – Polje

Enolitska naselja:

1. Visoko Brdo – Gornja Lupljanica;
2. Simurića kosa – Osojci

Bronzano doba:

1. Humka – Donji Detlak

Ilirska utvrđenja:

1. Dubočac – Bosanski Dubočac;
2. Gradina – Kuljenovci;
3. Lug – Miškovci;
4. Gradina – Modran;
5. Gradina – Cerani

Antički materijalni ostaci:

1. Kamen – Vrhovi;
2. Hambarine – Gornji Detlak;
3. Markovac i Krčevine – Lužani;

4. Polje – Polje

Srednji vijek, naselja i utvrđenja:

1. Vis – Miškovci;
2. Gradina – Kuljenovci;
3. Dubočac – Bosanski Dubočac;
4. Kaurska obala – Gornja Lupljanica;
5. Soburine – Rapčani;
6. Topuz – Velika Bukovica

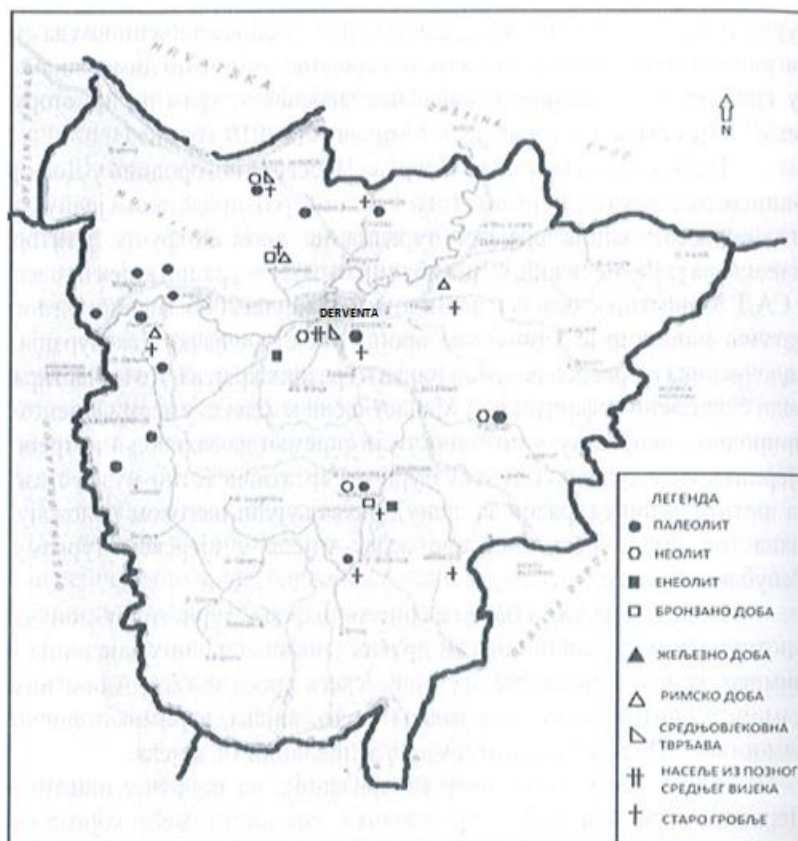
Crkvišta i manastirišta:

1. Grčka crkva – Pojezna;
2. Kulturno-istorijski kompleks Detlak – Donji Detlak;
3. Mađarska crkva – Miškovci;
4. Mezerluci – Velika;
5. Plehan – Kovačevci

Nekropole sa crkvištima:

1. Katin kamen – Rapčani;
2. Čelar – Živinice;
3. Cer – Mišinci;
4. Crkvina – Kuljenovci;
5. Crkvine – Velika Sočanica;
6. Crkvina – Mala Sočanica

Arheološki lokaliteti grada Derventa

Izvor: Arheološki lokaliteti na području grada Derventa (Asentić, 2012)

2. Stanovništvo

Prema popisu stanovništva iz 2013. godine u Gradu Derventa je ukupno popisano 25.922 stanovnika u 9.345 domaćinstava gdje je prosječan broj članova domaćinstava 2,77, a najviše domaćinstava sa dva člana i to 2.598 domaćinstava. Od ukupnog broja popisanih 49% ili 12.629 su činili muškarci, a 51% populacije su bile žene. Prosječna gustina naseljenosti na području grada Derventa je iznosila 50 stanovnika po km², što je nešto malo više u

odnosu na prosjek u Republici Srpskoj (prosječna gustina naseljenosti u Republici Srpskoj iznosi 48 stanovnika po km²).

Prema rezultatima posljednjeg popisa procenat nepismenog stanovništva u Derventi iznosi 3,44% i najvećim dijelom se odnosi na stanovnike starije životne dobi. U značajno većem postotku je nepismenost izraženija kod žena nego kod muškaraca. Prema ovim podacima Derventa se, u poređenju sa drugim opštinama RS, ubraja u red lokalnih zajednica sa nižim procentom nepismenih.

Stanovništvo staro 10 i više godina prema pismenosti i polu				
Pol	Ukupno	Nepismeno	Nepismenih u %	Nepoznato
	23.629	812	3,44	368
M	11.467	120	1,05	135
Ž	12.162	692	5,69	233

Izvor: Zavod za statistiku Republike Srpske, Popis stanovništva 2013. godine

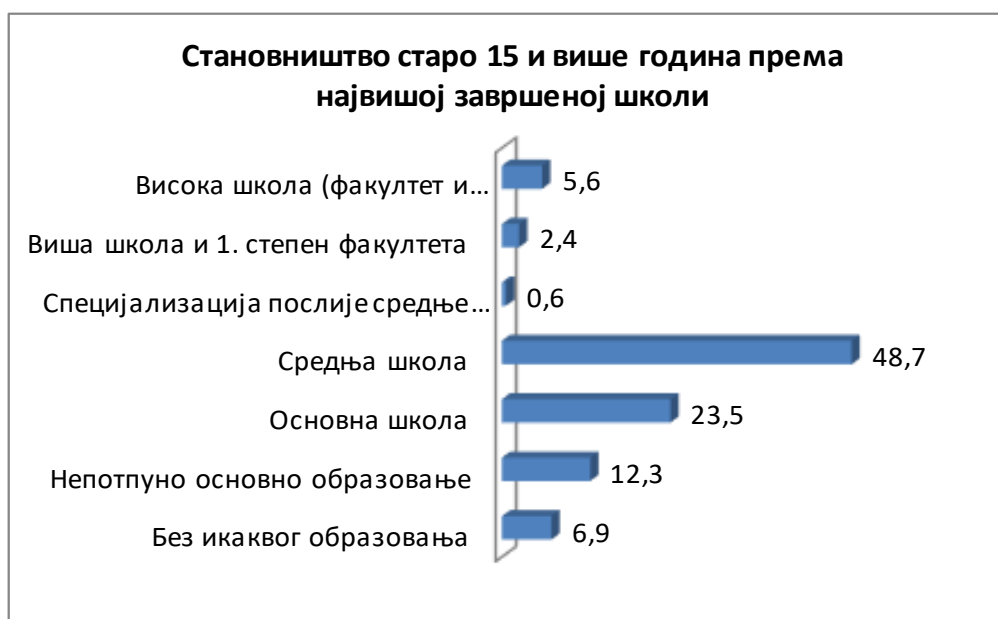
Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi i polu								
Pol	Ukupno	Bez ikakvog obrazovanja	Nepotpuno osnovno obrazovanje	Osnovna škola	Srednja škola	Specijalizacija poslije srednje škole	Viša škola i 1. stepen fakulteta	Visoka škola (fakultet i akademija)
	22.345	1.538	2.759	5.260	10.884	120	542	1.242
M	10.830	281	1.030	2.463	6.033	94	331	598
Ž	11.515	1.257	1.729	2.797	4.851	26	211	644

Izvor: Zavod za statistiku Republike Srpske, Popis stanovništva 2013. godine

U obrazovnoj strukturi opštine Derventa najveći udio zauzima srednjoškolsko obrazovanje, čak 10.884 stanovnika ima završenu srednju školu, dok je gotovo upola manji broj stanovnika sa završenom osnovnom školom. Stanovnika sa stečenim višim i

visokim zvanjima je nešto manje od 2.000, a mnogo stanovnika nema nikakvo obrazovanje.

Izvor: Zavod za statistiku Republike Srpske, Popis stanovništva 2013. godine

Ukupan broj domaćinstava	Broj domaćinstava koja obavljaju poljoprivrednu aktivnost	Broj domaćinstava koja obavljaju poljoprivrednu aktivnost i prodaju proizvode na tržištu
9345	3038	455
100%	32,5	4,9

Izvor: Zavod za statistiku Republike Srpske, Popis stanovništva 2013. godine

Od ukupnog broja domaćinstava (9.345), poljoprivrednu aktivnost obavlja 32,5% ili 3.038 domaćinstva, dok broj onih koji prodaju svoje proizvode na tržištu iznosi 455 domaćinstva ili 4,9%.

2.1 Gustina naseljenosti i prostorni razmještaj

Redni broj	Naseljeno mjesto	Površina km ²	Broj stanovnika	Broj domaćinstava
	DERVENTA	517	25922	9345
1	Agići	8,9	199	68
2	Begluci	3,2	92	45
3	Bijelo Brdo	13,3	85	31
4	Bosanski Dubočac	6,2	178	73
5	Brezici	7,0	10	4
6	Bukovac	2,9	32	9
7	Bukovica Velika	9,6	138	37
8	Bukovica Mala	9,6	27	15
9	Bunar	9,9	24	16
10	Velika	1,2	99	37
11	Velika Sočanica	15,9	960	354
12	Vrhovi	4,9	5	3
13	Gornja Bišnja	4,3	7	3
14	Gornja Lupljanica	14,9	329	116
15	Gornji Božinci	9,3	55	18
16	Gornji Višnjik	6,4	79	32
17	Gornji Detlak	16,9	577	222
18	Gradac	3,3	7	6
19	Gradina	7,6	92	33
20	Dažnica	4,1	32	15
21	Derventa	16,7	11076	4009
22	Donja Bišnja	4,1	133	44
23	Donja Lupljanica	17,9	705	343
24	Donji Višnjik	10,4	175	65
25	Donji Detlak	11,2	249	104
26	Drijen	8,3	442	165
27	Žeravac	10,5	151	67
28	Živinice	7,9	269	90
29	Zelenike	4,9	13	8
30	Kalenderovci Gornji	6,9	364	123
31	Kalenderovci Donji	5,8	196	81
32	Kovačevci	3,3	37	12

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

33	Kostreš	5,0	279	91
34	Kulina	11,1	417	122
35	Kuljenovci	6,7	73	30
36	Lug	4,7	1107	365
37	Lužani	2,7	223	82
38	Lužani Bosanski	8,0	422	166
39	Lužani Novi	8,7	99	44
40	Mala Sočanica	11,9	221	79
41	Mišinci	12,3	197	81
42	Miškovci	18,2	528	188
43	Modran	16,9	143	80
44	Osinja	22,4	1244	419
45	Osojci	4,7	101	36
46	Pjevalovac	6,9	63	26
47	Pojezna	14,5	756	284
48	Poljari	7,2	13	9
49	Polje	13,4	369	131
50	Rapčani	5,1	171	57
51	Stanići	6,0	27	8
52	Tetima	7,0	254	85
53	Trstenci	22,8	548	192
54	Tunjestala	2,9	15	4
55	Cerani	23,2	1028	385
56	Crnča	15,6	684	233
57	Šušnjari	7,8	59	22

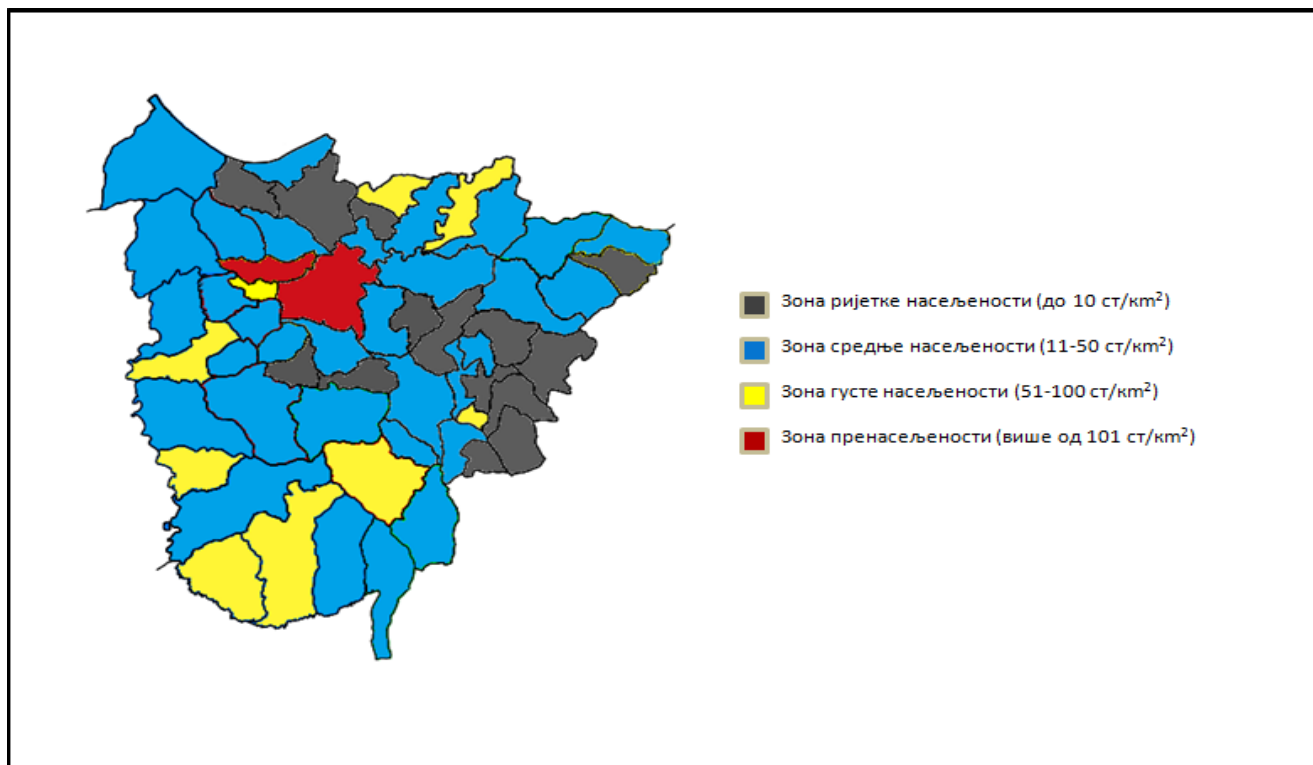
Izvor: Zavod za statistiku Republike Srpske, Popis stanovništva 2013. godine

Zone koncentracije	Broj naselja	Broj stanovnika		Površina km ²		Gustina naseljenosti (st/km ²)
		Ukupno	%	Ukupno	%	
Zona rijetke naseljenosti (do 10 st/km ²)	14	422	1,6	87,78	17	4,8
Zona srednje naseljenosti (11- 50 st/km ²)	32	8.197	32,1	322,45	62,4	25,4
Zona guste naseljenosti (51 - 100 st/km ²)	9	4.789	18,7	84,97	16,5	56,4
Zona prenaseljenosti (više od 101 st/km ²)	2	12.183	47,6	21,34	4,1	570,9

Izvor: Zavod za statistiku Republike Srpske, Popis stanovništva 2013. godine

Iz navedenog se može zaključiti da najveći broj naselja pripada zoni srednje naseljenosti (32). Najveći broj stanovnika živi u zoni prenaseljenosti oko 48 %, kojeg čine urbano područje

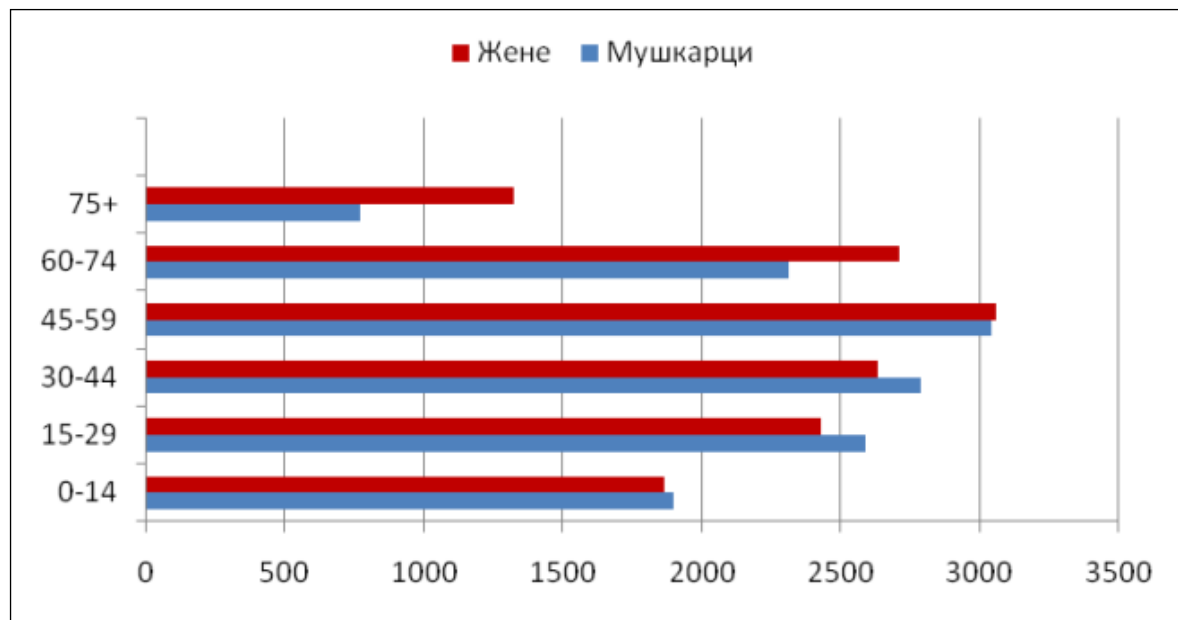
Grada Derventa i naselje Lug, koje će novim Urbanističkim planom ući u obuhvat gradske zone.

Izvor: Mreža naselja opštine Derventa (Kljajić, 2010)

2.2. Polna i starosna struktura stanovništva

Polna i starosna struktura stanovništva

Izvor: Zavod za statistiku Republike Srpske, Popis stanovništva 2013. godine

Polna struktura stanovništva prema starosnim kategorijama pokazuje da su u uzrasnoj kategoriji stanovništva do 45 godina

starosti brojniji muškarci, dok se broj žena povećava sa povećanjem starosne kategorije stanovništva.

Struktura stanovništva	Broj stanovnika	Udio u ukupnom stanovništvu (%)
Uzrast 0 - 14	3.577	14
Radni kontingent 15 - 64	17.374	67
Stanovništvo od 65 godina i više	4.971	19
Fertilni kontigent	5.694	22

Izvor: Zavod za statistiku Republike Srpske, Popis stanovništva 2013. godine

Rezultati popisa nam ukazuju na to da je stanovništvo grada ušlo u duboku demografsku starost, što pokazuju i sljedeće činjenice: udio stanovnika mlađe životne dobi do 14 godina u ukupnom stanovništvu iznosi 14 %, a udio starijeg stanovništva iznad 65 godina iznosi 19 %. Na osnovu istih izvora radni kontigent je činilo 67 % stanovnika, a prosječna starost stanovništva grada je iznosila 42,2 godine i u skladu je sa prosjekom Republike Srpske koja iznosi oko 42 godine.

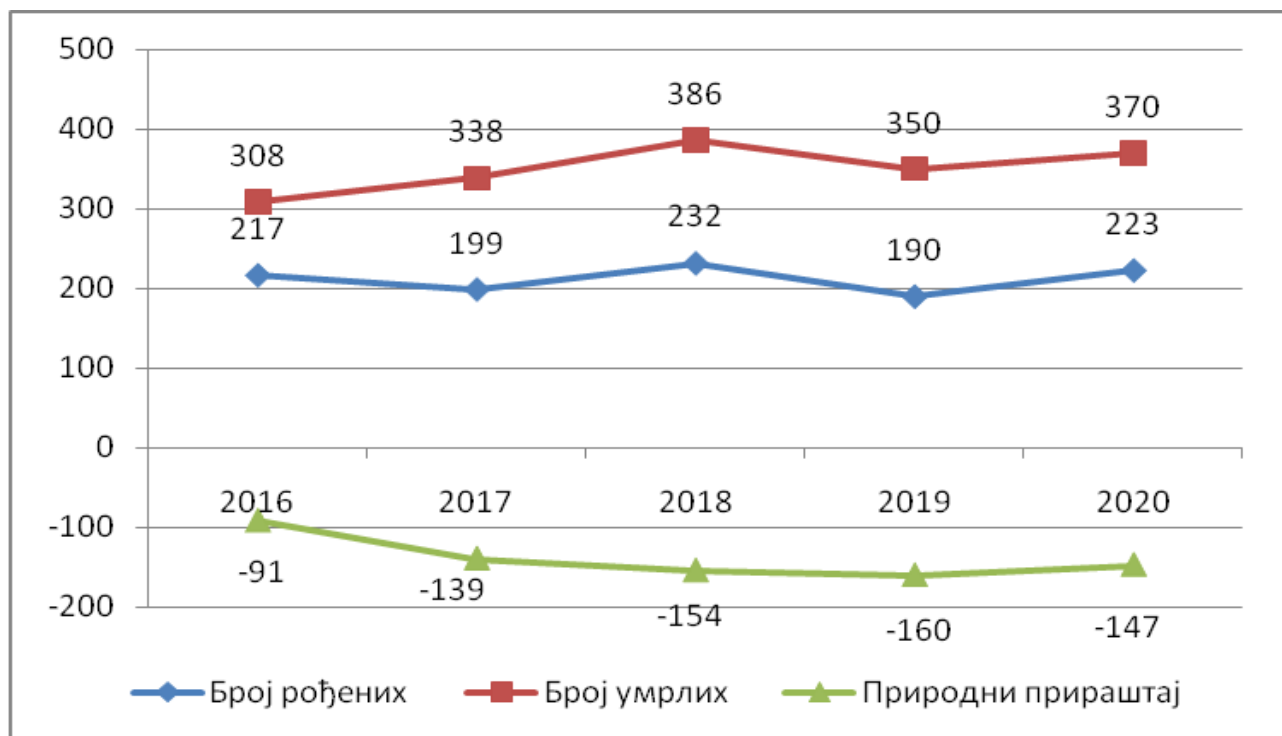
Udio fertilnog kontingenta u ukupnoj populaciji grada Derventa je iznosio 22 %, što obuhvata broj od 5.694 osobe ženskog pola u životnoj dobi od 15 do 49 godina starosti. Na osnovu ovih činjenica moguće je uočiti da opština bilježi smanjenje ukupnog broja stanovnika, sve ubrzaniju prirodnu depopulaciju i progresivno

demografsko starenje, na što ukazuje porast broja i udjela stanovnika starijih od 65 godina.

Na osnovu demografske analize, ljudski resurs, kao važan potencijal grada, je ograničen. U prilog tome govori nepovoljna starosna struktura.

Evidentno je da su emigracijski tokovi, uslovljeni ratnim dešavanjima na području grada Derventa, direktno uticali na brojnost populacije, što je posljedično imalo uticaj i na dugogodišnje snižavanje nataliteta, koje je, kasnije, dovelo do velikih promjena u broju, kao i u odnosu mlađeg i starijeg stanovništva.

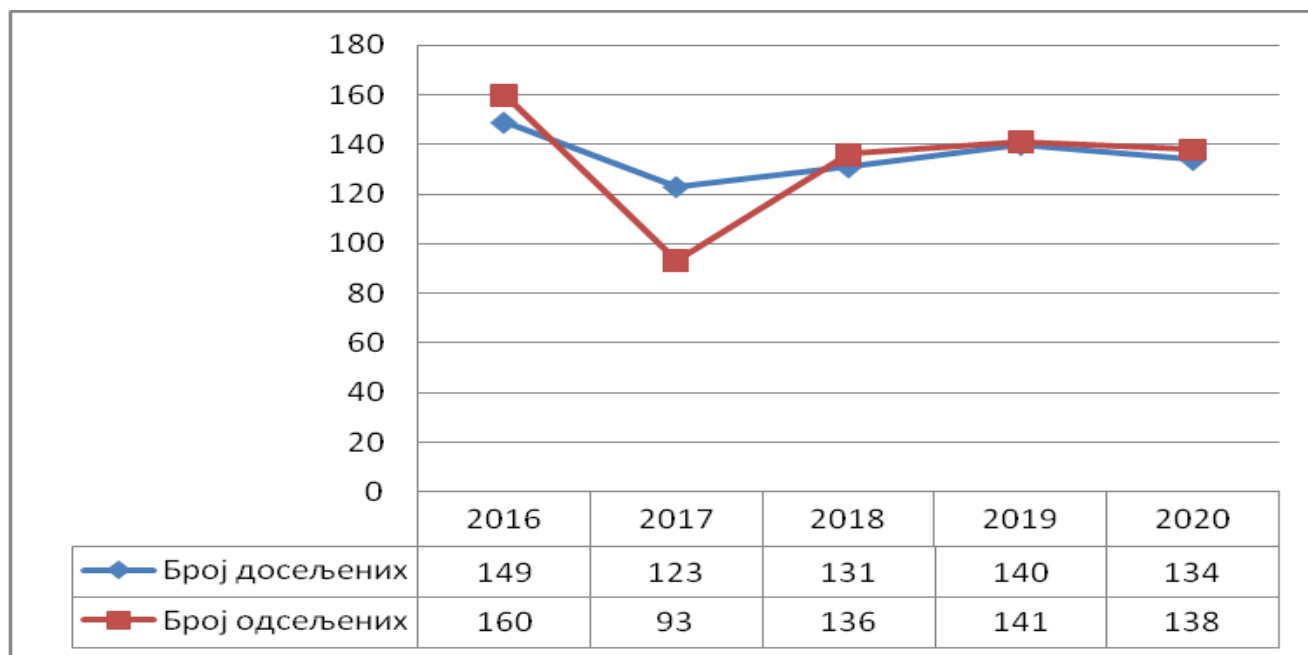
2.3. Prirodni priraštaj

Izvor: Gradovi i opštine Republike Srpske, Zavod za statistiku Republike Srpske, 2021. godine

Kao i cijela RS, i grad Derventa se suočava sa negativnim prirodnim priraštajem, budući da je u periodu od 2016. do 2020. godine rođeno 1.061, a umrlo 1.752 stanovnika. U posmatranom periodu, po osnovu prirodnog priraštaja, broj stanovnika se smanjio za 691 lice.

2.4.Migracioni saldo

Izvor: Gradovi i opštine Republike Srpske, Zavod za statistiku Republike Srpske, 2021. godine

3. Infrastruktura

3.1. Saobraćaj

Zahvaljujući specifičnom geografskom položaju, Derventa ima važnu saobraćajnu i tranzitnu poziciju. Od panevropskog saobraćajnog koridora X (koji spaja Zapadnu i

Srednju Evropu sa najjužnijim dijelovima kontinenta) udaljena je oko 30 km, a najbliža tačka uključenja na ovu saobraćajnicu je u Slavanskom Brodu. Saobraćajni značaj grada Derventa i njen ukupni doprinos u mreži putne infrastrukture Republike Srpske značajno će se povećati priključkom na trasu autoputa „9. januar“, kao i završetkom koridora 5-C, koji će prolaziti nedaleko od teritorijalne granice grada.

Udaljenost većih gradova od Dervente

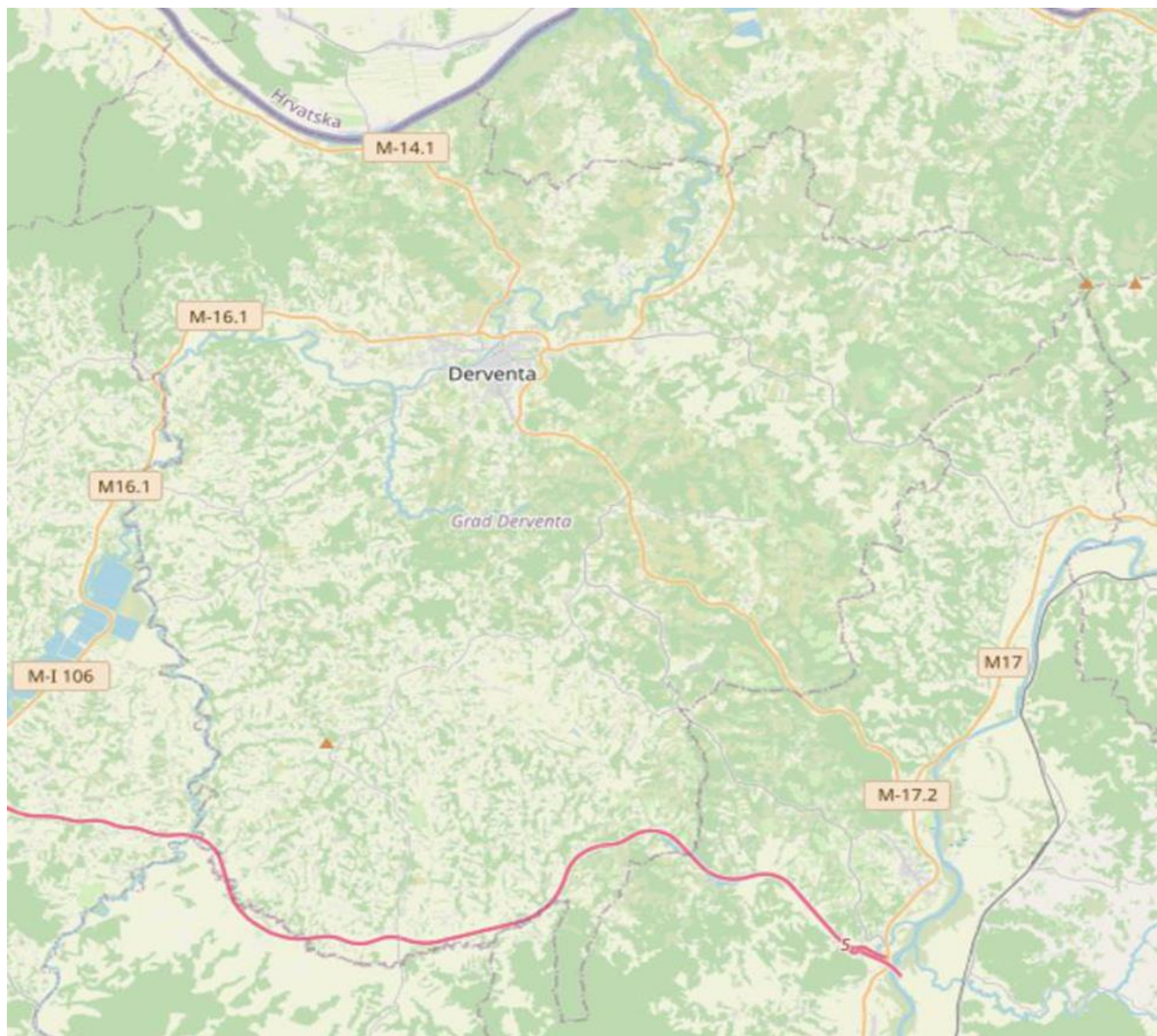
Gradovi	Udaljenost od Dervente	Procijenjeno vrijeme putovanja
Banja Luka	82 km	1h 26 min
Sarajevo	186 km	2h 48 min
Zagreb	217 km	2h 25 min
Beograd	242 km	2h 38 min
Budimpešta	386 km	4h 08 min
Beč	590 km	oko 6h

Izvor: Strategija razvoja opštine Derventa 2018-2025

Drumski saobraćaj je značajno razvijen, a putna infrastruktura na teritoriji grada Derventa je u zadovoljavajućem stanju. Željeznički i vazdušni saobraćaj u Derventi nisu razvijeni. Najbliža željeznička stanica je u Doboju, dok je najbliže uključenje na željezničku magistralu Jasenice–Devđelija u Slavanskom Brodu. Aerodromi u Banjoj Luci i Tuzli su najpristupačniji i udaljeni su oko 90 km od Dervente, a značajna je i blizina aerodroma u Sarajevu, Zagrebu i Beogradu. Rijeka Sava je plovna čitavom dužinom toka koji pripada Derventi, a najbliže luke nalaze se u Šamcu i Brčkom.¹⁶

¹⁶ Strategija razvoja opštine Derventa 2018-2025

Teritorija grada Derventa sa postojećom putnom mrežom

Izvor: Strategija bezbjednosti saobraćaja grada Derventa od 2022. do 2031. godine

Mrežu postojećih drumskih saobraćajnica čini 90,825 kilometara saobraćajnica koje su u nadležnosti Republike Srpske, od čega 13,938 km autoputeva, 55,278 km magistralnih puteva I reda, 10,979 km regionalnih puteva I reda, 10,630 km regionalnih puteva II reda, te 226,018 km lokalnih puteva, 305,562 km nekategorisanih puteva i 100 ulica ukupne dužine 58,153 km u nadležnosti grada Derventa. Ukupna dužina putne mreže na teritoriji grada Derventa je 680,558 kilometara.¹⁷

Imajući u vidu prostorno geografski položaj grada, najzastupljeniji vid transporta je drumski saobraćaj, pa je, shodno tome, najrazvijenija infrastruktura drumskog saobraćaja.

Okosnicu putne mreže grada Derventa čine autoput A2 Banja Luka – Doboj (autoput 9. januar), magistralni putni pravac I reda MI-102 (stara oznaka M-14.1) Srbac - Derventa, magistralni putni pravac I reda MI-103 (stara oznaka M-14.1 i M-17.2) Brod - Derventa - Doboj, i magistralni putni pravac I reda MI-106 (stara

oznaka M-14.1 i M-16.1) Prnjavor - Derventa u ukupnoj dužini od 69,216 km.

Pored autoputa i magistralnih puteva, na teritoriji grada Derventa kategorizovani su i regionalni put I reda RI-3104 (stara oznaka R472), kao dio alternativnog putnog pravca Derventa - Šešlije - Modriča, te regionalni put II reda RII-3502 (stara oznaka R482), kao dio alternativnog putnog pravca Derventa - Doboj.

Autoput A2 Banja Luka - Doboj proteže se smjerom sjeverozapad-jugoistok, a preko teritorije grada Derventa prelazi u dužini od 13,938 km, i to od naselja Pojezna do naselja Mišinci. Po tehničko-eksploatacionim elementima ovaj pravac predstavlja najkvalitetniju saobraćajnicu na teritoriji grada Derventa. Ovaj putni pravac predstavlja autoputnu komunikaciju u punom profilu, sa dvije razdvojene kolovozne, četiri saobraćajne trake (po dvije saobraćajne trake na kolovoznoj traci), i dvije zaustavne trake (po jedna zaustavna traka na kolovoznoj traci) i sa svim ukrštanjima sa putevima nižeg ranga u dva nivoa. Nažalost, ova saobraćajnica

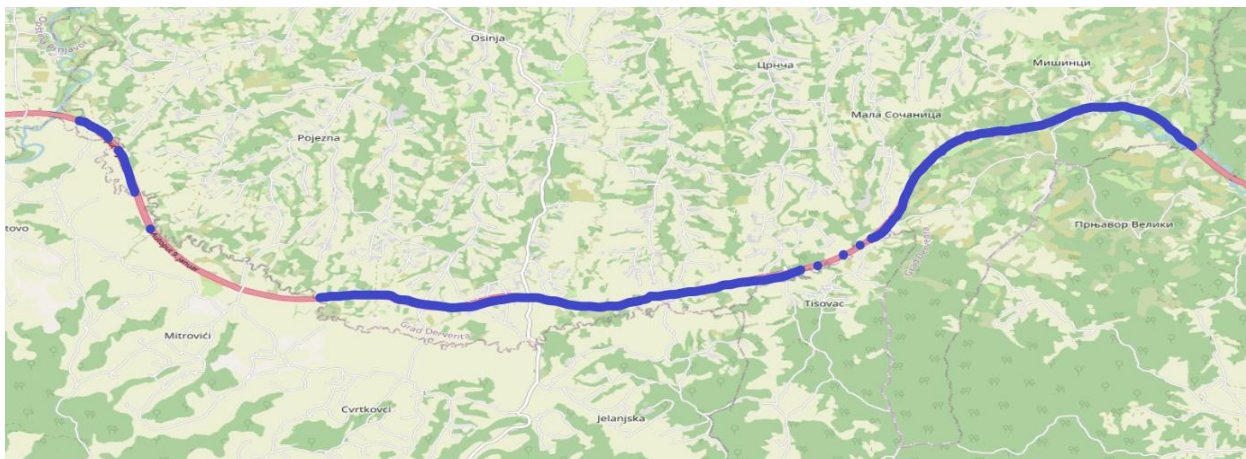
¹⁷ Strategija bezbjednosti saobraćaja grada Derventa od 2022. do 2031. godine

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

nije direktno povezana saobraćajnicama nižeg ranga sa administrativnim sjedištem grada Derventa.¹⁸

Položaj i pravac pružanja autoputa A2, Banja Luka - Doboj

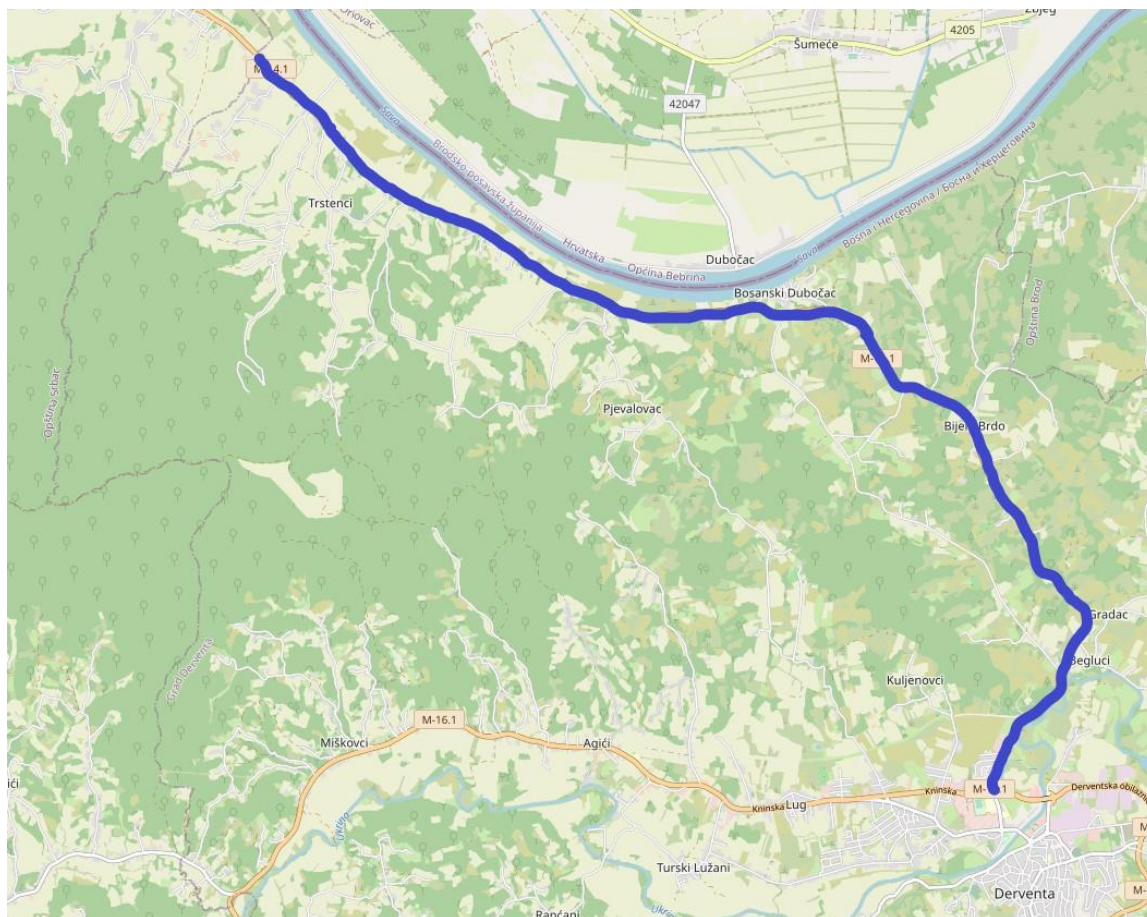

Izvor: Strategija bezbjednosti saobraćaja grada Derventa od 2022. do 2031. godine

Magistralni put I reda MI-102 (stara oznaka M-14.1) proteže se smjerom sjeverozapad-jugoistok, a preko teritorije grada Derventa prelazi u dužini od 16,131 km, i to od naselja Trstenci do grada Derventa. Po tehničko-eksploatacionim elementima ovaj pravac ima dvosmjernu saobraćajnicu sa po jednom saobraćajnom trakom u smjeru kretanja. Odsjek ovog putnog pravca ulazi u urbani dio područja grada Derventa u dužini od oko 0,7 km.¹⁹

¹⁸ Strategija bezbjednosti saobraćaja grada Derventa od 2022. do 2031. godine

¹⁹ Strategija bezbjednosti saobraćaja grada Derventa od 2022. do 2031. godine

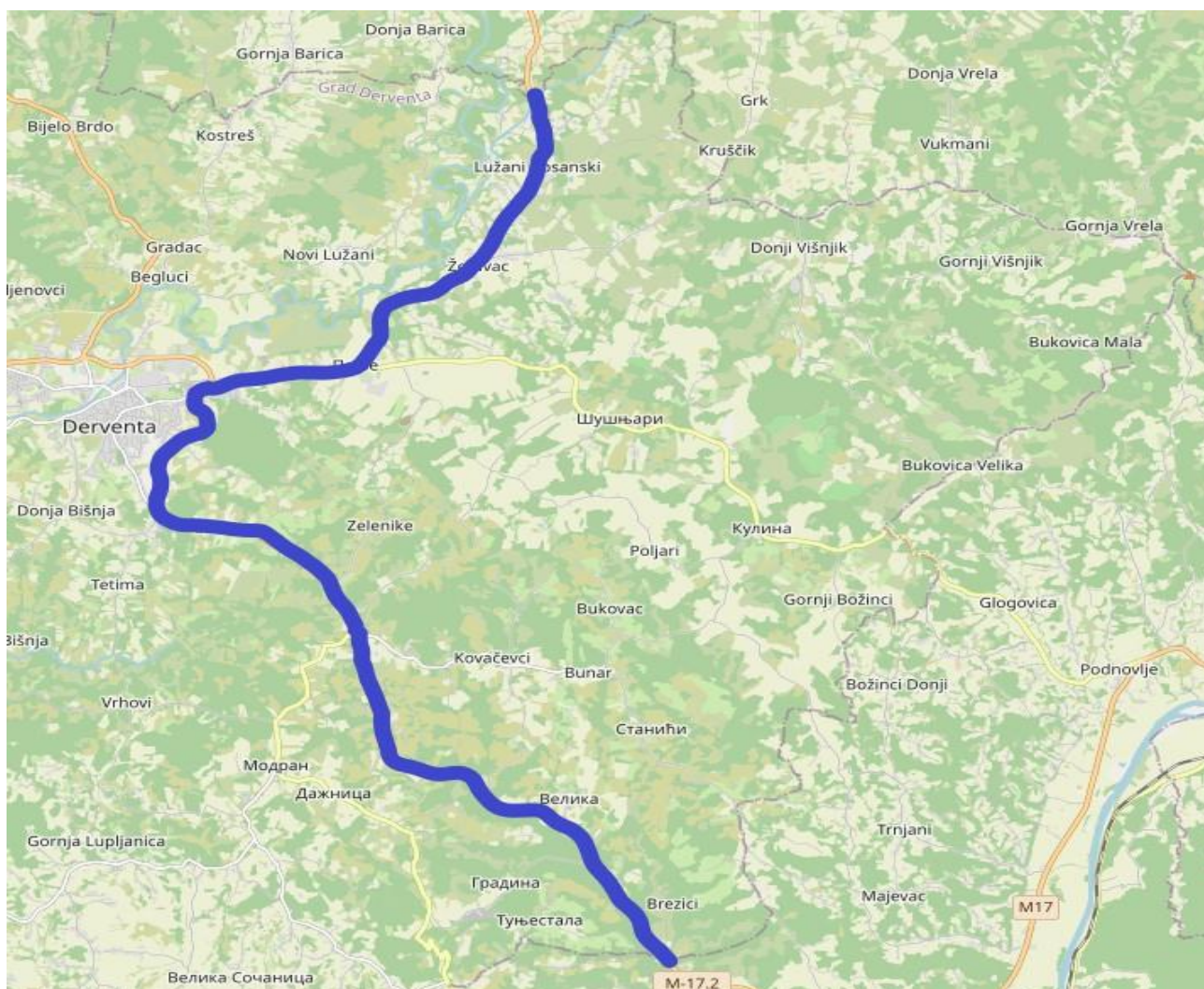

Izvor: Strategija bezbjednosti saobraćaja grada Derventa od 2022. Do 2031. godine

Magistralni put I reda MI-103 (stara oznaka M-14.1 i M-17.2) proteže se smjerom sjever-jug, a preko teritorije grada Derventa prelazi u dužini od 25,329 km, i to od naselja Lužani Bosanski do naselja Brezici. Po tehničko-eksploatacionom elementima ovaj pravac predstavlja najkvalitetniju saobraćajnicu na teritoriji grada Derventa. Ovaj putni pravac prolazi dužinom od 3,745 km kroz urbani dio područja grada Derventa.²⁰

²⁰ Strategija bezbjednosti saobraćaja grada Derventa od 2022. Do 2031. godine

Položaj i pravac pružanja magistralnog puta I reda MI-103

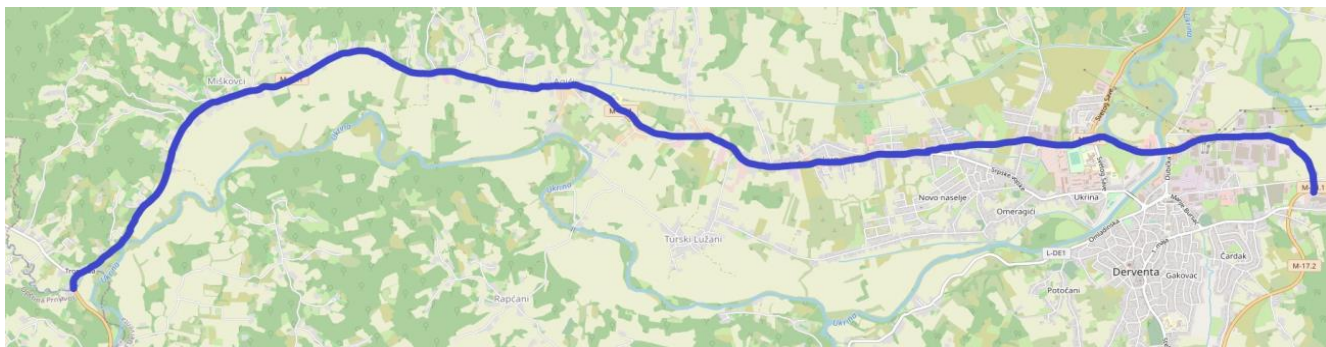

Izvor: Strategija bezbjednosti saobraćaja grada Derventa od 2022. do 2031. godine

Magistralni put I reda MI-106 (stara oznaka M-16.1 i M-14.1) proteže se smjerom zapad-istok, a preko teritorije grada Derventa prelazi u dužini od 13,819 km, i to od naselja

Tromeđa do gradskog područja Dervente. Ovaj putni pravac prolazi dužinom od 3,958 km kroz urbani dio područja grada Derventa.

Položaj i pravac pružanja magistralnog puta I reda MI-106

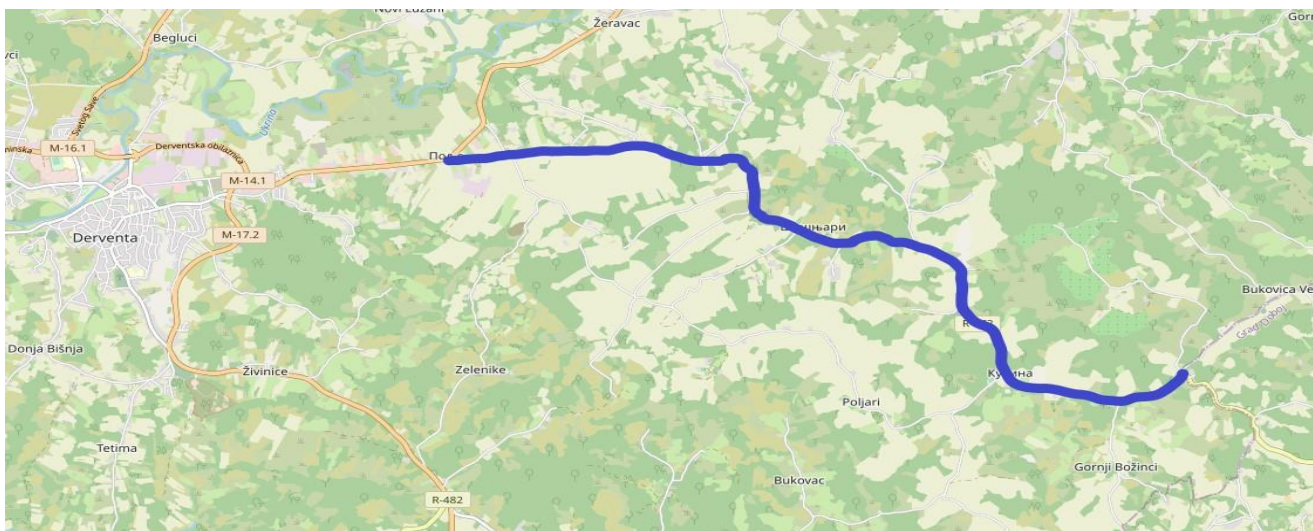

Izvor: Strategija bezbjednosti saobraćaja grada Derventa od 2022. do 2031. godine

Magistralni putevi na području teritorije grada Derventa su saobraćajnice sa relativno povoljnim geometrijskim elementima, što se posebno odnosi na magistralni put I reda MI-103, u potpunosti pokriveni asfaltnim kolovoznim zastorom.

Od regionalnih puteva I reda kroz područje grada prolazi samo putni pravac RI-3104 (stara oznaka R472), kao dio putnog pravca Polje - Podnovlje. Ovaj putni pravac je posebno značajan sa saobraćajnog aspekta, imajući u vidu da skraćuje put od Dervente prema Modriči za 12,43 kilometara.

Položaj i pravac pružanja regionalnih puteva I reda RI-3104

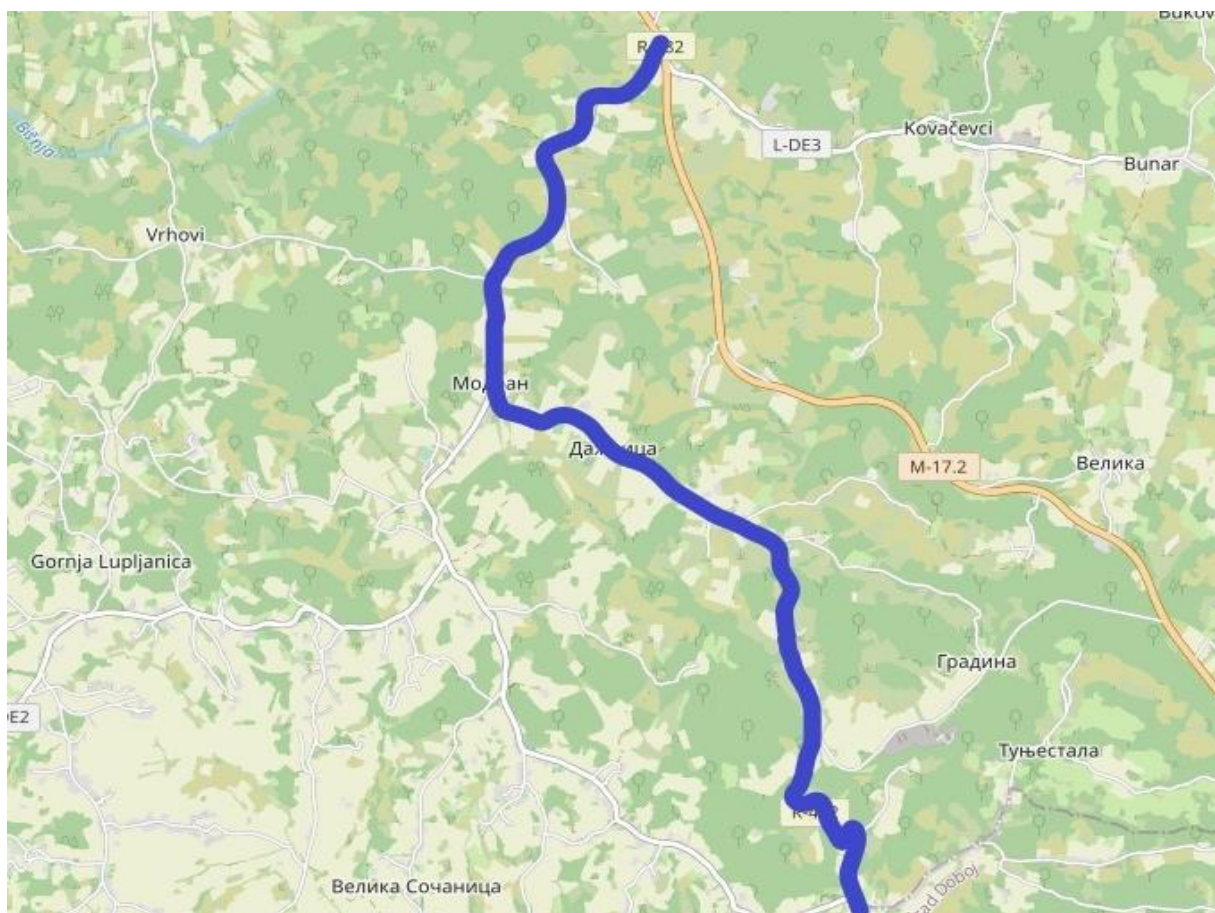

Izvor: Strategija bezbjednosti saobraćaja grada Derventa od 2022. do 2031. godine

Od regionalnih puteva II reda kroz područje grada prolazi putni pravac RII-3502 (stara oznaka R482), kao dio alternativnog putnog pravca Derвента - Doboj. Obzirom na stanje navedenog putnog pravca i izmjereno saobraćajno opterećenje, evidentno je da isti služi uglavnom lokalnom

saobraćaju, za povezivanje naselja koja se uz isti protežu, sa većim urbanim sredinama i gradskim sjedištima Derвента i Doboj.

Položaj i pravac pružanja regionalnog puta II reda RII-3502

Izvor: Strategija bezbjednosti saobraćaja grada Derвента od 2022. do 2031. godine

Regionalni putevi na području teritorije grada Derventa su saobraćajnice sa uglavnom nepovoljnim geometrijskim elementima, posebno iz razloga što isti služe kao sabirne saobraćajnice magistralnim putevima kroz teško prohodno brdovito područje. Regionalni putevi su uglavnom izvedeni sa asfaltnim kolovoznim zastorom, ali određeni, veoma mali dio je makadamski (dio regionalnog puta drugog reda broj RII-3502). Poseban problem na putevima ove kategorije jeste nedostatak adekvatne saobraćajne signalizacije i pasivnih elemenata zaštite učesnika u saobraćaju.

Kada su u pitanju lokalni i nekategorizovani putevi, njihova ukupna dužina na području grada iznosi 531,58 km, od čega 226,018 km lokalnih puteva i 305,562 km nekategorisanih puteva.

Kategorizovanih lokalnih putnih pravaca ima 37, a nekategorisanih puteva 142. Osnovnu uličnu mrežu čine uglavnom dijelovi magistralnih, regionalnih i lokalnih puteva koji se radijalno ulijevaju u gradski sistem saobraćajnica.²¹

3.2. Telekomunikacije

Na području grada Derventa izgrađeni su telekomunikacioni kapaciteti koji pružaju mogućnost korišćenja:

- ✓ fiksne telefonije: analogni i digitalni priključci (ISDN BA i PRA);
- ✓ mobilne telefonije: grad pokriven signalnom mobilne telefonije;
- ✓ internet veze: omogućena preko Dial Up-a (analogno i modemom), kao i preko ADSL-a sa brzinom prenosa do 1Mb/s.

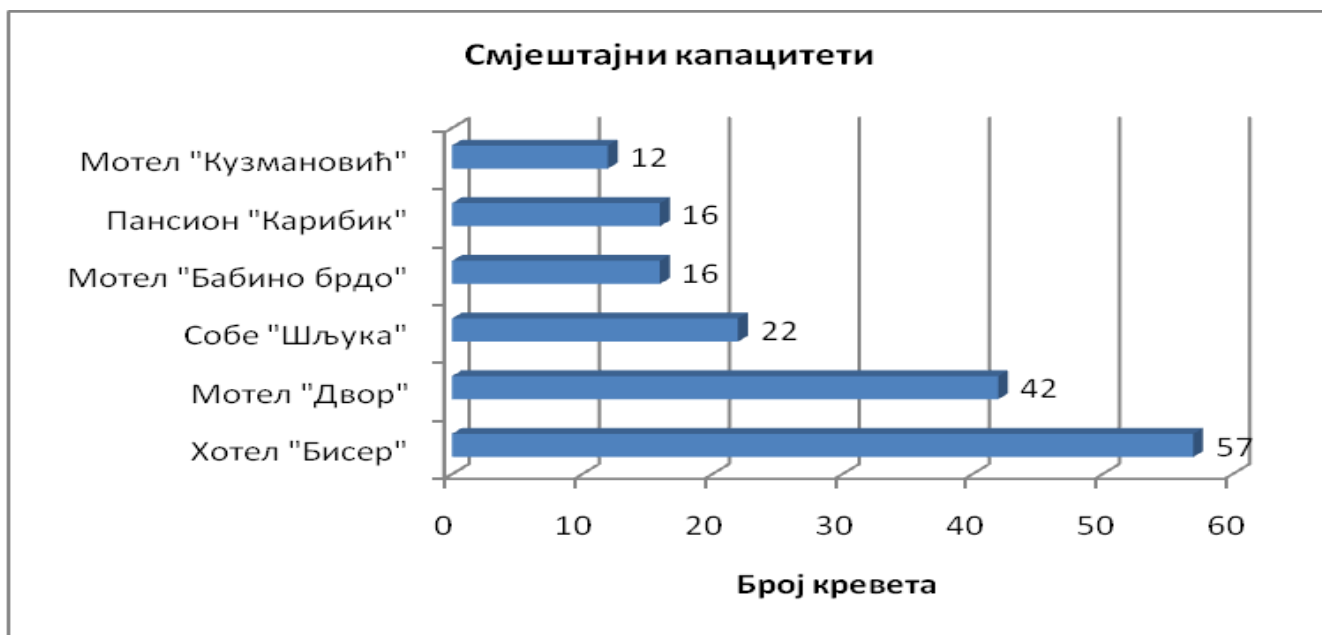
signalom mobilne telefonije. Fiksna telefonska mreža realizovana je sa 10 telefonskih centrala. Sve centrale su povezane optičkim kablovima.

3.3. Transportni kapaciteti

Na području grada Derventa postoji veći broj privrednih društava koji u okviru obavljanja svojih djelatnosti raspolažu transportnim sredstvima za prevoz lica i tereta. Ovi transportni kapaciteti zadovoljavaju potrebe građana i privrede kao i djelovanje u vanrednim situacijama. Sa svojim kapacitetima u ovoj oblasti značajno se ističu preduzeća: STP „DERVENTA“, „Mandić – Komerč“, „NUR TRANS“, i „USPON“.

3.4. Smještajni kapaciteti u javnom i privatnom sektoru

U pogledu smještajnih kapaciteta na području grada Derventa najznačajniji su: hotel „Biser“, moteli „Dvor“ i „Babino brdo“, kao i pansioni „Karibik“ i „Šljuka“.

Nemamo podatke o smještajnim kapacitetima na seoskom području i gazdinstvima koja iznajmljuju smještajne kapacitete. Postoji nekoliko subjekata na širem području Dervente koji su registrovani u okviru ugostiteljstva i usluge, a posjeduju određenu infrastrukturu koja se uz određena ulaganja može prilagoditi za ove potrebe.

Na području Dervente postoji 12 baznih stanica M:tel-a i 5 baznih stanica BHTelekom-a, što omogućava dobru pokrivenost

²¹ Strategija bezbjednosti saobraćaja grada Derventa od 2022. do 2031. godine

3.5. Zdravstveni kapaciteti u javnom i privatnom sektoru

Zdravstvenu zaštitu stanovništva na području grada Derventa obavlja Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja Derventa i nekoliko privatnih zdravstvenih ustanova (ordinacije, apoteke, laboratorije).

Dom zdravlja Derventa je zdravstvena ustanova u državnoj svojini koja obavlja primarnu zdravstvenu zaštitu po modelu porodične medicine, a koja je osnovana za područje grada Derventa. JZU Dom zdravlja Derventa smješten je u dvije zgrade površine 4.067,49 m² i dvije ambulate porodične medicine na terenu, površine 200 m². Dio specijalističkih usluga obavlja se u Domu zdravlja, a ostala sekundarna zdravstvena zaštita u Opštoj bolnici u Dobouju.

U sastav Doma zdravlja ulaze sljedeće Službe i organizacione jedinice:

Služba porodične medicine odgovorna je za pružanje zdravstvene zaštite stanovništvu koje živi na teritoriji lokalne zajednice. Ukupno je formirano deset timova porodične medicine u kojima radi 10 ljekara. Osam timova je u Domu zdravlja, a u terenskim ambulanta Osinja i Kalenderovci rade dva tima porodične medicine.

Specijalističko ginekološka ambulanta Doma zdravlja obezbjeđuje zdravstvenu zaštitu žena preko 15 godina života. U ovoj službi su zaposlena dva ljekara specijalista ginekologije.

Specijalističko pedijatrijska ambulanta obezbjeđuje zdravstvenu zaštitu djece od 0-6 godina, te konsultativne preglede djece od 6-18 godina upućenih od strane doktora porodične medicine. U ovoj službi radi jedan specijalista pedijatrije.

U okviru *Službe za radiološku i ultrazvučnu dijagnostiku* se izvode sljedeće dijagnostičke procedure: standardna radiografija, radiografija u stomatologiji, mamografija i ultrazvučni pregledi. U Službi je zaposlen jedan ljekar specijalista radiologije.

Služba za biohemiju-hematološku laboratorijsku dijagnostiku obezbjeđuje laboratorijsku dijagnostiku za sve segmente primarne zdravstvene zaštite. U sklopu ove službe radi jedan medicinski biohemičar.

Stanica hitne medicinske pomoći pruža hitnu medicinsku pomoć na području koje pokriva Dom zdravlja Derventa i bavi se prehospitalnim zbrinjavanjem pacijenata. U sklopu službe radi jedan ljekar specijalista urgentne medicine, dok je za potrebe ove službe angažovan i dio zaposlenih ljekara Doma zdravlja.

Služba za preventivnu dječiju i opštu stomatologiju djeluje u okviru Doma zdravlja, a u sastavu Službe je organizovana i specijalistička ambulanta za preventivnu i dječiju stomatologiju u Srednjoškolskom centru Derventa. U ovoj Službi je zaposleno pet stomatologa.

U Domu zdravlja djeluju još: *Služba za higijensko-epidemiološku zaštitu*, *Centar za fizikalnu rehabilitaciju* i *Centar za zaštitu mentalnog zdravlja*. U sklopu ovih službi rade ljekari specijaliste epidemiolog, fizijatar i psihijatar.

Privatni zdravstveni sektor je relativno dobro razvijen i najviše pruža usluge u oblasti primarne zdravstvene zaštite stanovništva.²²

3.6. Veterinarski kapaciteti u javnom i privatnom sektoru

Zakonom o veterinarstvu u Republici Srpskoj uređuje se zdravstvena zaštita životinja i obavljanje veterinarske djelatnosti, otkrivanje, sprečavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti životinja, sprečavanje bolesti koje su zajedničke za životinje i ljude,

veterinarsko-sanitarna kontrola uzgoja i prometa životinja, proizvoda, sirovina i otpadaka životinjskog porijekla, hrane za životinje i vode, reprodukcija životinja, primjena zoohigijenskih i tehnoloških mjera u uzgoju životinja u pogledu zdravstvene zaštite i zaštita životne sredine u ovoj oblasti. Veterinarska služba je služba od posebnog interesa za grad Derventu, u oblasti suzbijanja zaraznih bolesti životinja i zoonoza, kao i provođenja mjera značajnih za javno zdravlje.

Na području grada Derventa definisani su uslovi za obavljanje veterinarske djelatnosti kroz navedene oblike organizacije:

- a) veterinarska stanica,
- b) veterinarska ambulanta,
- v) veterinarska apoteka.

Na teritoriji grada Derventa postoji 1 veterinarska stanica i 4 veterinarske ambulante, koje se bave zdravstvenom zaštitom životinja.

Red. Br.	NAZIV VETERINARSKE USTANOVE
1	Veterinarska stanica a.d. Derventa
2	Veterinarska ambulanta Tatić, Derventa
3	Veterinarska ambulanta Jelisić, Derventa
4	Veterinarska ambulanta Jelić, Derventa
5	Veterinarska ambulanta Đokić, Derventa

Svrha veterinarske djelatnosti je:

- ✓ zaštita i poboljšanje zdravlja životinja,
- ✓ zaštita zdravlja životinja od zaraznih i drugih bolesti,
- ✓ utvrđivanje, kao i dijagnostikovanje bolesti i liječenje bolesnih životinja,
- ✓ sprovođenje sistema identifikacije i kontrole kretanja životinja,
- ✓ obezbjeđivanje mjera za zaštitu stanovništva od zoonoza, alimentarnih infekcija i intoksikacija, sprečavanje i suzbijanje ovih bolesti i sprečavanje prenošenja ovih bolesti sa životinja na ljude,
- ✓ obezbjeđivanje da sirovine i prehrambeni proizvodi životinjskog porijekla budu zdravstveno ispravni i prevencija ostataka štetnih materija (reziduum) u prehrambenim proizvodima životinjskog porijekla,
- ✓ obezbjeđivanje zdravstvene ispravnosti hrane i vode za životinje,
- ✓ obezbjeđivanje reprodukcije i proizvodne sposobnosti životinja, sa stanovišta zdravstvene zaštite životinja,
- ✓ obezbjeđivanje mjera za zaštitu okruženja od zagađenja preko uzročnika bolesti koje se pojavljuju kod životinja, kao i higijenskih prilika i ispravnosti okruženja sa stanovišta zdravstvene zaštite životinja,
- ✓ sprovođenje mjera dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije,
- ✓ zaštita životinja od mučenja i patnje, kao i obezbjeđivanje dobrobiti životinja,
- ✓ veterinarsko stručno usavršavanje i obaveštavanje stanovništva.

²² Strategija razvoja opštine Derventa 2018-2025

Ako se pojavi zarazna bolest ili se pojave znaci na osnovu kojih se sumnja da je životinja oboljela ili uginula usljed zarazne bolesti, vlasnik životinje mora o tome odmah i na propisan način da obavijesti najbližu veterinarsku ustanovu, veterinara i veterinarskog inspektora.

Minimalni obim zaštite životinja od zaraznih bolesti je obavezan i obuhvata:

- a) sistematično praćenje stanja zaraznih bolesti (dijagnostička, terenska i laboratorijska, kao i patoanatomska ispitivanja) i vakcinisanje životinja, koje svake godine propisuje ministarstvo,
- b) obezbjeđenje dijagnostičkih, terenskih i laboratorijskih ispitivanja, kao i patoanatomske dijagnostike, kojom se u slučaju sumnje potvrđuje bolest ili se odbacuje sumnja,
- v) sprečavanje zaraznih bolesti u slučajevima prirodnih i drugih nesreća i ukoliko se pojave naročito opasne zarazne bolesti u susjednim državama, zatim laboratorijska, kao i patoanatomska ispitivanja za dijagnostikovanje zaraznih bolesti, koje propisuje ministarstvo,
- g) proučavanje epizootičke situacije, razvijanje i uvođenje novih laboratorijskih metoda za dijagnostiku i kontrolu, kao i proslijeđivanje i publikovanje novih veterinarsko-medicinskih dostignuća, novih propisa, postupaka, odnosno metoda stručnog rada,
- d) obavezne veterinarske preglede u skladu sa ovim zakonom,
- d) pripremu epidemioloških studija i analize rizika povodom unosa životinjskih zaraznih bolesti u Republiku Srpsku i Bosnu i Hercegovinu i ispitivanja ekonomski optimalnih mjera i procjena finansijskih posljedica propisanih mjera u slučaju pojave životinjskih zaraznih bolesti,
- e) uvođenje plana hitnih intervencija u slučaju bolesti,
- ž) obavezu posjedovanja primjerenih zaliha vakcina, sredstava za dezinfikovanje i drugih sredstava za sprečavanje, utvrđivanje i suzbijanje životinjskih zaraznih bolesti,
- z) organizovano veterinarsko obrazovanje vlasnika životinja,
- i) neprekidnu veterinarsku djelatnost za terensku i laboratorijsku dijagnostiku zaraznih bolesti, za koje je potrebno odmah utvrditi zaraznu bolest ili uzrok uginuća,
- j) adekvatnu veterinarsko-higijensku službu.

Zoonoze su bolesti ili infekcije koje se prirodnim putem prenose sa životinja – kičmenjaka na ljude, i obrnuto (zoonozije). Zoonoze predstavljaju veliku grupu oboljenja i imaju veliki epidemiološki značaj. To je grupa oboljenja koja su zajednička i za životinje i za ljude, za razliku od antropozoonoza koje su svojstvene samo ljudima. Zoonoze se na čovjeka mogu prenijeti svim poznatim putevima prenošenja, aerogenim, transmisivnim putem-prenosiocima, kao što su: komarci, krpelji, grinje. Zoonoze se najčešće javljaju pojedinačno, ali i u epidemijama, čak epidemije većih razmjera nisu izuzetak.

3.7. Kapaciteti za proizvodnju i distribuciju električne energije i pravci razvoja

Elektrodistributivnu djelatnost na teritoriji grada Derventa obavlja MH „ERS“ ZP „Elektro Doboj“ a.d. Doboj, RJ Derventa. Električnom energijom ukupno se snabdijeva 13.370 krajnjih kupaca, od čega je 12.371 kupac iz kategorije domaćinstava, dok je preostalih 999 kupaca iz kategorije ostale potrošnje na svim naponskim nivoima. Distributivni elektroenergetski sistem pokriva gotovo čitavu teritoriju grada Derventa, izuzetak čine povratnička naselja, budući da postojeća srednjenaponska i niskonaponska mreža nije adekvatna.

Opšte stanje u pogledu napajanja korisnika na području grada Derventa je zadovoljavajuće, a električna energija se isporučuje kontinuirano, bez restrikcija.

Svi neplanirani zastoji u isporuci električne energije otklanjaju se u najkraćem mogućem roku, dok se o planskim zastojima krajnji

korisnici redovno obavještavaju putem sredstava javnog informisanja na području grada Derventa.

U pogledu elektrifikacije povratničkih naselja, ZP „Elektro Doboj“ a.d. Doboj, grad Derventa i Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice ulažu velike napore da se problemi u ovom području umanje i riješe. Najveći problem predstavlja potpuno odsustvo elektroenergetske infrastrukture koja je devastirana i uništena tokom ratnih dejstava, a problem predstavlja i razućenost stambenih i drugih objekata u povratničkim naseljima, što iziskuje velika finansijska sredstva zbog potrebe izgradnje DV, TS i niskonaponske mreže. U 2017. godini na postojeću distributivnu mrežu priključen je 41 objekat, izgrađen je priključni dalekovod 10 kV u dužini od 800m i TS 10/0,4 kV u MZ Mala Sočanica, puštena je u rad TS 10/0,4 kV „Bišnja 2“ i izgrađena je niskonaponska mreža ukupne dužine 4.420m u naseljima Bijelo Brdo, Mišinci, Mala Sočanica i Božinci, a završena je izgradnja niskonaponske mreže u ukupnoj dužini od 2.510m u naseljima Bijelo Brdo, Rabić, Bišnja i Kulina.

Napajanje distributivnog područja RJ Derventa vrši se preko čvorne transformatorske stanice 110/35/10 kV koja je u vlasništvu Elektroprenosa BiH. RJ Derventa posjeduje jednu TS 35/10 kV u selu Modran, te 241 TS 10/0,4 kV. Za TS 110 kV obezbijeđeno je dvostrano napajanje. Čitava sekundarna mreža srednjeg napona je u pogonu na 10 kV i razgranata je (u gradskom dijelu je podzemna – kablovska, a u prigradskim i ruralnim dijelovima grada – nadzemna). Primarna mreža srednjeg napona nije visoko opterećena. U svim značajnije opterećenim TS 35/10 kV na distributivnom području „Elektro Doboj“ a.d. Doboj osigurana je rezerva u transformaciji. Vodovi 35 kV su vrlo kvalitetni.

Naponske prilike u mreži su zadovoljavajuće, opterećenje jedinica je visoko, a snabdijevanje redovno. Distributivni gubici električne energije iznose 6,37% i u kontinuiranom su opadanju, što je rezultat investiranja i modernizovanja elektroenergetskih objekata.

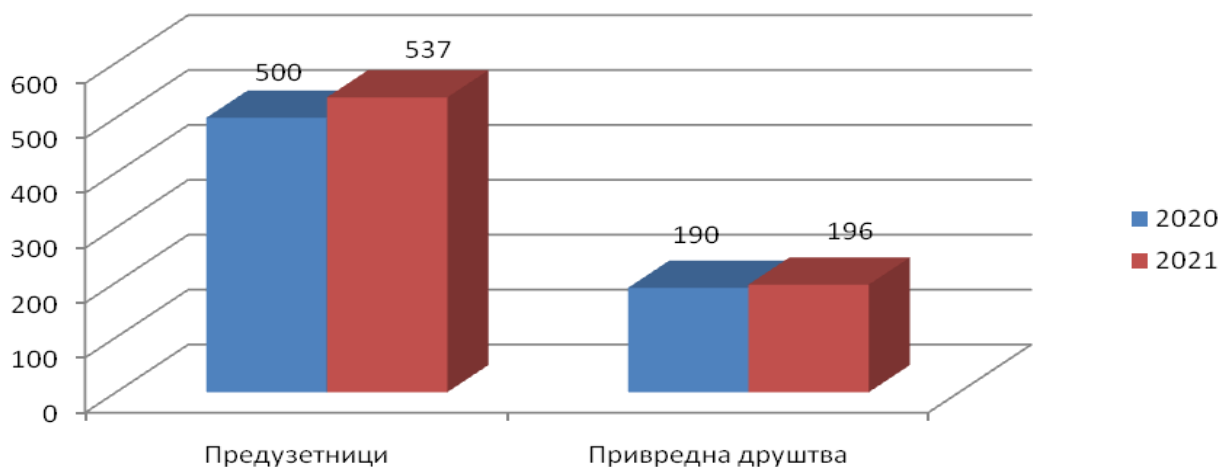
I u narednom periodu planirana je sanacija i rekonstrukcija postojećih, te izgradnja novih elektroenergetskih objekata, izgradnja optičkih telekomunikacionih vodova s ciljem povećanja efikasnosti daljinskog upravljanja elektroenergetskim objektima, a predviđena su i dalja kontinuirana ulaganja u elektrifikaciju povratničkih naselja.²³

3.8. Privredna razvijenost, osnovne industrijske grane i pravci razvoja

Grad Derventa je jedan od privredno razvijenijih lokalnih zajednica u Republici Srpskoj. Zahvaljujući dobrom geografskom položaju, kvalitetnim lokacijama za investiranje, partnerskom i transparentnom odnosu sa investitorima, i u 2021. godini bilježi rast broja registrovanih privrednih subjekata i preduzetnika.

²³ Strategija razvoja opštine Derventa 2018-2025

Број привредних субјеката у 2021. години

Izvor:APIF

- ✓ Derventa ima ukupno 733 privredna subjekta, što je za 43 više u odnosu na prethodnu godinu,
- ✓ U 2021. godini je bilo registrovano 537 preduzetnika, što je više za 7,4% u odnosu na prethodnu godinu,

- ✓ U istoj godini na području Grada Derventa poslovalo je 196 privrednih društava, što je za 3,1% više u odnosu na prethodnu godinu.

Структура ММСП по броју запослених у 2021. години

Izvor:APIF

Od ukupno 196 privrednih društava:

- ✓ 136 poslovnih subjekata imaju od 0 do 9 zaposlenih (mikro preduzeća)
- ✓ 45 poslovnih subjekata imaju od 10 do 49 zaposlenih (mala preduzeća)
- ✓ 11 poslovnih subjekata imaju od 50 do 249 zaposlenih (srednja preduzeća)
- ✓ 4 poslovna subjekta imaju preko 250 zaposlenih (velika preduzeća)

Финансијско пословање привредних субјеката

Укупни приходи пословних субјеката регистрованих на подручју града Derventa у 2021. години износили су 610.174.689,00 KM, док су у 2020. години укупни остварени приходи износили 499.847.326,00 KM. Из наведеног се може закључити да су пословни субјекти у 2021. години остварили раст укупних прихода у односу на 2020. годину за 110.327.363,00 KM, или 22,07 %.

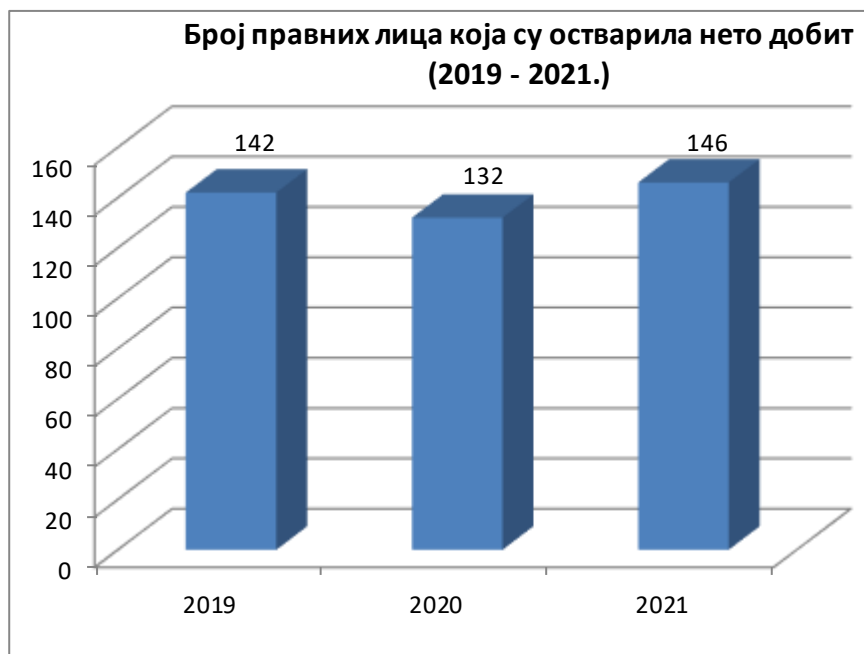
Укупни rashodi пословних субјеката регистрованих на подручју града Derventa у 2021. години износили су 556.426.954,00 KM, док су у 2020. години укупни остварени rashodi износили 463.614.193,00 KM, што јасно показује да су пословни субјекти у 2021. години остварили раст укупних rashoda у односу на 2020. годину за 92.812.761,00 KM или 20,02 %.

Позитивно је послоvalo 146 правних лица, а остварена укупна нето-добиј је износила 52.681.278,00 KM, што је за 61,5 % више у односу на 2020. годину.

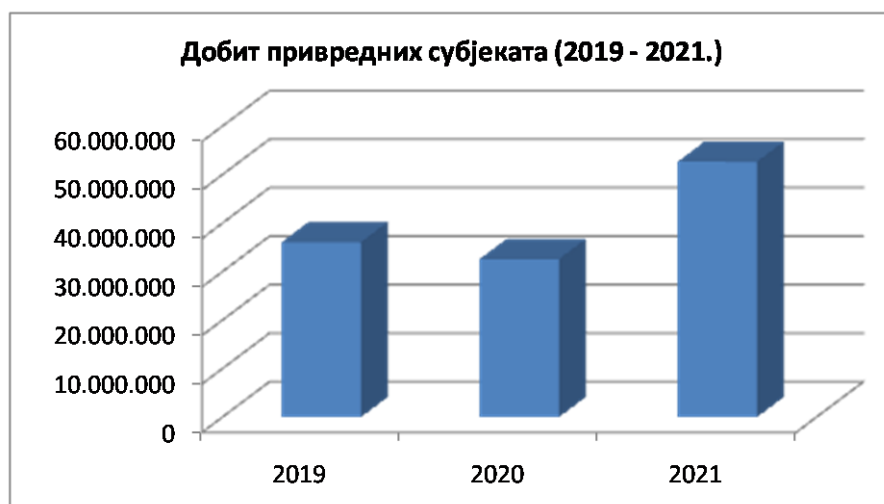
02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Sa gubitkom je poslovalo 45 pravnih lica, a ukupan neto-gubitak iznosi 3.846.454,00 KM, što je za 6,1 % manje u odnosu na prethodnu godinu.

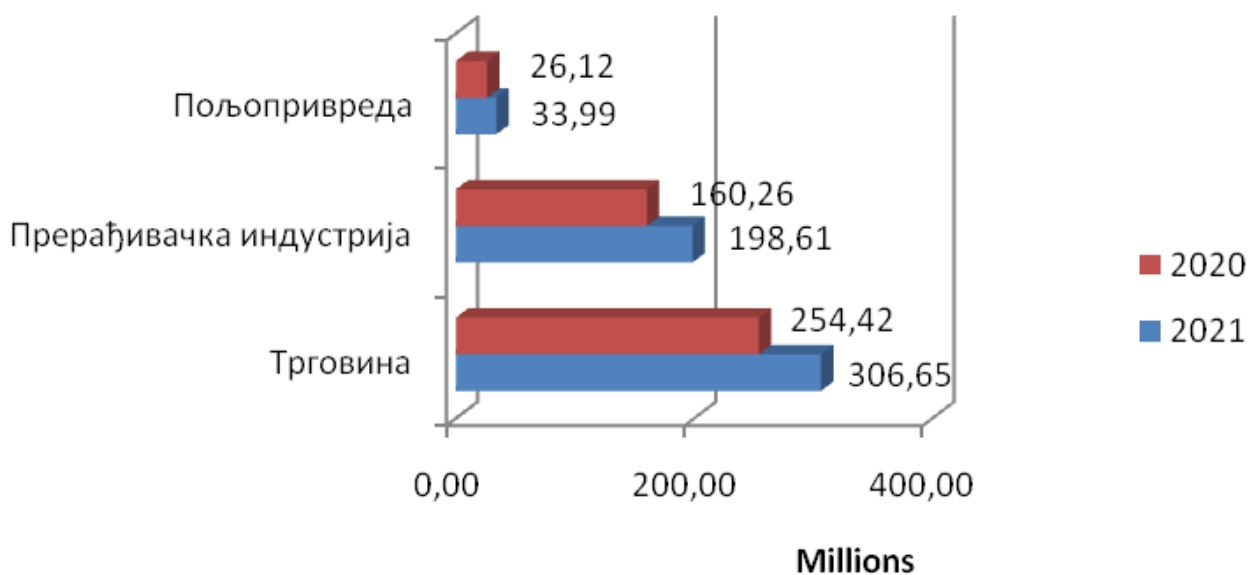

Izvor:APIF

Izvor:APIF

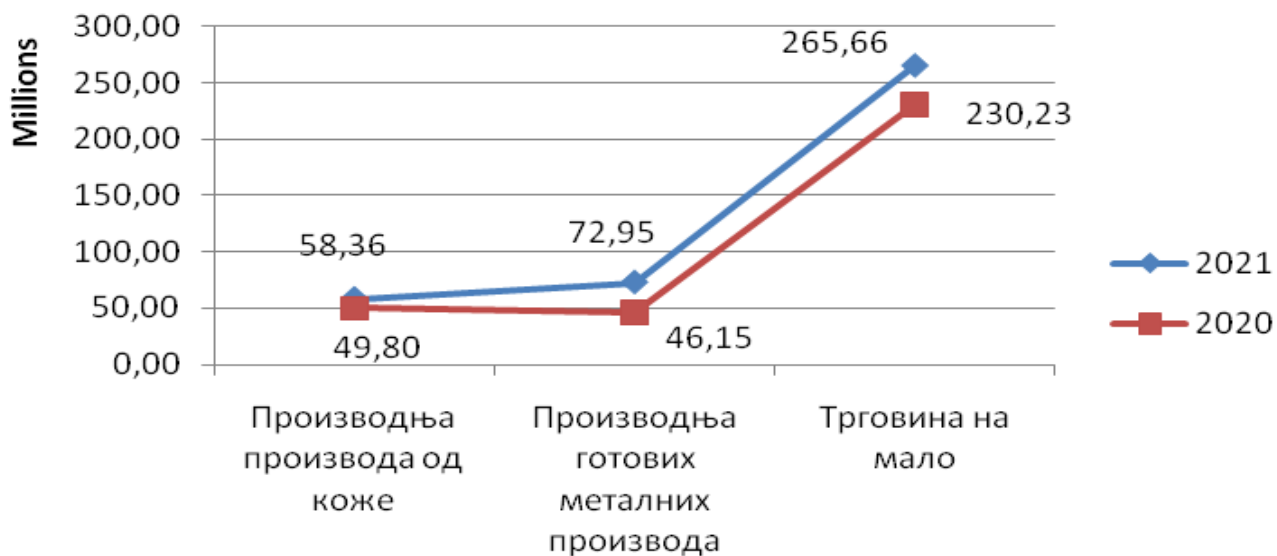
Укупни приходи пословних субјеката по дјелатностима у милионима КМ

Izvor:APIF

Iz tabele je vidljivo da ukupni prihodi poslovnih subjekata rastu u svim djelatnostima u odnosu na 2020. godinu.

Укупни приходи пословних субјеката према приоритетним областима у милионима КМ

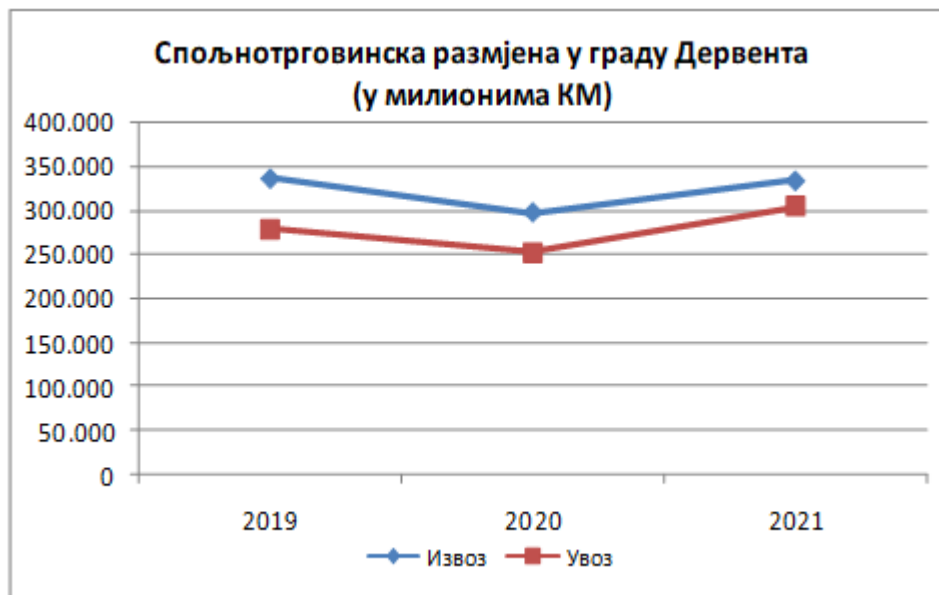
Izvor:APIF

U toku 2021. godine poslovni subjekti su poslovali u 42 različite oblasti, te su najveći prihodi ostvareni u oblastima: trgovine na malo, proizvodnja gotovih metalnih proizvoda i

proizvodnje proizvoda od kože. Na osnovu navedenog primjetan je rast prihoda poslovnih subjekata u svim navedenim oblastima.

Spoljnotrgovinska razmjena

Izvor: Vanjsko-trgovinska komora

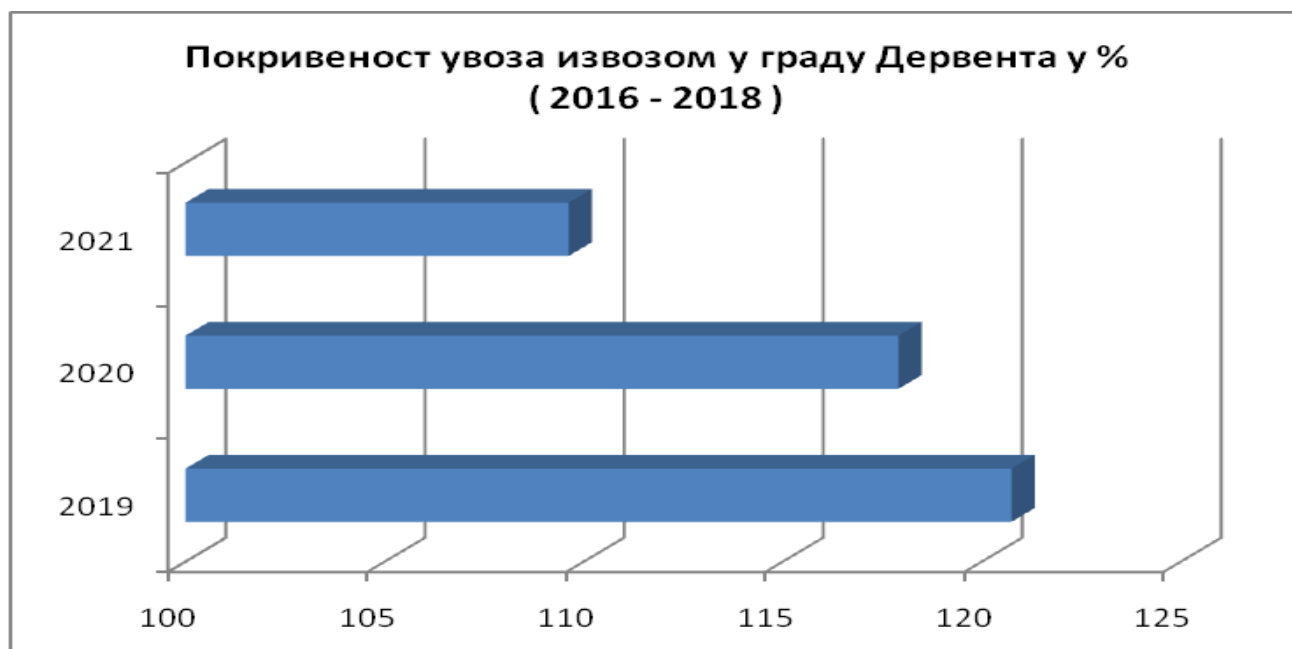
Prema podacima Spoljnotrgovinske komore Bosne i Hercegovine obim spoljnotrgovinske razmjene Grada Derventa u 2021. godini iznosio je 636.882.000,00 KM, od čega je izvoz iznosio 333.075.000,00 KM, a uvoz 303.807.000,00 KM. U odnosu na 2020. godinu Grad Derventa je u 2021. godini ostvario izvoz veći za 12,3 %, dok je ostvareni uvoz veći za 20,8 %.

U 2021. godini Derventa je u izvozu Regije Doboј, koji iznosi 853.851.000,00 KM učestvovala sa 39,01 %, a u uvozu koji je iznosio 675.545.000,00 KM sa 44,97 %.

Grad Derventa je u 2021. godini učestvovao sa 7,19 % u izvozu Republike Srpske, a sa 5,23 % u uvozu.

U 2021. godini Derventa je u izvozu BiH učestvovala sa 2,33 %, a sa 1,41 % u uvozu. Izvoz je najvećim dijelom ostvaren u sljedeće zemlje: Austrija, Njemačka, Italija, Francuska, Slovačka, Hrvatska, Mađarska, Srbija.

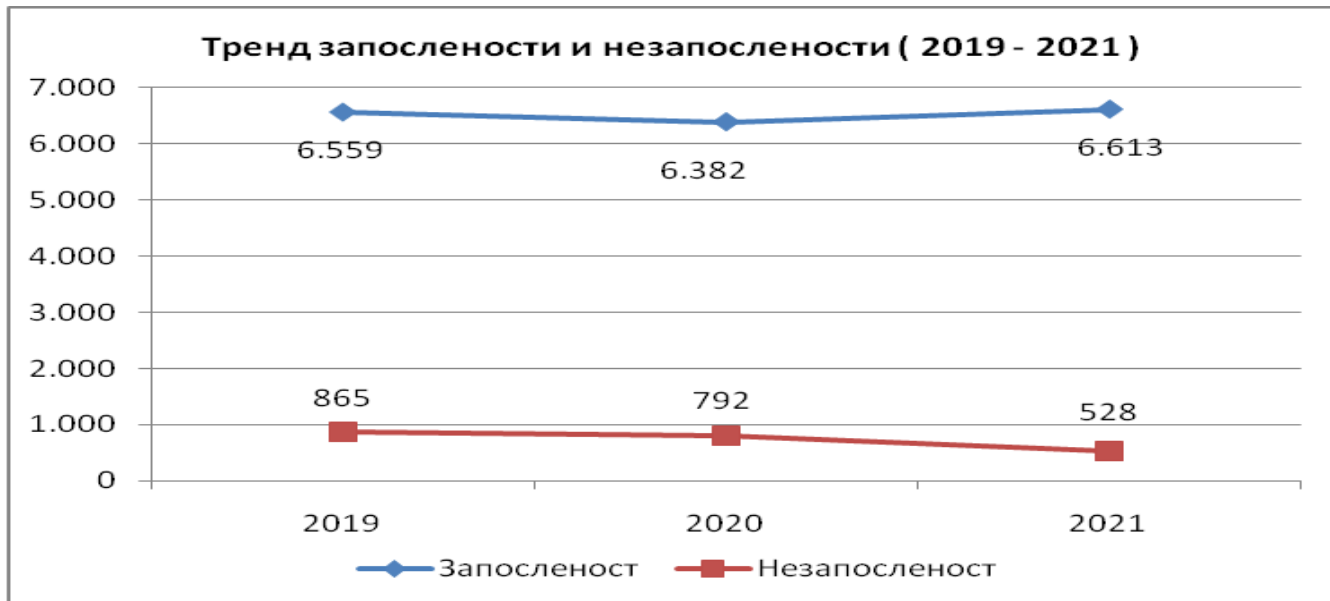
Pokrivenost uvoza izvozom u 2021. godini je iznosila 109,63%.

Izvor: Vanjsko-trgovinska komora

Zaposlenost i nezaposlenost

Prema navedenim podacima na području Grada Derventa u 2021. godini bilo je zaposleno 6.613 radnika, što je za 3,6 % više u odnosu na stanje zaposlenosti u 2020. godini.

Izvor: Vanjsko-trgovinska komora

Prema podacima Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske na evidenciji nezaposlenih u Derventi u 2021. godini je bilo prijavljenih 528 lica, što je za 33,3 % manje u odnosu na 2020. godinu.

Prioritetni industrijski sektori

U primarnom sektoru posluje oko 26 privrednih subjekata, od kojih se kao najznačajnije ističu „EKO-BOSANSKA POSAVINA“ i „POLJOPRIVREDNIK“ koji zapošljavaju više od polovine radnika ovog sektora.

Privredna specifičnost grada Derventa se ogleda upravo u učešću sekundarnih djelatnosti u kojoj djeluje 71 pravno lice i 114 preduzetnika. U okviru sekundarnih djelatnosti najveći broj privrednih subjekata je registrovan za obavljanje djelatnosti prerađivačke industrije u kojoj je zaposleno oko 3.000 radnika. Prioritetni sektori poslovanja u prerađivačkoj industriji su: obućarstvo, metaloprerađivačka, proizvodnja proizvoda od plastičnih masa, drvoprerađivačka, a u posljednje vrijeme se intenzivno razvija i elektroindustrija. Kontinuiran rast prerađivačke industrije govori u prilog tome da su poslodavcima u Derventi dostupni kvalifikovani radnici koji zadovoljavaju potrebe zahtjevnih tržišta.

Proizvodnja obuće je, prema ostvarenim prihodima i broju zaposlenih radnika, najvažniji sektor privredne proizvodnje u Derventi. U okviru ovog sektora posluje 6 preduzeća, od kojih su prema ostvarenom izvozu najvažniji „Sanino“ (BiH), „Amika“ (Italija), „Veneto shoes“ (Italija). Pored ovih velikih proizvođača obuće, treba spomenuti i proizvodne pogone nekoliko samostalnih privrednika koji djeluju u ovoj oblasti. Sektor proizvodnje obuće ostvaruje gotovo sav ukupni prihod iz izvoza i na području grada Derventa je najveći izvoznik. Ključni proizvodi i usluge ove privredne grane su: proizvodnja sportske, muške, ženske i dječije modne obuće, izrada gornjih dijelova obuće, izrada gotove gumene obuće – cipele, papuče, čizme, montaža gotove kožne i proizvodnja dijela vojne obuće.

U oblasti prerađivačke industrije značajno se ističe i sektor metaloprerađivačke u okviru koga posluje 18 preduzeća. Ključni privredni subjekti ovog sektora su: „Metalac MBM“ (BiH), „Tehpro CNC“ (Njemačka), „Tokarenje“ (Italija), „Metal tehnologija“ (Italija).

Najznačajniji proizvodi i usluge ovog privrednog sektora su: proizvodnja okova, opreme u građevinarstvu, izrada paleta za auto industriju, obrada metala različitim tehnologijama obrade, izrada svih vrsta metalnih mreža, proizvodnja cijevi i montaža metalnih konstrukcija i opreme.

U sektoru proizvoda od plastičnih masa posluje 6 preduzeća. Značajno se ističu preduzeća „K-UNI-plus“ i „ISO-TEC“ (Austrija), a u sektoru drvoprerađivačke domaće preduzeća „Drvoprerađivač Đurić“ i „Pečić komerc“. Od proizvoda iz sektora proizvodnje plastike ističu se: proizvodnja PVC profila za demit fasade, proizvodnja polietilenskih folija i ambalaže za transportno pakovanje, proizvodnja PVC stolarije, proizvodnja svih elemenata i proizvoda od poliestera – motor haube, haube za kamione, dijelove za kamione i vozove, sjedalice za tribine i žičare, vrtni namještaj.

Jedan od brzo rastućih privrednih grana jeste oblast elektroindustrije u kojoj se najznačajnije ističu austrijska preduzeća „MREŽA NETWORK“, „DIGITAL ELEKTRONIK“, a u sektoru „informacija i komunikacija“ preduzeće „EMKA“.

Kompanije koje djeluju na polju elektroindustrije izrađuju kablove za poznate svjetske proizvođače automobila.

Značajni privredni subjekti u oblasti građevinarstva su „MB Motors“, „EHTA-R“, a u oblasti građenja objekata niskogradnje „Geokop“.

U okviru tercijarnih djelatnosti posluje 500 privrednih subjekata, od kojih najznačajnije mjesto zauzima oblast trgovine. Najuspješnija preduzeća u okviru ove oblasti jesu domaća preduzeća „Fructa Trade“, „Gatarić“ i „Elektron Group“ koja zapošljavaju oko 80% radnika u oblasti trgovine, dok se u oblasti saobraćaja i skladištenja značajno ističu domaća preduzeća „Mandić – Komerc“, „NUR TRANS“, i „USPON“. Preduzeće „Fructa Trade“ je pored trgovine uspješno razvilo i sektor prehrambene industrije.

4. Identifikacija rizika**4.1. Poplave**

Na području grada Derventa poplave se javljaju kao posljedica nepovoljne hidrometeorološke situacije kada u određenom vremenskom periodu (1-3 dana), usljed velikih količina padavina ili

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

naglog otapanja snijega, dođe do stvaranja viška površinskih voda, punjenja i izlivanja voda iz korita rijeka Ukrine i Save, te stvaranja bujičnih tokova na manjim vodotocima rječica: Bišnja, Veličanka, Ilova, Lupljanica, Lješnica i Foča, kao i potocima: Derventski potok, Gakovac, Žirovina, Vukovija i Glavinac.

Ukrina je manja desna pritoka Save, čiji sliv leži upravo između donjih tokova rijeka Vrbasa i Bosne. Protiče kroz opštine Teslić, Čelinac, Prnjavor, Brod i grad Derventu. Rijeka Ukrina nastaje spajanjem riječnih tokova Velike Ukrine i Male Ukrine u selu Kulaši. Koeficijent razvitka toka iznosi 2,8. Ukupna površina koja pripada slivu iznosi oko 1500 km², a u dužini od 37 km protiče kroz teritoriju grada Derventa. Od značajnijih osobina rijeke Ukrine ističe se mala razlika između nadmorske visine izvorišta, koja iznosi oko 800 m n/v, a ušće u rijeku Savu je na 88 m n/v. Srednji dio toka ima n/v između 120 i 150 m.

Prema podacima vodomjerne stanice na profilu u Derventi, proticaj vode rijeke Ukrine iznosio je kod malih voda od 6,36 do 12,80 m³/s, kod srednjih voda od 31,90 do 39,20 m³/s i kod velikih voda od 611 do 651 m³/s. Dakle, proticaji na Ukrini imaju velike amplitude između malih i velikih voda, otprilike 1:100. Posljedica toga je periodično izlivanje riječne vode iz korita, ali povremeno, ljeti i nedovoljne količine vode.²⁴

brana sa akumulacijom koja je u velikoj mjeri riješila problem nastanka većih poplava na području opštine Prnjavor i nizvodno.

Lupljanica je rječica u zapadnom dijelu grada Derventa, desna pritoka Ukrine. Izvire u selu Gornja Lupljanica, teče kroz Donju Lupljanicu, te granicom sela Kalenderovci Gornji i Kalenderovci Donji, a uliva se u Ukrinu na granici sela Donji Detlak i Rapčani.

Velikim dijelom toka Ukrina prolazi kroz aluvijalne nanose koji su dosta neotporni, pa dolazi do erodiranja, naročito za vrijeme visokog vodostaja i povećanog protoka rijeke. To je razlog meandriranja toka, ali i probijanja novih tokova, pa tako ostaju duži ili kraći odsjeci rijeke izvan prvobitnog pravca. Veći dio godine ovakvi dijelovi gube direktnu vezu sa Ukrinom, te egzistiraju nezavisno u odnosu na rijeku, međutim za vrijeme poplava, pri visokim vodostajima, mnoge starače (mrtvaje) služe kao retencije i postaju sastavni dijelovi Ukrine.

Uzvodno od Dervente nalaze se tri proširenja pod nazivom Lug. Pored Derventskog Luga, postoje Ukrinski i Vijački Lug, koji pripadaju opštini Prnjavor i koja je na njima podigla ribnjak od 450 hektara površine. U prošlosti se dešavalo da nasipi ovog ribnjaka popuste i da nizvodno, u gradskom naselju Derventa, u njenim nižim dijelovima nastanu velike poplave. To se dogodilo 1976. godine kada su nanosene velike štete na poplavljenom području. Kao odgovor na navedenu poplavu u mjestu Drenova izgrađena je

²⁴ Omerhodžić, Derventa i okolina, 1981

Lješnica je rječica koja se najvećim dijelom toka nalazi na teritoriji grada Derventa, u njenom sjeveroistočnom dijelu. Izvire na pobrđu Vučjak. Gornjim tokom Lješnice vodi granica između Gornjeg i Donjeg Višnjika i Male i Velike Bukovice, srednjim tokom između sela Kulina i Gornji Višnjik, a u donjem toku čini granicu između sela Žeravac i Polje. Prima desne pritoke: Jovin potok, Liščijak, Pajin potok i Jelića potok, te lijeve pritoke: potoke Kulina, Dubokaš i Buban. Uliva se u rijeku Ukrinu, kao njena desna pritoka, na nadmorskoj visini od 93 m.

Ilova je rječica kojom vodi južna granica grada Derventa, prema Doboju i opštini Stanari. Izvire na brdu Prokop, koji pripada Krnjinu. Njene desne pritoke na teritoriji Dervente su potoci Osinja, Mladenovac, Lazin potok i Dražan, a lijeve pritoke su: Božinac, Pletarica i Jazac. Teče južnom granicom dervenskih sela: Mala Sočanica, Crnča, Osinja, Pojezna i malim dijelom kroz selo Cerani. Ilova se uliva u Ukrinu kao njena desna pritoka.

Bišnja je rječica u središnjem dijelu grada Derventa. Nastaje spajanjem Kutlića potoka i Carevog potoka u jugoistočnom dijelu sela Tetima, na 155 m nadmorske visine. Protiče kroz seoska naselja Gornja Bišnja i Donja Bišnja. Rječica Bišnja u gornjem toku, dijelom, čini granicu između sela Tetima i Vrhovi, a u donjem toku, nizvodno od mosta na lokalnom putu Derventa-Kalenderovci, čini granicu između Osojaca i gradskog naselja Derventa. Prima desne pritoke, potoke Lemeševac i Zuberovac, te lijevu pritoku Perića potok. Uliva se u rijeku Ukrinu, kao njena desna pritoka.

Rječice **Veličanka** i **Foča** teku jugoistočnim dijelom grada Derventa, a obe su lijeve pritoke Bosne. Rječica Veličanka izvire u Modranu, teče između sela Velike i Gradine i dalje na jugoistok između Brezika i Tunjestale, prelazi na teritoriju grada Doboja, gdje se uliva u rijeku Bosnu. Rječica Foča izvire u Velikoj Sočanici, a na teritoriji grada Derventa protiče kroz selo Mišince. Za razliku od Save i Ukrine, rječice ne stvaraju poplave kojim bi ugrožavale domaćinstva u navedenim naseljima.

Prema dosadašnjim iskustvima, najugroženiji rejoni od poplava su područja naselja: MZ Ukrina, MZ "Novo naselje" Derventa, MZ Lug i dio MZ Agići, naselje "Jasenci", industrijska zona, dio putne komunikacije Derventa - Prnjavor, kod "novog mosta" u gradu, Lužani Novi, Lužani Bosanski, Dubočac i dio Trstenaca uz rijeku Savu.

Nivo vodostaja rijeke Ukrine mjeri se na vodomjernoj stanici koja se nalazi kod "starog mosta" i na osnovu tih podataka proglašavaju se pojedine faze odbrane. Redovna odbrana od poplava uvodi se kada je visina vodostaja 5,20 m sa tendencijom rasta. Maksimalna visina vodostaja zabilježena je 2014. godine i iznosio je 6,5 m.

U periodu od 2004-2022. godine na području grada Derventa bile su tri velike poplave i to: prva 14.04. 2004. godine, druga 21.06. 2010. godine i treća 2014. godine

U svakoj od ovih poplava bili su poplavljeni dijelovi sela i dijelovi gradskih naselja uz tok rijeke Ukrine, kao i veći dio zemljišta uz rijeku Savu u Trstencima, Pjevalovcu i Bosanskom Dubočcu.

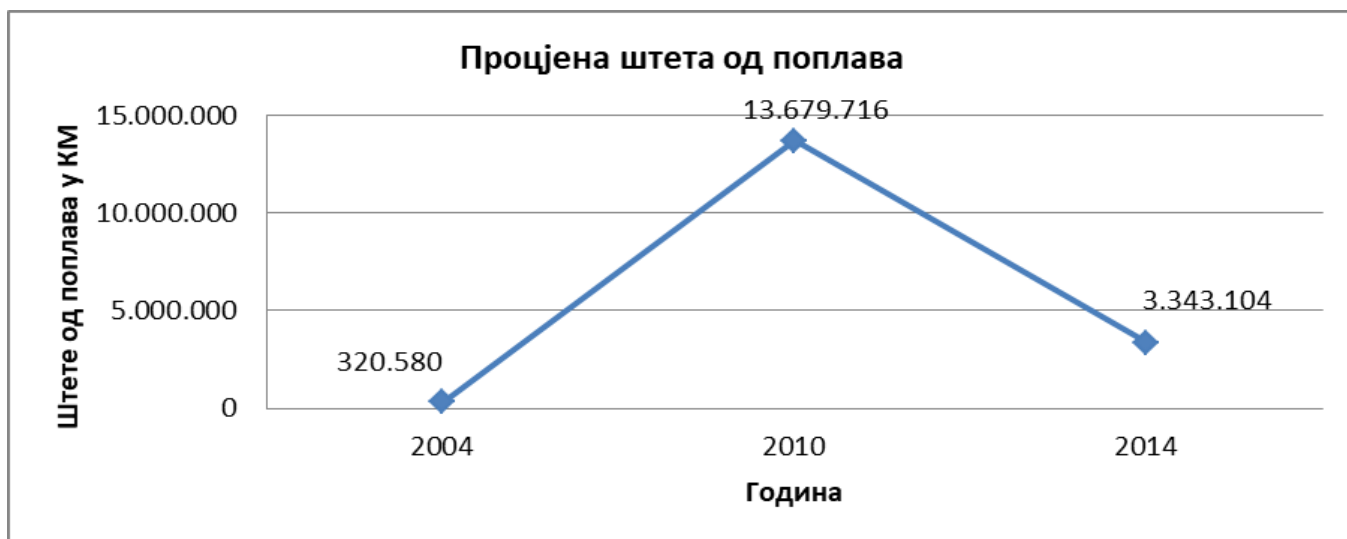
Objekti koji su bili poplavljeni u poplavi 2010. godine: oko 1163 objekta (kuće i stambene zgrade), 3 škole (19. april, Gimnazija sa tehničkim školama i škola za radnička zanimanja), zatim privredni objekti: NUR - Trans, Gama, benzinske pumpe: "Nović DOO", "Nešković", AC Đukić, Intergraf štamparija, Fabrika cijevi "Unis", benzinska pumpa Bas Petrol, "Gatarić", "Elektron", Sirovina produkt, građevinska firma "EHTA - R". Od poljoprivrednog zemljišta ugroženo je zemljište duž rijeke Ukrine: u Drijenu, Miškovcima, Agićima, Lužanima Novim i Lužanima Bosanskim i pored rijeke Save: Trstenci, Pjevalovac i Bosanski Dubočac. Ugrožene saobraćajnice su: magistralni put Derventa - Prnjavor, Derventa - Brod, u dijelu ispod "novog mosta" gdje dolazi do izbijanja podzemnih voda kroz šaht na putu.

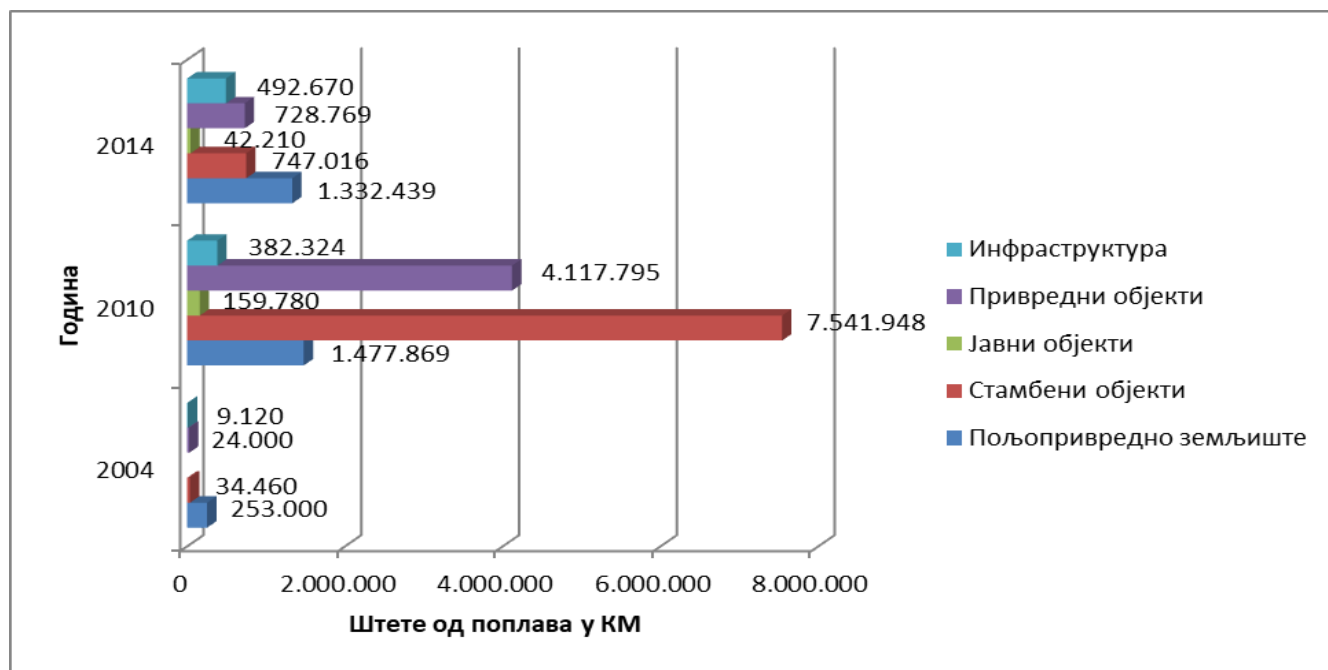

Poplava 2010 - Derвента, Helikopterski servis Republike Srpske

Procjena šteta od poplava

Iz navedenog se može zaključiti da su najviše vrijednosti štete od poplava u posmatranim periodima izražene u 2010. godini. Ukupna materijalna šteta u 2010. godini je procijenjena na 13.679.716 KM. Najniže vrijednosti šteta su u 2004. godini, dok je procijenjena visina šteta u 2014. godini iznosila 3.343.104 KM.

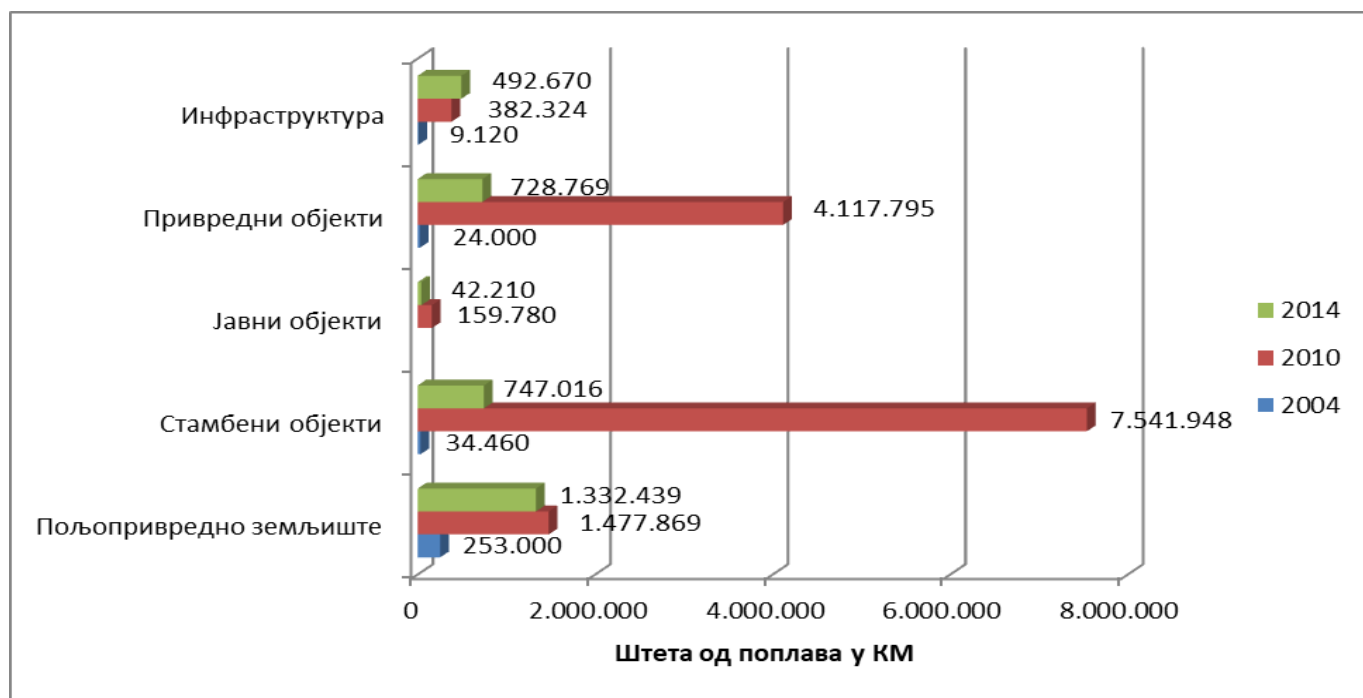
Najviša procijenjena vrijednost šteta u 2010. godini se odnosila na stambene i privredne objekte i činila je oko 85 % ukupne procjene šteta. Na trećem mjestu po visini procijenjenih šteta od poplava jesu štete počinjene u poljoprivredi, dok su najniže procijenjene vrijednosti materijalne štete izražene na infrastrukturi i javnim objektima.

Kada je u pitanju 2014. godina najviša procijenjena vrijednost šteta od poplava bila je izražena u oblasti poljoprivredne proizvodnje i iznosila je 40 % ukupne procjene šteta.

Najniže procijenjene vrijednosti materijalne štete su na javnim objektima, dok su štete na infrastrukturi iznosile 492.670 KM ili 15 % ukupne procjene šteta od poplava. Štete počinjene na stambenim i privrednim objektima bile su ujednačene i ukupno su

iznosile 1.475.785 KM što je činilo oko 44 % ukupne procijenjene štete.

U 2004. godini vrijednosti procijenjene materijalne štete od poplava su najviše izražene u oblasti poljoprivredne proizvodnje i iznosile su 253.000 KM ili 79 % ukupne procjene šteta od poplava, dok su, kada je u pitanju šteta počinjena na stambenim i privrednim objektima i infrastrukturi, ukupno iznosile 67.580 KM ukupne procjene šteta od poplava.

Iz navedene tabele se može zaključiti da su poplave u 2010. godini imale najviše štetnih uticaja na objekte stambene i privredne infrastrukture. U poplavama 2014. godine najviše je pogođena oblast poljoprivredne proizvodnje, dok je visina procijenjene štete iz ove oblasti niža za samo 10 % u poređenju sa procijenjenom materijalnom štetom u poplavama iz 2010. godine. Može se

zaključiti da su najviše procijenjene štete od poplava na objektima infrastrukture izražene u 2014. godini.

Stanje zaštite od poplava, u određenoj mjeri i okolnostima, zavisi od stanja vodozaštitnih objekata. Na osnovu iskustava poplave iz 2010. godine, pristupilo se sanaciji vodozaštitnih objekata što je u značajnoj mjeri smanjilo posljedice od poplava

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

2014. godine kada je vodostaj Ukrine bio viši za 10 cm u odnosu na poplavu iz 2010. godine.

U 2011. godini izvršena je sanacija i čišćenje sljedećih objekata:

Kanal AC „ĐUKIĆ“ - Lug

Ovaj kanal je jedan od objekata u sistemu evakuacije unutrašnjih voda, a nalazi se između magistralnog puta Derventa – Prnjavor i odbrambenog nasipa Agići – Lužani – Novi most u Derventi.

Kanal Agići

Postojeći kanal se proteže od magistralnog puta Derventa – Prnjavor do odbrambenog nasipa Agići – Lužani – Novi most u Derventi, gdje se kroz opisani nasip na udaljenosti od oko l=420 metara uliva u tok rijeke Ukrine. Ovaj kanal je nastao od prirodnog lokalnog vodotoka koji sa obronaka početnih dijelova padina Motajice gravitira prema rijeci Ukrini.

Sjeverni obodni kanal Agići-Kuljenovci-Babino brdo

Postojeći obodni kanal se nalazi na sjevernoj strani zone obuhvata područja odbrane od poplava grada Dervente sa prigradskim naseljima, sagrađen prije 55-60 godina. Početak kanala je u naselju Agići, a nizvodno prolazi kroz nizinske dijelove naselja Kuljenovci i Babino Brdo gdje se uliva u rijeku Ukrinu. Sjeverni obodni kanal ima ulogu prihvatanja i evakuacije površinskih voda sliva sa brdovitim jugoistočnih dijelova planine Motajica izražene kroz dominantnije vodotoke kao što su Agićka rijeka, Ukovija i Madžarica.

Kanalska mreža u industrijskoj zoni

Dispoziciono posmatrano, kanali se protežu duž magistralnog puta Derventa – Prnjavor do ukrštanja sa potokom Glavinac sa zajedničkim prelazom ispod magistralnog puta na drugu stranu gdje se uliva u rijeku Ukrinu.

Odbrambeni nasip od naselja Agići do novog mosta u Derventi

Jedan od najvažnijih objekata u sistemu odbrane od poplava je odbrambeni nasip na lijevoj strani toka rijeke Ukrine, koji se proteže od naselja Agići do starog, odnosno novog mosta u Derventi.

Kanal u Novom naselju

Postojeći kanal se proteže od Novog naselja, ispod ulice Srpske vojske, do lokaliteta kasarne i magistralnog puta Derventa – Prnjavor, gdje se uliva u stari tok rijeke Ukrine. Ovaj kanal je nastao djelimično od prirodnog vodotoka rijeke Ukovije koja se nalazi sjeverno od obodnog kanala Agići – Kuljenovci – Babino Brdo i depresionih površina koje od toka rijeke Ukrine blago gravitiraju sjeveroistočno prečicom opet prema rijeci Ukrini.

Kanal Ukovija

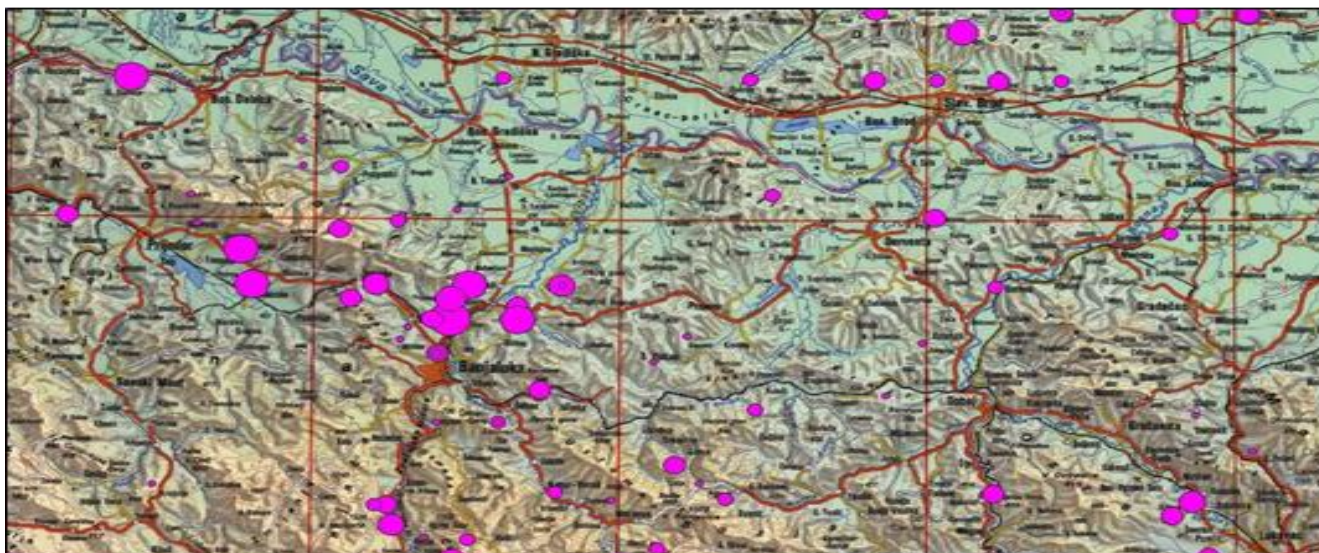
Postojeći kanal Ukovija se proteže od odbrambenog nasipa lijeve strane toka rijeke Ukrine do sjevernog obodnog kanala Agići – Kuljenovci – Babino Brdo. Ovaj kanal je nastao od prirodnog vodotoka rijeke Ukovije koja se nalazi sjeverno od obodnog kanala Agići – Kuljenovci – Babino Brdo.

Apsolutna zaštita od poplava u ovakvim klimatskim promjenama nije moguća. Da bi se smanjila materijalna šteta, šteta po životnu sredinu, kao i gubitak ljudskih života potrebno je dalje unapređivati i razvijati sistem zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara od ove elementarne nepogode. Ugrožena područja najefikasnije se mogu zaštititi izgradnjom zaštitnih objekata i sistema (nasipa, regulacija riječnog korita, pumpne stanice, obodni i odvodni kanali), postojeće zaštitne objekte potrebno je redovno i kvalitetno održavati i nadograđivati. Za kvalitetniju pripremu provođenja operativnih mjera zaštite od poplava, potrebno je uvođenje sistema monitoringa, rane dojave i prognoze, što podrazumijeva uvođenje većeg broja hidroloških stanica. Samo velike vode ranga 100 i više godina mogu da prouzrokuju ljudske žrtve. Budući da poplavni talas ima svoju vremensku dinamiku koja daje ugroženom stanovništvu dovoljno vremena da se skloni sa ugroženog područja, tako prethodnih godina, na sreću, nismo imali ljudskih žrtava. Poplave prave najveću štetu na imovini, kao i na poljoprivrednom zemljištu, što je najveći problem stanovništva koje živi u tim područjima.

4.2.Zemljotres

Seizmološke karakteristike

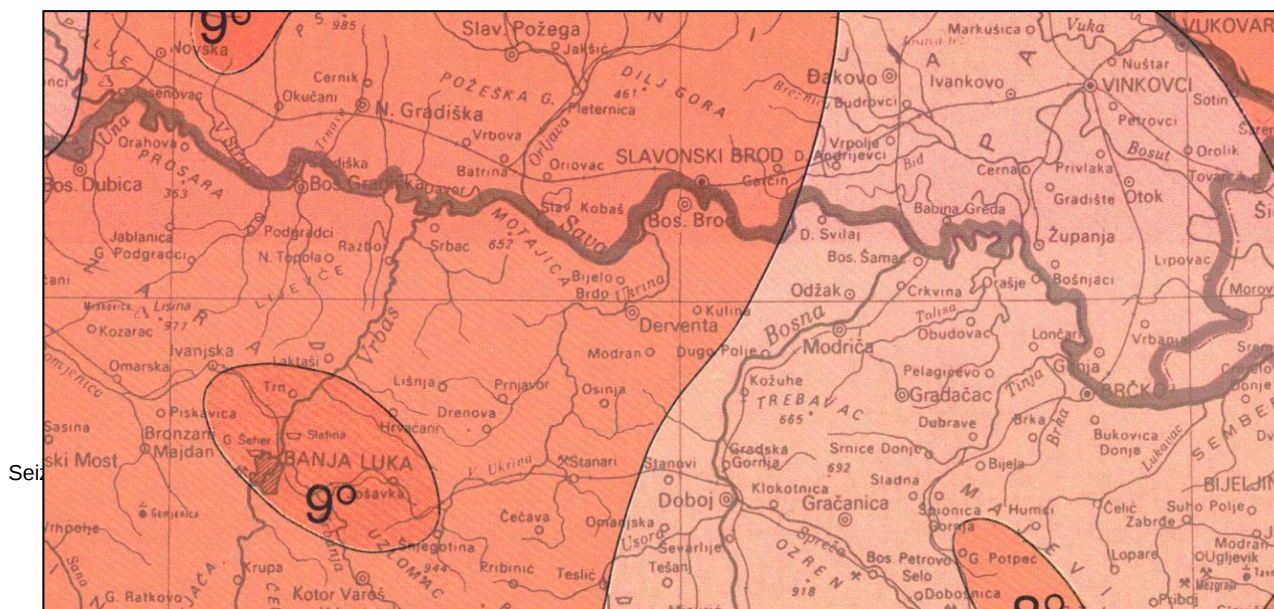
Teritorija grada Derventa se može svrstati u oblast gdje nije izražena savremena tektonska aktivnost. Osnovne karakteristike seizmičnosti definisane su na osnovu podataka o zemljotresima koji su se dogodili u prošlosti na ovom području i podataka o zemljotresima iz udaljenijih žarišta koja okružuju ovo područje, a ostvaruju na njemu značajne seizmičke efekte. Za analizu opštih seizmoloških karakteristika ovog područja urađena je karta epicentara zemljotresa gdje su date koordinate epicentara jačih zemljotresa sa magnitudama ≥ 3.5 stepeni prema Rihteru sa poluprečnikom 100 km od Dervente.

Karta epicentara dogođenih zemljotresa sa poluprečnikom 100 km od Dervente sa $M \geq 3.5$ stepeni po Rihteru u razdoblju od 1386. do 2015. godine

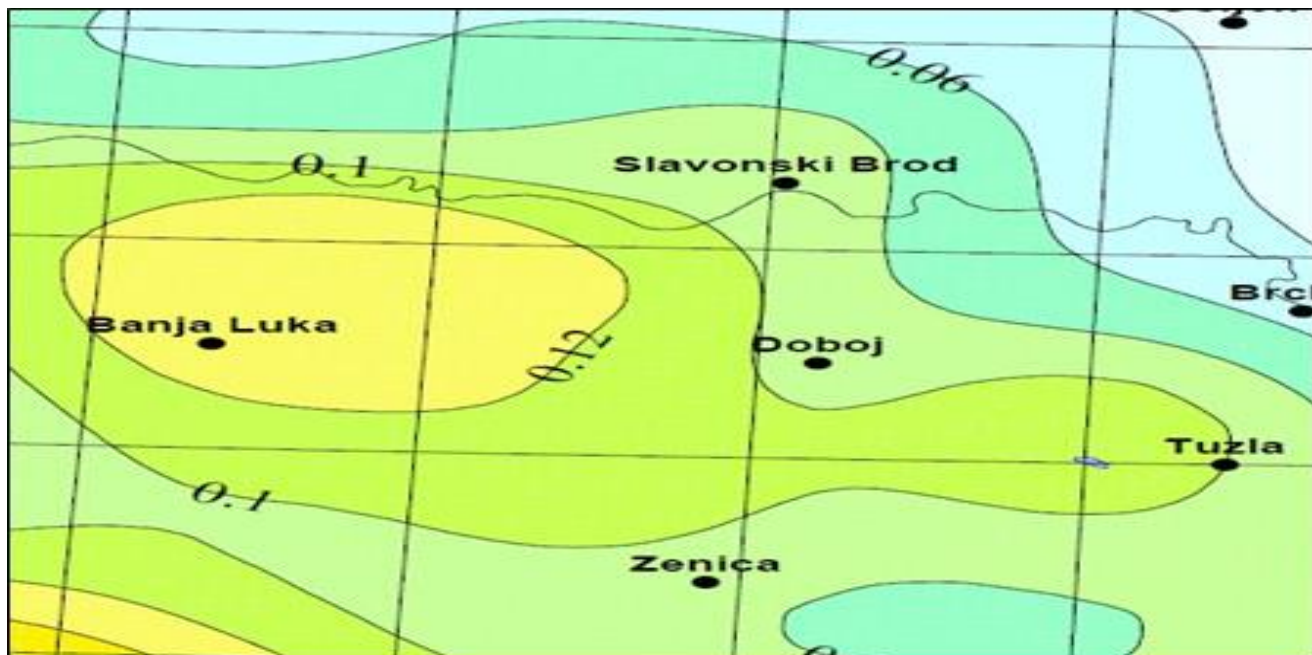
Zemljotresni rizik, praktično, definiše nivo prihvatljivog oštećenja objekta i ovaj nivo ostvaruje se kroz odgovarajući proračun čija su pravila utvrđena pravilnikom. Zemljotresna opasnost, tj. zemljotresni hazard ocjenjuje se preko seizmoloških karata maksimalno očekivanih intenziteta i karata maksimalnih očekivanih horizontalnih ubrzanja (u skladu sa Evrokodom 8). Kategorija objekata koji se grade predstavlja polazni osnov za ocjenu nivoa zemljotresne opasnosti te je ona na taj način povezujući faktor zemljotresnog rizika i zemljotresnog hazarda. Štetne posljedice zemljotresa na objektima počinju da se javljaju već od 6° MCS.²⁵

Prema seizmološkim mapama maksimalnih intenziteta koje je izdala Zajednica za seizmologiju SFRJ 1987. godine za povratni period od 500 godina grad Derвента spada u područje 8° MCS.

²⁵ Prostorni plan opštine Derвента do 2033. godine

Na slici su data maksimalna očekivana horizontalna ubrzanja tla za povratni period od 475 godina sa 10% vjerovatnoćom prevazilaženja u 50 godina, u uslovima osnovne stijene sa brzinom transversalnih talasa $v_s \geq 800$ m/s.

Karta seizmičke regionalizacije na kojoj su prikazana maksimalna očekivana horizontalna ubrzanja tla na osnovnoj stijeni za povratni period od 475 godina sa 10% vjerovatnoće prevazilaženja u 50 godina (Projekat „Harmonizacija mapa seizmičkog hazarda zemalja Zapadnog Balkana“, NATO program „Nauka za mir i bezbjednost“, 2011).

Maksimalno očekivano horizontalno ubrzanje na osnovnoj stijeni za grad Derventu od 0.1 g za povratni period od 475 godina sa 10% vjerovatnoćom prevazilaženja u 50 godina.²⁶

Prema podacima karata iz Pravilnika o tehničkim mjerama i uslovima za građenje u seizmičkim područjima, veći dio grada Derventa se nalazi u zoni maksimalnog očekivanog intenziteta potresa 8° MSK-64 za povratni period od 500 godina, dok je manji jugo-istočni dio opštine u zoni maksimalnog očekivanog intenziteta potresa 7° MSK-64.²⁷

Tektonika

Tektonika grada Derventa je izdvojena na osnovu Tumača Osnovne geološke karte listovi Derventa, Nova Kapela, Doboj i Slavonski Brod.

Teritorija grada Derventa je podjeljena u dvije tektonske jedinice i to:

A- Strukturno-facijalna jedinica dio južnog oboda Panonske nizije-strukturna jedinica Derventa. Zauzima najveći dio teritorije grada u centralnom i istočnom dijelu. U ovoj jedinici se javljaju sedimenti eocenskog fliša i meota. Neotektonski pokreti imali su vidljivog uticaja prilikom stvaranja određenih rupturnih pravaca koji na različite načine presijecaju teren.

B-Strukturno-facijalna jedinica horst Motajice - ova strukturno-facijalna jedinica je zastupljena na sjeverno-zapadnom dijelu grada Derventa. Najzastupljeniji član ove jedinice je kredne starosti.²⁸

Zemljotresi

Zemljotresi su velika prirodna opasnost koja dovodi do gubitka života i ekonomskih gubitaka uslijed oštećenja na objektima. Za procjenu rizika od zemljotresa, osnov je potencijalna ugroženost područja od zemljotresa, njegovog intenziteta i izloženosti objekata na dejstvo zemljotresa.

Za mjerenje intenziteta zemljotresa (mjera uticaja zemljotresa na ljude i objekte) koristi se modifikovana Merkalijeva skala. Pri zemljotresu inteziteta od jedan do četiri stepena Merkalijeve skale procjenjuje se da kod svih kategorija zgrada neće biti oštećenja.

Za mjerenje oslobođene energije prilikom zemljotresa koristi se Rihterova skala. Ona predstavlja kvantitativnu skalu magnitude, odnosno količinu energije zabilježenu 100 km od epicentra. Uređaji koji mjere zemljotres su seizmografi.

²⁶ Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Republički hidrometeorološki zavod Banja Luka

²⁷ Prostorni plan opštine Derventa do 2033. godine

²⁸ Prostorni plan opštine Derventa do 2033. godine

Stepen	Naziv	Efekti djelovanja potresa
I	Mikroseizmički	Bilježe ga jedino seizmografi.
II	Veoma slabi	U višim spratovima stambenih zgrada osjeti ga pokoji stanar.
III	Slabi	Podrhtavanje tla kao pri prolazu automobila. U unutrašnjosti zgrade osjeti ga više ljudi.
IV	Umjereni	U zgradama ga osjeti više ljudi, a na otvorenom samo pojedinci. Trese vrata i stvari u kući. Prozori i posude zveče kao pri prolazu kamiona.
V	Osjetni	Osjeti ga više ljudi na otvorenom prostoru. Budi ljude iz sna, pojedinci bježe iz kuća. Njišu se predmeti koji slobodno vise.
VI	Jaki	Ljudi bježe iz zgrada. Sa zidova padaju slike, ruše se predmeti, razbija se posuđe, pomiče ili prevrće stvari u kući. Lagano se oštećuju pojedine dobro građene kuće.
VII	Veoma jak	Crijepovi se lome i klišu sa krova, ruše se dimnjaci. Ruše se slabije građene zgrade, a na jačima nastaju oštećenja.
VIII	Razoran potres	Značajno oštećuje do 25% zgrada. Pojedine kuće se ruše do temelja, a veliki ih je broj neuslovan za stanovanje. U tlu nastaju pukotine, a na padinama klizišta.
IX	Pustošni potres	Oštećuje se 50% zgrada. Mnoge se zgrade ruše, a većina ih je neupotrebljiva. U tlu se javljaju velike pukotine, a na padinama klizišta i odroni.
X	Uništavajući potres	Teško oštećuje 75% zgrada. Veliki broj dobro građenih kuća ruši se do temelja. Ruše se mostovi, pucaju brane, savijaju željezničke tračnice, oštećuju putevi. Pukotine u tlu široke su nekoliko decimetara. Urušavaju se špilje, pojavljuje se podzemna voda.
XI	Katastrofalan potres	Gotovo sve zgrade ruše se do temelja. Iz širokih pukotina u tlu izbija podzemna voda noseći mulj i pijesak. Tlo se odronjava, stijene se otkidaju i ruše.
XII	Veliki katastrofalan potres	Sve što je izgrađeno ljudskom rukom ruši se do temelja. Reljef mijenja izgled, zatrpavaju se jezera, rijeke mijenjaju korito.

Merkalijeva skala potresa

Rihterove magnitude	Opis potresa	Efekti djelovanja potresa	Učestalost pojave (globalno)
Ispod 2,0	Mikro	Mikropotresi, ne osjećaju se	Oko 8000 po danu
2,0 – 2,9	Manji	Ne osjećaju se, ali bilježe ih seizmografi	Oko 1000 po danu
3,0 – 3,9		Često se osjete, no rijetko uzrokuju štetu	49 000 godišnje (procjena)
4,0 – 4,9	Lagani	Osjetna drmanja namještaja, značajnija oštećenja rijetka	6200 godišnje (procjena).
5,0 – 5,9	Umjereni	Uzrokuje štetu na slabijim građevinama. Moguća manja šteta na modernim građevinama	8000 godišnje
6,0 – 6,9	Jaki	Može izazvati štete u naseljenim područjima 160 km od epicentra	120 godišnje.
7,0 – 7,9	Veliki	Uzrokuje ozbiljnu štetu na velikom području	18 godišnje.
8,0 – 8,9	Razarajući	Može prouzrokovati veliku štetu i po hiljadu kilometara od epicentra	1 godišnje
9,0 – 9,9		Katastrofalan potres koji uništava većinu objekata u krugu od nekoliko hiljada kilometara.	1 u 20 godina
10,0	Epski	Nikad nisu zabilježeni.	Ekstremno rijetki (nepoznati).

Rihterova skala zemljotresa

Intenzitet u stepenima MCS	Magnituda Rihterova skala
I	0,0 - 1,5
II - III	1,5 - 2,5
III - IV	2,5 - 3,0
IV - V	3,0 -3,5
V - VI	3,5 - 4,5
VI - VII	4,5 -5,0
VII - VIII	5,0 - 5,5
VIII - IX	5,5 - 6,0
IX - X	6,0 - 6,5
X - XI	6,5 - 7,0
XI - XII	7,0 - 7,5
XII	7,5 -10,0

Izvor: Hrvatović, H. (2010). Identifikacija i procjena geoloških hazarda-zemljotresa

Pored prirodnih geoloških karakteristika tla, podzemnih voda i sistema gradnje, na povećanje ugroženosti i povredivosti teritorije i stanovništva od zemljotresa bitno utiču i sledeći faktori:

- ✓ izgrađenost i iskorištenost zemljišta,
- ✓ gustina naseljenosti,
- ✓ opasnost objekata.

Ovo su faktori na koje itekako može da se utiče primjenom i preduzimanjem preventivnih mjera zaštite.

Rizik od zemljotresa je pitanje javne sigurnosti koje zahtijeva odgovarajuće mjere i sredstva upravljanja rizikom s ciljem da se zaštiti imovina, stanovništvo, infrastruktura i prirodna sredina.

Cilj procjene seizmičkog rizika predstavlja kvantitativni opis posljedica seizmičkog događaja na određenom geografskom području u određenom vremenskom periodu.

Efekti koji se na osnovu dogođenog zemljotresa mogu provjeriti su fizička oštećenja objekata, ljudske žrtve, direktni i indirektni ekonomski udarci izraženi kroz gubitak proizvodnih kapaciteta i prekida u poslovanju.

Procjenu ljudskih žrtava je teško izvršiti, jer na broj ljudskih života utiču i drugi faktori kao što su :

- ✓ vrsta i broj objekata za stanovanje,
- ✓ da li su objekti kolektivnog ili pojedinačnog stanovanja,
- ✓ da li je područje zahvaćeno zemljotresom urbanog ili ruralnog karaktera,
- ✓ starosne, polne i socijalne karakteristike stanovništva na području zahvaćenom zemljotresom,
- ✓ vrijeme događanja zemljotresa (noć/dan, radni/neradni dan),
- ✓ infrastruktura,
- ✓ dostupnost zdravstvenih ustanova.

Prema podacima, zadnji veći zemljotres na području grada Dervente bio je 1940. godine, jačine 5,1 Rihterove skale. Grad

Derventu u pogledu posljedica od zemljotresa posmatramo iz dva dijela; urbani dio i dio koji odgovara seoskom području. Urbani dio grada Derventa čine objekti kolektivnog, individualnog stanovanja (kuće), stambeno - poslovni objekti i privredni subjekti. Najveći broj objekata na ovom prostoru građen je od savremenih materijala. Na tom prostoru je najveći broj stanovnika, spratnost objekata je u prosjeku P +4 .

Prema analizama Popisa stanovništva obavljenog 2013. godine, čije zvanične rezultate je objavio Republički zavod za statistiku Republike Srpske, broj domaćinstava u Derventi iznosi 9.345, a prosječan broj članova po jednom domaćinstvu je 2,91, što je u korelaciji sa republičkim prosjekom, budući da prosječan broj članova domaćinstva na nivou Republike Srpske iznosi 2,98.

Prema istom izvoru u Derventi se nalazi 11.466 zgrada, od čega je najviše zgrada sa jednim stanom, čak 10.766, dok 3 zgrade imaju 51 i više stanova. Prema strukturi stanova, najrasprostranjeniji su dvosobni (7.246) i trosobni stanovi (3.909) u stambenim zgradama.

Ukupan broj zgrada	BROJ STANOVA									
	1	2	3	4	5	6-10	11-20	21-30	31-50	51 i više
11 466	10 766	501	71	17	5	47	38	14	4	3
STANOVI PREMA BROJU SOBA I POVRŠINI										

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Broj stanova i površina u m ²	Ukupno	VRSTA STANA							
		Jednosobni	Dvosobni	Trosobni	Četvorosobni	Petosobni	Šestosobni	Sedmosobni	Osam i više soba
BROJ	13 748	174	7 246	3 909	1 513	505	264	58	79
POVRŠINA (m ²)	972 025	6 433	429 799	285 695	137 325	54 164	34 708	9 112	14 789

Izvor: Zavod za statistiku Republike Srpske, Popis stanovništva 2013. godine

Razmatrajući gustinu naseljenosti, sa aspekta ugroženosti od zemljotresa, može se konstatovati da je relativno povoljna budući da prosječna naseljenost na teritoriji Dervente iznosi 53 st/km². U urbanom dijelu živi oko 12.183 stanovnika, a gustina naseljenosti se kreće oko 570 st/km². Iz navedenog se može zaključiti da je najveća ugroženost stanovništva, kada je u pitanju ovaj rizik, u urbanom dijelu Dervente.

Takvo stanje ne omogućava provođenje mjera za sprečavanje opasnosti, ali je moguće dobro organizovati mjere zaštite i spašavanja, kao što su zbrinjavanje, pružanje prve pomoći, sanacije oštećenih objekata i sl.

4.3. Požar

Požar je, svakako, nekontrolisano sagorijevanje koje se odvija mimo interesa društva, nanosi mu materijalne gubitke, negativno utiče na ekologiju i može dovesti do ugrožavanja fizičkog integriteta ljudi pa čak i do gubitka ljudskih života. Mogu biti izazvani prirodnim katastrofama, kao što su zemljotresi i erupcije vulkana, ali najčešći uzrok nastanka požara je ljudski faktor izazvan nepažnjom ili nehatom čovjeka. Požari su često vezani sa eksplozijama, nekad su oni uzrok eksplozije, a nekad posljedica.

Postoje tri osnovne stvari vezane za nastanak požara, a to su:

Toplota – izvor paljenja – je energija neophodna za povećanje temperature gorive materije do tačke pri kojoj dolazi do njenog paljenja,

Zapaljiva materija - imamo je u tri agregatna stanja : čvrstom , tečnom i gasovitom ,

Oksidator – vazduh koji udišemo sadrži oko 21 % kiseonika.

Veliki požari su ostavili traga u kulturnoj, naučnoj, tehnološkoj i istorijskoj baštini čovječanstva, tako da sežu i u daleku prošlost. U toku istorije čovječanstva požari su nanijeli velike štete. Tako su mnogi gradovi postali žrtve vatrene stihije.

Požari mogu nastati bilo gdje , ne biraju mjesto nastanka i nikog ne štete , a mogu biti :

- ✓ na raznim objektima (domaćinstvima , javne i poslovne zgrade, škole, domovi, bolnice, muzeji, biblioteke, mjesta zabave i sl.),
- ✓ u industriji,
- ✓ prevoznim sredstvima,
- ✓ na otvorenom prostoru u prirodi, šumama .

Uzroci nastanka požara su različiti u zavisnosti od okoline u kojoj je nastao požar, tehnološkog procesa proizvodnje, vremenskih uslova i dr. Uzroci nastajanja požara koji dovode do paljenja gorive materije su :

- ✓ direktni dodir s otvorenim plamenom ili užarenim materijama,
- ✓ eksplozivno sagorijevanje materije,
- ✓ hemijske reakcije,
- ✓ samozagrijavanje i samozapaljenje,
- ✓ elektricitet,
- ✓ mehanički uzrok.

S obzirom na veliku rasprostranjenost mjesta izbijanja požara različite su i preventivne mjere koje je potrebno sprovesti. Šumski požari su postali ozbiljan problem u mnogim zemljama, svake godine pokazuju sve negativniji uticaj na njihovu ekonomiju, ekologiju i sve češće ugrožavaju život i zdravlje ljudi. Šumski požari u većoj mjeri su uslovljeni razvojem vremenskih prilika i konfiguracijom terena, a javljaju se relativno često, mahom ljeti, kada su temperature vazduha relativno visoke i u periodima kada nema padavina. Ima ih na desetine hiljada u toku samo jedne godine, a za koje nije poznat uzrok.

U industriji su zastupljeni različiti tehnološki procesi pri kojima se razvijaju visoke temperature, a kao sirovine se koriste lako zapaljive, eksplozivne, agresivne i toksične materije. U okviru industrijskih objekata nalaze se i skladišta u kojima se nalaze lako zapaljive, agresivne, toksične i eksplozivne materije. Sve to znatno podiže stepen ugroženosti od požara u industrijskim prostorijama, a indirektno utiče na podizanje stepena ugroženosti od požara u graničnim područjima, gdje su vrlo često, na nedovoljnoj udaljenosti, locirani stambeni, poslovni i drugi objekti.

Industrijski požari nanose najveće gubitke, a najveća opasnost prisutna je u industriji hartije i celuloze, boje i lakova, naftno-prerađivačkoj industriji i gumarskoj industriji itd . Požar velikih količina lako zapaljivih materijala teško se gasi i predstavlja dugotrajno žarište.

U svakom industrijskom objektu ima više strana opasnosti od požara koje se mogu klasifikovati na sljedeći način :

- ✓ opasnosti koje dolaze od sirovina,
- ✓ opasnosti koje sa sobom nosi tehnološki proces,
- ✓ opasnosti koje dolaze od međuproduziva i gotovih proizvoda,
- ✓ opasnosti od energetskih uređaja i instalacija,
- ✓ opasnosti od prirodnih pojava.

Materijalna šteta koja nastaje u požarima dostiže zabrinjavajući nivo, a posljednjih godina se stalno povećava. Požari se u potpunosti ne mogu izbjeći, ali se rizik može smanjiti preduzimanjem odgovarajućih mjera zaštite. Da bi se preduzele aktivne mjere zaštite od požara, moraju se znati uzroci požara i požarne opasnosti. Ako se uklone uzroci požara i požarna opasnost svede na minimum, smanjiće se i štetne posljedice požara. Poznavanje opasnosti i rizika, kao i uzrok nastajanja požara olakšava procjenu opasnosti od požara, a time i sprovođenje mjera zaštite.

Opasnost od požara je svaka situacija ili karakteristika sistema, uređaja ili procesa sa potencijalom da u određenim okolnostima može izazvati štetu, ugroziti zdravlje i život ljudi i životnu sredinu. Požar se nikada ne dešava tek tako, sam od sebe, njega čini lanac događaja koji uslovljavaju jedan drugog. Požari najčešće nastaju na jednom mjestu, a potom se šire u zavisnosti od vrste i količine gorivog materijala, požarnih prepreka i konstrukcija duž cijelog objekta. Stručne analize o požarima pokazuju da je oko 80% požara prouzrokovano ljudskim faktorom usljed nepažnje i ne preduzimanja odgovarajućih mjera zaštite.

Najčešći uzroci nastajanja požara su :

- ✓ nehat, odnosno nepažnja u 30% slučajeva,
- ✓ električna energija u 12 % slučajeva,

- ✓ dječija igra 10% slučajeva,
- ✓ građevinski nedostaci u 10% slučajeva,
- ✓ namjerno izazivanje požara u 5 % slučajeva.

Tabelarni prikaz podataka o požarima otvorenog prostora

Godina	Broj požara	Uzroci požara	Vrsta materijala	Faktor
2016.	27	čovjek	suho drveće, mahovina, trava, drveni otpaci, treset itd.	otvoreni plamen, namjerna paljevina, opušak
2017.	105	čovjek	suho drveće, mahovina, trava, drveni otpaci, treset itd.	otvoreni plamen, namjerna paljevina, opušak
2018.	34	čovjek	suho drveće, mahovina, trava, drveni otpaci, treset itd.	otvoreni plamen, namjerna paljevina, opušak
2019.	113	čovjek	suho drveće, mahovina, trava, drveni otpaci, treset itd.	otvoreni plamen, namjerna paljevina, opušak
2020.	58	čovjek	suho drveće, mahovina, trava, drveni otpaci, treset itd.	otvoreni plamen, namjerna paljevina, opušak
2021.	82	čovjek	suho drveće, mahovina, trava, drveni otpaci, treset itd.	otvoreni plamen, namjerna paljevina, opušak
2022.	115	čovjek	suho drveće, mahovina, trava, drveni otpaci, treset itd.	otvoreni plamen, namjerna paljevina, opušak

Prema statističkim pokazateljima najčešći uzročnik požara otvorenog prostora je čovjek. Kao razlog ove činjenice je taj da je područje grada isključivo okruženo poljoprivrednim zemljištem gdje vlasnici svojih imanja poslije žetve u većini slučajeva spaljivanjem čiste obradive površine, što je i najčešći oblik požara na našem području i čini 60% od ukupnog broja požara na otvorenom prostoru, dok su rjeđi slučajevi velikih požara šuma.

4.4. Suša

Suša kao meteorološka pojava razvija se polako, zahvata šira područja i ostavlja velike posljedice po stanovništvo, ekologiju i životnu sredinu. Nekada se suša vezivala za klimatske tipove i područja koja tradicionalno imaju vrlo malo padavina. U tim područjima posljedice suše su žeđ i glad velikog broja stanovnika sa određenim brojem smrtnih slučajeva. Međutim u zadnje vrijeme u nizu 30-50 godina sve češća pojava suše se javlja i u umjerenim širinama kontinenta pa tako i na našim područjima. Sve je to uzrok i posljedica klimatskih promjena.

Visoke temperature vazduha i nedostatak kišnih padavina u dužem periodu izazivaju sušu i ugrožavaju poljoprivredu (voćarstvo, izazivaju nedostatak vode za piće, vode za higijenske potrebe stanovništva i napajanje stoke, a ostavljaju negativne posljedice i na kompletan biljni i životinjski svijet u vodotocima).

Posebno su ugrožena seoska područja gdje presušuju mnogi izvori za napajanje vodom seoskih domaćinstava i farmi.

Klasifikacija suše

Meteorološka suša javlja se kao posljedica nedostatka padavina u dužem periodu na određenom području, odnosno predstavlja negativno odstupanje padavina od normale ustanovljeno za duži period godina na određenom području. Zavisno od vremena javljanja mogu biti vezane za različita godišnja doba i razlikuju se po dužini trajanja.

Hidrološka suša predstavlja veliki nedostatak vode u rijekama, presušivanje manjih i srednjih vodotoka i podzemnih voda.

Poljoprivredna suša nastaje kao nedostatak padavina i gubitak vode iz prizemnih slojeva zemlje zbog isparavanja.

Analiza suše bazira se na SPI indeksu (standardizovani indeks padavina) koji pokazuje povećanje sušnih perioda u posljednjih 20 godina. Ovaj indeks može se računati za različite intervale (1, 2, 3, 6, 9, 12, 24 i 48) mjeseci. Ova raznolikost omogućava da SPI prati kratkoročne zalihe vode u rijekama, nivoe vode u jezerima i podzemnim skladištima vode (važno za hidrologiju).

Prag za upozorenje u meteoalarm za Republiku Srpsku i BiH je rangiran u četiri nivoa i postoje dva kriterijuma i to jedan za jug Hercegovine i drugi za ostale predjele.

NIVO UPOZORENJA	HERCEGOVINA	OSTALI PREDJELI
zeleno	Tmaks<32°C	Tmaks<32°C
žuto	Tmaks>35°C	Tmaks>32°C
narandžasto	Tmaks>38°C	Tmaks>35°C
crveno	Tmaks>40°C	Tmaks>38°C

Dugotrajni sušni periodi, pored štete u poljoprivredi i hidrologiji, uzročnici su i čestih požara na otvorenom prostoru. Od kada se vrše mjerenja u Republici Srpskoj 2011. godina bila je najsušnija. Godine 2011. i 2012. područje grada Derventa bilo je zahvaćeno veoma dugotrajnom sušom (jul, avgust i septembar) koja je nanijela velike štete u poljoprivredi.

4.5. Olujni vjetar

Vjetar predstavlja veoma važan klimatski element koji se često javlja sa drugim prirodnim nepogodama, najčešće obilnom kišom i gradom. Prema efektima vjetra na prirodu, objekte i infrastrukturu,

izvršena je gradacija jačine vjetra (tzv. Boforova skala) prema kojoj je olujni vjetar onaj koji direktno izaziva štetu, a nastaje kada je njegova brzina veća od 17,2 m/s. Pri toj brzini vjetar lomi grane na drveću i podiže slabije krovove sa objekata. Vjetar brzine veće od 20,08 m/s naziva se olujom i tada nastaju lakša oštećenja na zgradama u vidu kidanja krovova, podizanja crijeva, rušenje dimnjaka, a može izazvati i oštećenja električnih instalacija i infrastrukture. Vjetrovi koji duvaju brzinom većom od 24,5 m/s su žestoke oluje, izazivaju velike štete i čupanje drveća iz korijena. Najjači vjetrovi su orkanske oluje sa brzinom preko 28,5 m/s i orkani preko 32,7 m/s koji se na našim prostorima ne javljaju.

NIVO UPOZORENJA	UDARI VJETRA
zeleno	Udar vjetra < 11 m/s
žuto	Udar vjetra > 11 m/s
narandžasto	Udar vjetra > 17 m/s
crveno	Udar vjetra > 35 m/s

Tabela: prag upozorenja u meteoalarmu za vjetar

Na području teritorije grada Derventa duvaju različiti vjetrovi, različitog smjera, intenziteta i brzine. Generalno posmatrajući, vjetrovi na prostoru grada Derventa, u pogledu opšte cirkulacije vazduha, predstavljaju vjetrove umjerenih širina, odnosno zapadne vjetrove. Limitirajući faktori koji utiču na učestalost vjetrova su polja vazdušnog pritiska i reljef. Najučestaliji vjetrovu su iz pravca sjeveroistoka (89%), zatim sjeverozapada (72%) i zapada (71%). Prosječna brzina vjetra se kreće od 1,3 – 2,0 m/s. Posmatrajući prosječnu godišnju brzinu vjetra koja nije velika, ima dana u godini kada se javljaju znatno jači vjetrovi. U toku godine od 365 dana, prosječno 185 dana nisu vjetroviti.

Veće olujno nevrijeme na području grada Derventa desilo se 2019. i 2021. godine i to na području mjesnih zajednica Trstenci i Kostreš. U 2019. godini na području mjesne zajednice Trstenci došlo je do oštećenja krovova na četiri objekta za tov pilića, a u jednom objektu, zbog ulaska vode, nastala je veća šteta i na pilićima. Pored ovih većih oštećenja na liniji Trstenci-Dubočac-Kostreš došlo je i do manjih oštećenja krovova stambenih objekata sa manjim oštećenjem. U 2021. godini usljed velikog olujnog nevremena u mjesnoj zajednici Kostreš došlo je do većih oštećenja na 33 stambena objekta, 17 pomoćnih objekata i 4 plastenika.

4.6. Snijeg i snježne padavine

U zadnjih nekoliko godina na području opštine Derventa nisu registrovane obilnije padavine snijega koje bi otežale svakodnevno funkcionisanje i obezbjeđivanje vitalnih funkcija života na području opštine. Jedan dio opštine je na višoj nadmorskoj visini i u tim dijelovima je obično više padavina i viša visina snježnog pokrivača, u prosjeku od 15-30 cm.

4.7. Grad

Grad je ekstremna vremenska pojava vezana za grmljavinske nepogode, koja nastaje u oblacima vertikalnog razvoja (do 18 km visine), tzv. kumulonimbusima. Pojava nepogoda je vezana za topli period godine kada vlažan i hladan vazduh dolazi na suhu i ugrišanu podlogu. Grad je atmosferska padavina u čvrstom stanju promjera od 5-50 mm, koji svojim udarom izaziva velika oštećenja ili uništavanje poljoprivrednih i šumskih kultura, a može prouzrokovati štetu i na objektima. Ovakve nepogode se javljaju u periodu od aprila do oktobra. Najveća vjerovatnoća pojave grada je u maju, junu i julu.

U posljednjih 10 godina na području grada Derventa bilo je u više navrata olujnog nevremena praćenog gradom, gdje je na poljoprivrednim usjevima nastala velika materijalna šteta.

Tako je 2012. godine na području mjesnih zajednica Cerani, Osinja, Pojezna, Mala i Velika Sočanica došlo do elementarne nepogode (grad), gdje su djelimično ili potpuno uništeni poljoprivredni usjevi. Ukupna površina koja je zahvaćena gradom je 1556 ha, a procijenjena šteta je oko 1.280,00 KM. U cilju borbe protiv elementarne nepogode (grada), grad Derventa je instalirao protivgradnu zaštitu. Na području Grada instalirano je 13 protivgradnih stanica koje pokrivaju cijelo područje Grada.

4.8. Klizišta

Klizišta, kao produkt savremenih geoloških procesa, veoma su česta pojava na području Republike Srpske. Pojavljuju se u određenim geološkim sredinama pri odgovarajućim geološkim uslovima i predstavljaju ogroman problem za racionalno urbanističko planiranje, projektovanje i građenje. Utvrđeno je da klizišta nastaju kada se steknu svi prirodni uslovi, a prije svega geološki uslovi koji djeluju na geološku sredinu. Podzemna voda je u nastanku i razvoju klizišta veoma značajna i nema ni jednog klizišta bez učešća podzemnih voda u njihovom formiranju. Zato su i pojave katastrofalnih klizišta vezane za izrazito vlažne periode u godini.

Svakodnevno se srećemo sa velikim štetama koje izazivaju klizišta i odrone na saobraćajnicama, vještačkim akumulacijama, riječnim dolinama, stambenim objektima i poljoprivrednom zemljištu. Klizišta ne uzrokuju samo ogromnu materijalnu štetu, već i ljudske žrtve. Šteta od klizišta može se podijeliti na direktnu i indirektnu štetu. Direktna šteta predstavlja oštećenja na objektima, nekretninama i troškove za njihovu sanaciju. Indirektna šteta se odnosi na onu koja remeti neke poslovne aktivnosti, kao što su smanjenje vrijednosti nekretnina, smanjenje proizvodnje u pojedinim fabrikama, gubici od turizma i drugo. Usljed velikih kišnih padavina i velike poplave koja se desila 2014. godine na području grada Derventa registrovano je oko 110 klizišta.

Klizišta su registrovana u sljedećim mjesnim zajednicama: Osinja, Pojezna, Crnča, Cerani, Detlak, Miškovci, Lupljanica, Sočanica, Kalenderovci, Višnjik, Agići, Trstenci, Drijen, Polje, Osojci i u dijelu urbanog dijela

Pregled klizišta po mjesnim zajednicama sa procijenjenim štetama

Redni broj	Mjesna zajednica	Broj aktivnosti	Procjena štete (KM)
01.	Osinja	9	18.000
02.	Pojezna	5	4.640
03.	Crnča	14	31.000
04.	Cerani	5	5.620
05.	Detlak	12	51.000

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

06.	Miškovci	33	206.000
07.	Lupljanica	11	52.500
08.	Cočanica	4	12.900
09.	Kalenderovci	1	2.000
10.	Višnjik	1	4.300
11.	Agići	3	3.700
12.	Trstenci	1	500
13.	Drijen	1	900
14.	Polje	1	900
15.	Osojci	1	1.500
16.	Urbani dio grada	7	12.500

Navedena klizišta su nanijela veliku štetu na putnoj infrastrukturi, poljoprivrednom zemljištu, građevinskom zemljištu, stambenim objektima, vodovodima, groblju (u Miškovcima) i voćnjacima.

Moramo napomenuti da se sanaciji klizišta ne poklanja dovoljno pažnje usljed nedostatka finansijskih sredstava, a naročito što se sanacije često obavljaju bez prethodno urađene projektne dokumentacije, koja treba da obuhvata inženjersko-geotehnička istraživanja. Projektna dokumentacija će nam dati odgovore na uzroke nastanka i dimenzije klizišta, a to će nam dati prijedlog sanacionih mjera, odnosno pouzdana ekonomična i racionalna tehnička rješenja za njihovu stabilizaciju. U narednom periodu treba pristupiti izradi katastra klizišta.

4.9. Zdravstveni rizici po ljude

4.9.1. Zarazne bolesti

Od najstarijih vremena, čovječanstvo je bilo izloženo zaraznim bolestima i one su jedan od vodećih uzroka morbiditeta, mortaliteta i invaliditeta u cijelom svijetu i kao takva predstavljaju veliki društveni, socijalni i ekonomski problem.

Potencijalni rizici javljaju se i u slučaju elementarnih i drugih nesreća, pogotovo usljed poplava kojima je posebno izloženo poplavno područje uz rijeku Ukrinu, a naročito dio urbane zone grada Derventa. Zadovoljavanje zdravstvenih potreba stanovništva ostvaruje se putem JZU Dom zdravlja Derventa, koji obavlja primarnu zdravstvenu zaštitu.

4.9.2. Zarazne bolesti (uzročnici i njihove osobine, način prenošenja)

Zarazne bolesti se dijele prema načinu i putevima širenja infekcije na:

- respiratorne bolesti,
- crijevno zarazne bolesti,
- antropooneze,
- seksualno prenosive bolesti,
- ostale zarazne bolesti nepoznatog porijekla.

Uzročnici zaraznih bolesti su: bakterije, virusi, paraziti i gljivice. Ulazna vrata za uzročnike bolesti su: respiratorni i digestivni trakt, koža, krvni sistem i slično. Među zaraznim bolestima koje se pojavljuju najčešće su respiratorne bolesti koje obuhvataju grupu etiološki različitih oboljenja sa vodećim vazdušno kapljičnim putem prenošenja (morbili, veliki kašalj, varicele, rubeola, difterija, infektivna mononukleoza, influenza, tuberkuloza, angina i drugo).

Karakteristika većih oboljenja koja se prenose kapljično je brzo širenje i masovno oboljevanje. Crijevne zarazne bolesti su veoma česte u današnje vrijeme. U tu grupu bolesti spadaju mnoga zarazna oboljenja (dizenterija, paratifus, tifus, hepatitis tip A, kolera i tako dalje), čija je zajednička karakteristika fekalno-oralno prenošenje (voda, hrana, ljudi, insekti). U ovu grupu spada i zarazno trovanje hranom. Najčešći uzroci su bakterije, virusi, gljivice i paraziti.

Zoonoze predstavljaju veliku grupu oboljenja koja su zajednička i za životinje i za ljude. Divlje i domaće životinje mogu biti rezervoari i izvori zaraze. Zoonoze se na čovjeka mogu prenijeti svim poznatim putevima prenošenja: aerogenim, transmisivnim-putem prenosilaca kao što su komarci, krpelji, grinje, alimentarnim putem - širenje zaraznih bolesti hranom. Zoonoze se najčešće javljaju pojedinačno, ali i u epidemijama, čak i epidemije većih razmjera nisu izuzetak.

4.9.3. Registrovane epidemije zaraznih bolesti

Prema podacima higijensko-epidemiološke službe Doma zdravlja Derventa, najveći broj prijavljenih lica oboljelih od zaraznih bolesti, koje se prema Zakonu o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti prijavljuju pojedinačnim prijavama, zabilježen je tokom prethodne dvije godine. Najveći broj prijava oboljevanja odnosno se na osobe oboljele od COVID -19 (u 2020. godini je 527, a u 2021. godini su prijavljene 1034 osobe oboljele od COVID – 19). Ista je situacija i sa smrtnim ishodima povezanim sa zaraznim bolestima. Do sada su od COVID – 19 u Derventi preminule 84 osobe i to kao posljedica infekcije SARS – COV – 2.

Kada su u pitanju ostali uzročnici oboljevanja od zaraznih bolesti na području grada Derventa u prethodnih deset godina najčešća je varicele sa prosječno oko 65 oboljelih lica godišnje. U 2016. godini registrovana je epidemija varicele sa 528 oboljelih lica bez smrtonosnih ishoda i enterokolitisi različitog uzroka sa prosjekom od 25 oboljelih godišnje. U manjem broju svake godine se javljaju šarlah i tuberkuloza. Pored ovih oboljenja u 2012. godini 140 lica je oboljelo od zaušnjaka, a 2015. godine 219 lica je oboljelo od morbila.

Važno je napomenuti da su u periodu nakon poplave na području grada Derventa registrovani slučajevi oboljenja od hemoragične groznice sa bubrežnim sindromom i leptospiroze. Radi se o bolestima čiji su najznačajniji rezervoari uzročnika prije svega glodari, koji u svojim ekskretima izlučuju pomenute uzročnike. Navedeno oboljenje nam ukazuje na potrebu razvijanja svijesti da u slučaju porasta broja glodara, možemo sa sigurnošću računati na porast oboljelih od ovih potencijalno veoma teških pa i smrtonosnih oboljenja. U cilju prevencije neophodno je redovno sprovoditi sistemsku deratizaciju, te edukovati stanovništvo i službe koje učestvuju u spasavanju i sanaciji posljedica od nepogoda da koriste adekvatnu zaštitnu opremu.

4.10. Opasnosti po životinje

4.10.1. Zarazne bolesti koje predstavljaju opasnost za životinje

Na našem području javljaju se sljedeće vrste bolesti životinja:

- Bruceloza je zarazna bolest različitih životinjskih vrsta, uključujući i čovjeka (zoonoza). Od bruceloze najčešće oboljevaju goveda, ovce i koze, svinje i psi. Zbog neadekvatnih mjera preventivne zaštite i kontakata čovjeka sa oboljelim životinjama moguće je prenošenje ove bolesti na čovjeka.

- Bjesnilo je akutna i veoma teška zarazna bolest svih toplokrvnih životinja i čovjeka. Bolest se smatra najopasnijom zoonozom koja može završiti smrću. Bjesnilo se manifestuje nervnim simptomima bolesti u vidu poremećaja svijesti, paralize i kome.

- Kju groznica je tipična prirodno žarišna zoonozna riketsioza koju izaziva Coxiella burnetti. U prirodnim žarištima Q groznice najvažniji rezervoar i izvor zaraze su krpelji. Inficiranje čovjeka nastaje različitim alimentarnim putevima - pri upotrebi nekuvanog i nepasterizovanog mlijeka ili svježih mliječnih proizvoda od inficiranih ovaca, koza ili krava. Kontaktno prenošenje nastaje prodorom uzročnika kroz povrijeđenu kožu i sluzokožu. Transmisivni put prenošenja ubodom inficiranog krpelja kod ljudi je vrlo rijedak. Vodeći način prenošenja bolesti kod ljudi je aerogeni, tj. udisanjem prašine kontaminirane izlučevinama zaraženih životinja.

- Salmonela je zarazna bolest domaćih i divljih životinja i čovjeka. Bolest se manifestuje u obliku septikemije, enteritisa sa trombom, artritisom, pobačaja i pneumonije. Infekcija često može da bude bez kliničkih simptoma.

- Trihinelozu je parazitarna zoonozna bolest. Uzročnik infekcije su učahurene larve, a primarni način zaražavanja uslijedi putem konzumacije nedovoljno termički obrađenog svinjskog mesa i mesnih prerađevina inficiranih larvama trihinele.

- Klasična svinjska kuga je akutna zaraza, koja se prirodno pojavljuje samo kod svinja i to bez obzira na uzrast. Bolest se manifestuje najčešće viremijom, odnosno hroničnim nekrotičnim zapaljenjem sluzokože digestivnog trakta i zapaljenjem pluća. Uzročnik bolesti je virus. Pored oboljelih životinja, izvori zaraze mogu biti i leševi uginulih svinja (ako nisu neškodljivo uklonjeni), a virus mogu raznositi i ptice, kao i ljudi koji dolaze u kontakt sa oboljelim životinjama, njihovim sekretima ili predmetima kontaminiranim virusom.

4.10.2.Registrovani slučajevi životinjskih zaraznih bolesti

Na području grada Derventa u posljednjih deset godina dijagnostifikovano je sedam slučajeva bruceloze goveda i malih preživara – neškodljivo uništeno četiri goveda i jedno govedo otpremljeno na sanitarno klanje, neškodljivo uništena dva ovna i jedna koza. Dijagnostifikovan je jedan slučaj Kju – groznice i neškodljivo uništena dva muzna grla. Dijagnostifikovana su četiri slučaja salmoneloze na farmama tovnje peradi, dijagnostifikovana su i četiri slučaja američke kuge pčelinjeg legla.

4.10.3.Prijedlog mjera za zaštitu zdravlja ljudi i životinja od zaraznih bolesti u vanrednim situacijama

Planiranje organizovanja rada veterinarske službe u vanrednim situacijama dodatno se komplikuje činjenicom da se u različitim okolnostima pojavljuju: poplave, požari, potresi, radioaktivna zagađenja vode, zemlje i vazduha i drugo. Podrška u radu veterinarske službe u kriznim situacijama treba sa se sastoji, prije svega, u obezbjeđivanju uslova za zdravstvenu zaštitu i dobrobit životinja, veterinarsko-sanitarnoj kontroli hrane životinjskog porijekla, veterinarsko-sanitarnoj kontroli stočne hrane i vode za napajanje životinja.

Radi zaštite zdravlja ljudi i životinja Vlada Republike Srpske, na prijedlog Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske, donosi planske dokumente:

1. Program zdravstvene zaštite životinja (za period od 5 godina),
2. Godišnji program mjera zdravstvene zaštite životinja,
3. Posebni programi zdravstvene zaštite životinja,
4. Plan upravljanja kriznim situacijama.

1. Program zdravstvene zaštite životinja je planski dokument kojim se utvrđuje obim mjera zdravstvene zaštite životinja i dijagnostika zaraznih bolesti, radi zaštite životinja od zaraznih bolesti i sprečavanja prenošenja zaraznih bolesti sa životinja na ljude (zoonoze). Donosi se na period od 5 godina.

2. Godišnji program je planski dokument koji se donosi radi sprečavanja pojave, ranog otkrivanja, širenja, praćenja, suzbijanja ili iskorjenjivanja zaraznih bolesti i obezbjeđivanja sistema obilježavanja, registracije i sljedivosti životinja. Godišnjim programom se utvrđuju mjere, rokovi, način sprovođenja tih mjera, subjekti koji će ih sprovesti, izvori i način finansiranja, te način kontrole sprovođenja mjera.

3. Posebni programi zdravstvene zaštite životinja donose se u slučaju opasnosti od pojave naročito opasnih zaraznih bolesti sa Liste naročito opasnih zaraznih bolesti –Lista A. Vlada na prijedlog Ministarstva poljoprivrede donosi posebne programe zdravstvene zaštite životinja, a do donošenja posebnog programa donosi uputstvo o postupanju u određenim slučajevima.

4. Plan upravljanja kriznim situacijama na prijedlog Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske donosi Vlada. Planom se utvrđuju mjere za suzbijanje pojedinih zaraznih bolesti životinja, način sprovođenja mjera i postupak kontrole kada postoji direktan ili indirektan rizik po zdravlje ljudi ili životinja. Plan upravljanja kriznim situacijama sprovode krizni centri koje formira vlada na prijedlog Ministarstva poljoprivrede.

Radi zaštite zdravlja životinja i ljudi od bolesti koje se sa životinja mogu prenijeti na ljude sprovode se: obavezne **opšte**

preventivne mjere koje sprovode vlasnici životinja i **posebne** preventivne mjere koje sprovode veterinarske organizacije.

U slučaju sumnje na zarazne bolesti veterinarske organizacije organizuju uzimanje i slanje uzoraka materijala za laboratorijsko ispitivanje pod nadzorom veterinarskog inspektora i epizootološke službe ovlaštene dijagnostičke institucije. Kada se na osnovu rezultata dijagnostičkih ispitivanja potvrdi prisustvo zarazne bolesti, ministar donosi rješenje kojim određuje granicu zaraženog i ugroženog područja.

U slučaju pojave naročito opasnih zaraznih bolesti životinja i zoonoza, proglašenja vanredne situacije, vanrednog stanja ili stanja neposredne ratne opasnosti, elementarne nepogode ili širenja epizootija, Ministarstvo može donijeti naredbu kojom nalaže subjektima u veterinarskoj djelatnosti sprovođenje vanrednih veterinarsko- zdravstvenih mjera.

Obaveze i odgovornosti veterinarske službe definisane zakonima (Zakon o veterinarstvu u RS, Zakon o zaštiti i dobrobiti životinja, Zakon o hrani i dr), kao i mnogim podzakonskim aktima, usmjerene su, pored ostalog, na zaštitu zdravlja ljudi i životinja, zaštitu i dobrobit životinja sa posebnom pažnjom na uslove pod kojima se životinje drže, odgajaju, kako se sa njima postupa, kao i na sprečavanju pojave i širenja bolesti koje se prenose zaraženom stočnom hranom na životinje i nebezbednom hranom životinjskog porijekla na ljude, te propisuju zabranu korištenja istih.

U Republici Srpskoj su u posljednjih 10 godina dijagnostikovane sljedeće zarazne bolesti: bruceloza, bjesnilo, salmoneloza, Q-grozница, trihinelozu, američka kuga pčelinjeg legla. Na području opštine Derventa u navedenom periodu dijagnostikovano je 7 slučajeva bruceloze goveda i malih preživara – neškodljivo uništeno 4 goveda i 1 govedo otpremljeno na sanitarno klanje, neškodljivo uništeno 2 ovna i 1 koza. Dijagnostikovano jedan slučaj Kju – groznice i neškodljivo uništena 2 muzna grla. Dijagnostikovana 4 slučaja salmoneloze na farmama tovnje peradi. Dijagnostikovana 4 slučaja američke kuge pčelinjeg legla.

Pojavljivanje sumnje ili postojanje naročito opasnih zaraznih bolesti, kao i prijetnja po zdravlje ljudi i životinja izazvana zaraženom hranom za životinje i nebezbednom hranom životinjskog porijekla za ljude vanredna je situacija koja zahtijeva brzu reakciju i postupanje po već propisanim postupcima i zakonskoj regulativi, u zavisnosti od toga koje je oboljenje dijagnostikovano.

4.11.Nekontrolisano odlaganje otpada

4.11.1.Stanje i uređenost postojeće deponije i kritične tačke

Upravljanje otpadom je djelatnost od opšteg interesa kako na lokalnom, tako i na entitetskom i državnom nivou. Podrazumijeva sprovođenje propisanih mjera za postupanje sa otpadom u okviru sakupljanja, transporta, skladištenja i odlaganja otpada, uključujući i nadzor nad tim aktivnostima. Način upravljanja otpadom mora da obezbijedi najmanji rizik kojim se ugrožavaju životi i zdravlje ljudi i životne sredine.

Na području grada Derventa sakupljanje, odvoz i deponovanje komunalnog otpada vrši Javno preduzeće „Komunalac“ a.d. Derventa. Grad Derventa posjeduje deponiju otpada sa ograničenim rokom upotrebe, koja se nalazi u naselju Polje, na lokaciji zvana Velika Vuletička. Preporuka instituta za građevinarstvo „IG“ Banja Luka je da se navedena deponija zadrži u narednih dvadeset godina, a da se u međuvremenu izvrši njena revitalizacija.

Od samog početka korištenja ove lokacije, deponija predstavlja potencijalnu opasnost po zdravlje ljudi, higijensko – epidemiološku opasnost od širenja zaraznih bolesti, te opasnost od zagađenja zemljišta, vazduha, površinskih i podzemnih voda. Sve te moguće opasnosti uzrokovane su tehničkim nedostacima deponije kao što su: nepotpuna ograđenost, zatrpanost obodnih kanala, neizgrađenost sistema za pročišćavanje i odvodnju procjednih voda sa deponije, prisustvo glodara, insekata, ptica i divljih životinja na lokaciji deponije, nepovoljna ruža vjetrova, nedostatak adekvatne protivpožarne zaštite i drugog. Samo odlaganje otpada nije potpuno pod kontrolom komunalnog preduzeća jer istu, uz saglasnost komunalnog preduzeća, koriste i drugi subjekti za odlaganje svog tehničkog otpada.

Pored ovoga, na istoj lokaciji deponije odlaze se i animalni otpad mesopreradaivačke i klaoničke djelatnosti, kao i leševi uginulih životinja.

Prema podacima gradske komunalne policije na području grada Derventa u 2022. godini obilježeno je šest lokacija nekontroliranih „divljih deponija“ u sljedećim mjestima:

- 1) Tetima – otpad iz domaćinstava, površine oko 20 m²,
- 2) Gornja Lupljanica – građevinski otpad, 100 m²,
- 3) Jasenke – građevinski otpad, 10 m²,
- 4) Bosanski Lužani – građevinski otpad, 10 m²,
- 5) Deventski Lug – miješani otpad životinjskog porijekla, 10 m²,
- 6) Živinice – građevinski i miješani otpad, 40 m².

Iako se radi o manjim deponijama, iste nastaju kao posljedica nepropisanog odlaganja kućnog i građevinskog otpada od strane nesavjesnih pojedinaca lokalne zajednice.

4.11.2. Potencijalni i skriveni rizici po ljude i životnu sredinu

- Problem zagađenja zemljišta zbog postojanja 12.000 tona otpada godišnje i njegovog neadekvatnog odlaganja na centralnoj deponiji u Polju,

- Procjedne vode centralne deponije u Polju su procijenjene da ne premašuju 200.000 m³ godišnje. Procjedne vode imaju negativan uticaj na rijeku Žirovinu i Ukrinu sa zagađujućim materijama kao što su biorazgradive organske materije, nutrijenti, teški metali i opasne supstance.

- Neuređene i divlje deponije otpada omogućavaju stvaranje 1875 m³ godišnje procjednih otpadnih voda koje sa biorazgradivim organskim materijama, nutrijentima, teškim metalima i opasnim supstancama vrše zagađenje rijeka i potoka, a najveće opterećenje se dešava na rijeci Ukrini,

- Deponijski gas se stvara u tijelu deponije komunalnog otpada tokom vremena, pri čemu količina gasa zavisi od sastava i starosti otpada. Na centralnoj deponiji Polje se na godišnjem nivou

odloži oko 2.550 m³ otpada, što predstavlja osnov za emisiju oko 23.000 m³ deponijskog gasa (izvor: LEAP 2012 – 2017.),

- Požarna opasnost na deponiji je stalno prisutna, kako od samozapalijavanja, tako i od prisustva zapaljivih materijala u lagerovanom otpadu.

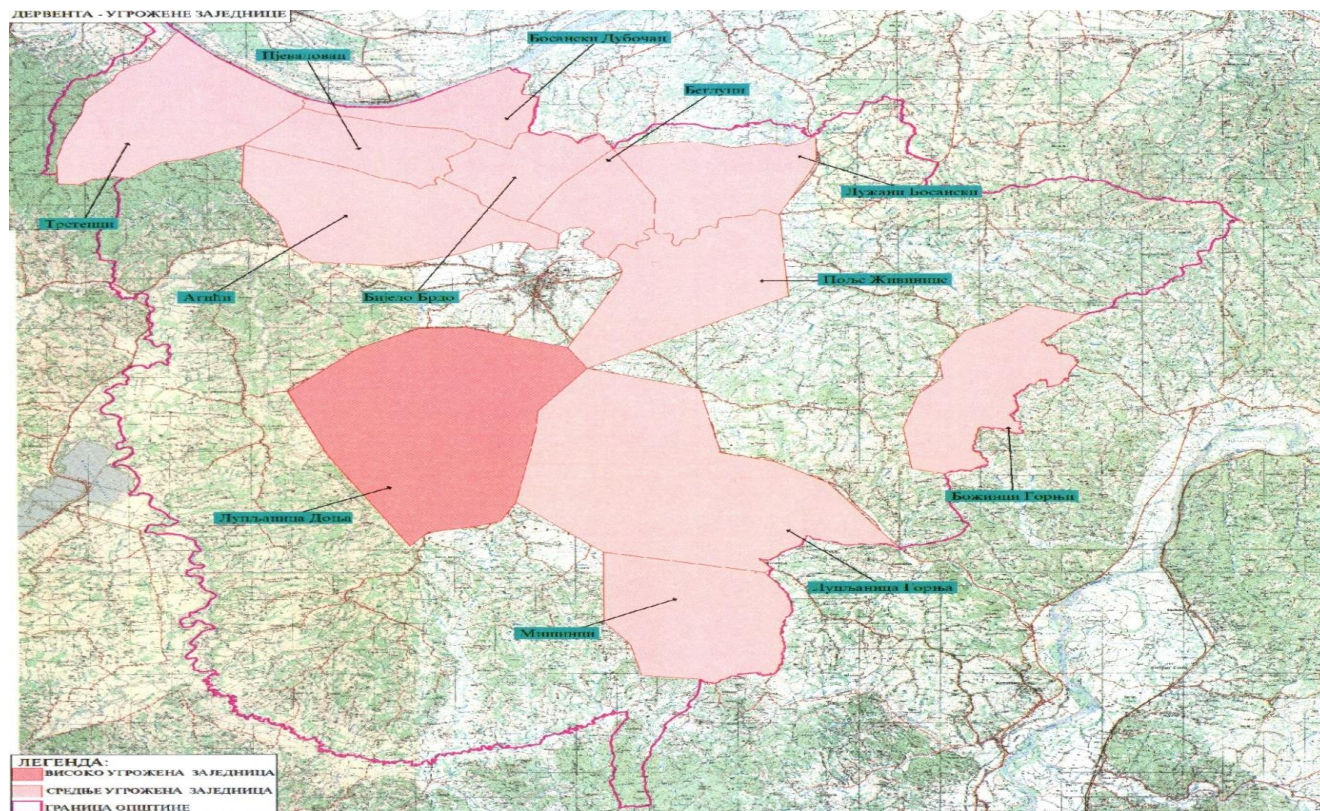
Na području grada Derventa nisu identifikovane lokacije većeg i dugotrajnog zagađenja životne sredine.

4.12. Tehničko-tehnološke nesreće

Tehničko-tehnološka nesreća je događaj koji je izmakao kontroli kod obavljanja djelatnosti ili upravljanju sredstvima za rad, kao i rad sa opasnim materijama, naftom i njenim derivatima i energetskim gasovima prilikom njihove proizvodnje, prerade, upotrebe, skladištenja, pretovara, prevoza ili uklanjanja, čija je posljedica ugrožavanje ljudi i materijalnih dobara. Na području grada Derventa nalazi se 16 benzinskih pumpi koje predstavljaju potencijalni rizik za nastanak tehničko-tehnološke nesreće. U ostalim privrednim društvima nema izrazito rizičnih predstavnika po ovom pitanju.

4.13. Eksplozivna sredstva zaostala iz ratova, uništena eksplozivna sredstva i neeksplozirana ubojna sredstva

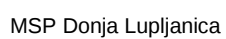
Bosna i Hercegovina je zemlja sa najvećom površinskom minskom kontaminiranosti u regionu Jugoistočne Evrope. Prema podacima BH MAC procijenjeno je da se na oko 10000 lokacija nalazi oko 670.000 mina i oko 650.000 neeksploziranih ubojnih sredstava, od čega je oko 20% na području Republike Srpske. Na području grada Derventa je registrovano 51 minsko polje sa 29 PP i 134 PT mine. Broj registrovanih minskih polja ne odražava pravo stanje minske situacije (opasnosti), jer je veliki broj mina postavljen bez ikakve evidencije. Kroz aktivnosti generalnog izviđanja na svakoj sumnjivoj površini obavljeno je snimanje terena i sačinjeni su projekti za deminiranje.

Od 1996. do 2021. godine na području grada Derventa je završeno 89 projekata deminiranja ukupne površine 4.112.782 m². Preostalo je za realizaciju još 44 projekta ukupne površine 1.772.368 m². Važno je napomenuti da će ubuduće deminiranje ići u sklopu MSP projekata, gdje su planirane četiri ugrožene

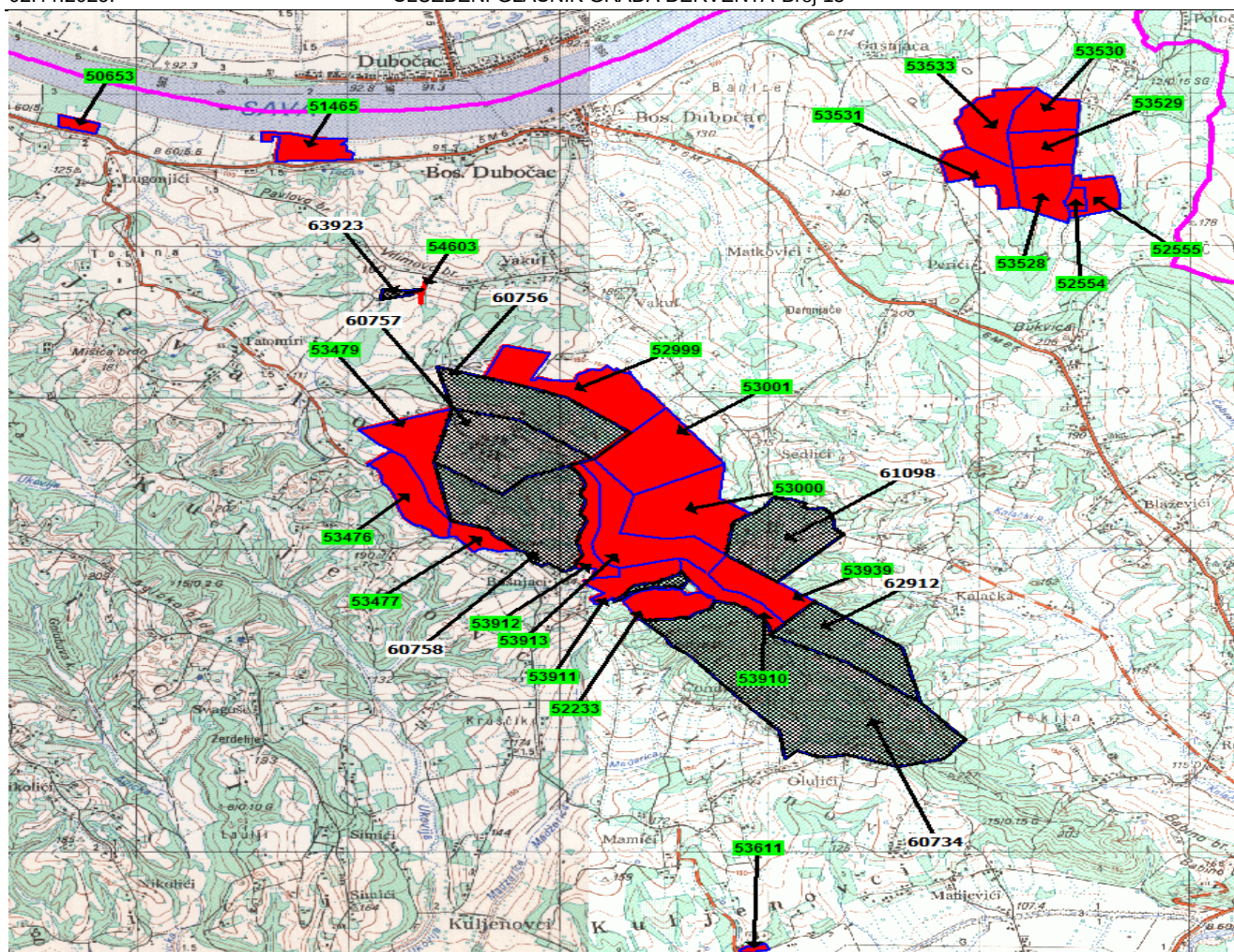
zajednice i to MSP Gornji Božinci, MSP Donja Lupljanica, MSP Pjevalovac i MSP Bosanski Dubočani.

MSP je novi način deminiranja gdje se ne tretiraju sve površine, već se pokušavaju identifikovati područja koja su stvarno zagađena minama. Trenutno MSP metodom na području grada

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

MSP Bosanski Dubočac i MSP Pjevalovac

4.13.1. Statistički podaci o ukupnom broju eksplozivnih sredstava zaostalih iz ratova, napuštenim eksplozivnim sredstvima i neeksploziranim ubojnim sredstvima

Pored minskih sumnjivih površina, na području grada Derventa pronađeno je mnogo pojedinačnih neeksploziranih ubojnih sredstava. Veliki broj zaostalih sredstava se nalazi na području razgraničenja gdje su vođena borbena dejstva, ali i kod samog stanovništva. Veoma je zanimljivo da se eksplozivna sredstva (ručne bombe, trombloni, granate i druge vrste mina) nalaze na kompletnom području grada Derventa. To je znak da nesavjesni građani pokušavaju da se riješe svih tih eksplozivnih sredstava bacanjem u šumu, kanale i slično i samim tim ugrožavaju ljudske živote. Pronalazak eksplozivnog sredstva u prirodi i naseljenom

mjestu predstavlja uvijek potencijalnu opasnost po sve građane, a naročito radnike šumarije, električare, poljoprivrednike, lovce i turiste.

Osim direktne opasnosti za stanovništvo, mine i eksplozivna sredstva zaostala u ratu imaju i druge socioekonomske implikacije, kao što su nemogućnost iskorištavanja obradivih površina i šumskih potencijala.

Važno je napomenuti da locirana eksplozivna sredstva sa teritorije grada Derventa preuzima i transportuje deminerski „A“ tim za uklanjanje ESZR Republičke uprave civilne zaštite do lokacije za uništavanje, izuzev pojedinih sredstava čije je pomjeranje i transport rizičan, te se uz posebne mjere obezbjeđenja, ta sredstva uništavaju na licu mjesta.

Tabelarni prikaz o prikupljenim neeksploziranim ubojnim sredstvima po godinama

Redni broj	Godina	Broj prikupljenog ESZR-a (komada)	Sitna municija (komada)
1	Do 2012	1.720	1.800
2	2013	78	227
3	2014	90	5.572
4	2015	141	221
5	2016	57	1.305
6	2017	37	1.067
7	2018	45	138
8	2019	49	401
9	2020	33	1.069
10	2021	39	1.345
	UKUPNO	2.289	13.145

Gledajući tabelarne podatke dolazimo do zaključka da će i u narednom periodu biti prisutan problem uklanjanja minsko-eksplozivnih sredstava, pa će i broj prikupljenih sredstava varirati.

5. Analiza rizika

Analiza rizika obuhvata procjenu rizika na osnovu ranije definisanih rizičnih/ranjivih grupa, događaja, odnosno rizika,

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

dostupnih podataka i pretpostavki, te analizu scenarija pretpostavljenih nesreća po obimu, području, vremenu, prostoru, učestalosti i posljedicama. Scenariji služe radi donošenja odgovarajućih odluka, a ne radi predviđanja nastanka i toka

događaja, generički su i obavezno je njihovo ažuriranje u slučaju nastanka sa podacima sa terena. Baziraju se na empirijskim i iskustvenim podacima iz prethodnog perioda.

RB	Reprezentativni rizik	Kratak opis uticaja iz ciljne/rizične grupe
1	Poplava	Infrastruktura, imovina, ljudi, životna sredina
2	Zemljotres	Ljudi, imovina, infrastruktura, životna sredina
3	Požar	Životna sredina, imovina, ljudi
4	Elementarne nepogode(suša, oluja, grad)	Infrastruktura, imovina, ljudi, životna sredina
5	Epidemija nepoznate ARI	Ljudi, životna sredina
6	Zoonoze	Ljudi, životna sredina
7	Tehničko-tehnološke nesreće	Ljudi, imovina, infrastruktura, životna sredina
8	Mine, NUS i ZSR	Ljudi, životna sredina

5.1.Poplava

Naziv scenarija
Poplava u urbanom području Dervente
Vrsta reprezentativnog rizika
Poplava
Uvod u scenario
Vrijeme je kišovito sa jakim i obilnim padavinama u kratkom intervalu, snažnim udarima vjetra, što doprinosi stvaranju velike količine vode i nemogućnosti prihvata vode u korita, te izlivanju vode iz korita, pretežno u proljećnjem ili jesenjem periodu. Na brani Drenova nije uspostavljen sistem upravljanja akumulacijom kako bi se pravovremeno spriječio prelijevanje brane. Do prelijevanja brane može doći u slučaju neadekvatnog korišćenja i upravljanja akumulacijom, što je posebno moguće ako se ne prate hidrološke prognoze, režim punjenja akumulacije i istom ne prilagodi sistem pražnjenja. U tim slučajevima nivo vode u akumulaciji treba da bude takav da prihvati talas velikih voda.
Analiza scenarija
Tokom 5-6 dana područje sjeverozapadnog dijela Republike Srpske pogodile su ogromne kišne padavine koje su izazvale velike štete u poljoprivredi, kao i probleme u transportu i komunikacijama. Pod uticajem padavina velikog intenziteta i neblagovremenog pražnjenja akumulacije dolazi do punjenja akumulacije i do prelijevanja vode preko preliva brane. Rizik se povećava sa povećanjem prelivnog mlaza. Kad dođe do preliva, formira se poplavni talas koji zahvata područje oko toka rijeke Vijake nizvodno od brane, te plavi poljoprivredne površine i predstavlja opasnost po ljude i materijalna dobra. Nakon ušća rijeke Vijake u Ukrinu i vodostaj Ukrene se dodatno povećava što dalje predstavlja određeni rizik i za područje grada Derventa. Uzvodno od Dervente dolazi do naglog porasta vodostaja koji je na nivou 3,20 m na mjernoj letvi u Derventi sa trendom rasta. Velike količine kiše formiraju bujične potoke koji se ulivaju u rijeku Ukrinu i dolazi do naglog porasta vodostaja rijeke Ukrene na 350 cm. Kao posljedica tog dolazi do popuštanja odbrambenog nasipa, gdje rijeka vrši i najveći pritisak na odbrambeni nasip.
Analiza izloženosti
Izloženost ovom riziku vezuje se za naselja nizijskog dijela grada uz rijeku Ukrinu, gdje je prosječna gustina naseljenosti viša od 101 st/km². Na ovom prostoru se nalazi više od 1000 domaćinstava i oko 100 privrednih subjekata. Oko 5000 stanovnika živi u ovom dijelu grada, a udio stanovnika starijih od 60 godina iznosi oko 25 %.
Analiza ranjivosti
Do sada nije bilo štete po ljude u direktnom smislu, ali jeste u indirektnom smislu na stambenom fondu i privrednim subjektima. Kritična infrastruktura može biti ugrožena, prevashodno komunikacije usljed odrona, odnosno prekida putnih komunikacija do nekoliko dana. Mogući su i prekidi u snabdijevanju vodom, električnom energijom i gubitak signala mobilne telefonije za pojedina naselja, kao i potencijalni nastanak određenih bolesti usljed zagađenja vodotokova.
Opis najvjerovatnijeg neželjenog događaja

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Za opis događaja poslužio je Izvještaj o procjeni štete nastale usljed djelovanja poplave na području opštine Derventa iz maja 2014. godine. Prosječna visina vode na poplavljenom području bila je 0,30 m, najviša visina vode je bila 1,30 m. Dužina zadržavanja vode u objektima je bila najčešće 48 časova, a u nekim objektima i do 5 dana. Nije bilo ljudskih žrtava i nije bilo teže i lakše povrijeđenih lica. Poplavom je zahvaćeno 179 stambenih objekata u kojima je boravilo 491 lice. Pravovremeno je organizovana odbrana od poplava, pružena je pomoć u spašavanju stanovništva i materijalnih dobara, njihovom smještaju i ishrani, nije bilo pojave epidemije, kao ni prekida u održavanju nastave u školama. Privremeni smještaj je organizovan za 23 lica. Poplavljena površina pod usjevima iznosila je 1262 ha, a zabilježene su štete i na stočnom fondu, poljoprivrednoj mehanizaciji i opremi. Što se tiče štete na infrastrukturi, oštećena su 42 putna pravca, od čega 26 makadamskih i 16 asfaltiranih putnih pravaca, kao i 5 mostova.

Analiza vjerovatnoće

U skladu sa statističkim podacima, učestalost bujičnih poplava na teritoriji grada Derventa je jednom u 100 godina za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave vrlo niska. Učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja bujičnih poplava je jednom u dvije do 20 godina, što predstavlja prosječnu vjerovatnoću da će se ovaj događaj desiti.

Događaj sa najtežim mogućim posljedicama

Događaj sa najtežim mogućim posljedicama temelji se na elementarnoj nepogodi iz 2010. godine. Tada je u bujičnim poplavama stradalo 1163 objekta (kuće i stambene zgrade), 3

škole, privredni objekti, nasipi, saobraćajnice i poljoprivredno zemljište. Ukupna materijalna šteta od poplava je procijenjena na 13.679.716 KM.

Kriterijumi za procjenu vjerovatnoće/učestalosti

Najvjerovatniji mogući događaj ☹

Događaj sa najtežim posljedicama - Δ

Kategorija	Vjerovatnoća/učestalost			Odabrana vrijednost – označiti sa h
	Kvalitativna ocjena	Vjerovatnoća	Učestalost	
1	Vrlo niska	do 1%	jednom u 100 godina i rjeđe	Δ
2	Niska	od 1% do 5%	jednom u 20 do 100 godina	
3	Prosječna	od 5% do 50%	jednom u dvije do 20 godina	○
4	Visoka	od 51% do 98%	jednom u jednu do dvije godine	
5	Vrlo visoka	preko 98%	jednom godišnje i češće	

U skladu sa statističkim podacima, učestalost bujičnih poplava na teritoriji grada Derventa je jednom u 100 godina za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga

procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave vrlo niska. Na osnovu navedenog u tabeli može se zaključiti da je učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja bujičnih poplava jednom u dvije do 20 godina, što predstavlja prosječnu kvalitativnu ocjenu ili vjerovatnoću od 5% do 50%.

Ciljna/rizična grupa – život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	od 1 do 3	
2	Male	od 4 do 20	○
3	Umjerene	od 21 do 100	
4	Značajne	od 101 do 200	Δ
5	Katastrofalne	više od 200	

U slučaju bujičnih poplava, a uzimajući u obzir procjenu uticaja posljedica opasnosti na život i zdravlje ljudi, procjenjujemo da su

posljedice za najvjerovatniji mogući događaj male, dok su za događaj sa najtežim posljedicama značajne.

Ciljna/rizična grupa – imovina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	
2	Male	od 1% do 5%	○
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	Δ

Posljedice opasnosti po imovinu za najvjerojatniji mogući događaj su male, a nastala materijalna šteta kreće se u opsegu od

1% do 5%, dok su posljedice za događaj sa najtežim posljedicama katastrofalne, a nastala materijalna šteta je veća od 20%.

Ciljna/rizična grupa – kritična infrastruktura			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	
2	Male	od 1% do 5%	○
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	Δ
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice bujičnih poplava na kritičnu infrastrukturu, kada je u pitanju najvjerojatniji mogući događaj, su male, dok se procijenjena materijalna šteta kreće između 1% i 5%. Za događaj

sa najtežim posljedicama procijenjena materijalna šteta kreće se od 10% do 20%, a intenzitet posljedica je značajan.

Ciljna/rizična grupa – životna sredina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○
2	Male	od 1% do 5%	Δ
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po životnu sredinu za najvjerojatniji mogući događaj su zanemarljive, a materijalna šteta je manja od 1%. Za događaj sa najtežim posljedicama procijenjena materijalna šteta kreće se od 1% do 5%, a intenzitet posljedica je malen.

Matrica rizika

Najvjerojatniji mogući događaj ○

Događaj sa najtežim posljedicama - Δ

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					
PROSJEČNA (3)		○			
NISKA (2)					
VRLO NISKA (1)				Δ	
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica analize rizika od bujičnih poplava

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK
2	NIZAK RIZIK ○
1	VRLO NIZAK RIZIK Δ

U slučaju bujičnih poplava, kada je u pitanju najvjerovatniji mogući događaj, procjenjujemo da je rizik nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz prosječnu vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti. Za događaj sa najtežim posljedicama procjenjujemo da je rizik nizak po život i zdravlje

ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz vrlo nisku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti.

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					
PROSJEČNA (3)					
NISKA (2)			H		
VRLO NISKA (1)					
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica rizika – prosječan nivo analiziranog rizika

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK
2	NIZAK RIZIK H
1	VRLO NIZAK RIZIK

Uzimajući u obzir da je procijenjena vjerovatnoća pojave bujičnih poplava niska (2) i procjenu da sveukupne posljedice od

istog mogu biti umjerene (3), smatramo da je rizik u od bujičnih poplava u gradu Derventa nizak.

Analiza kapaciteta

Osnovni elementi za procjenu efikasnosti odgovora

Elementi za procjenu	Kratka konstatacija o trenutnom stanju i potrebama
Obuka	-U skladu sa planom, redovno se provode vježbe i edukacije pripadnika CZ
Oprema	-PVSJ opremljena adekvatnom opremom, -Nema dovoljno sredstava za spasavanje na brzim vodama, -Postoje građevinski kapaciteti za izgradnju nasipa i ugovoreni pravni subjekti koji posjeduju kapacitete.
Osoblje	-Postoji PVSJ sa potrebnim brojem obučenog ljudstva, -Postoji specijalistička jedinica civilne zaštite za spašavanje na vodi i pod vodom, -Jedinica opšte namjene civilne zaštite obučena da može asistirati specijalizovanom timu u toku spašavanja na vodi i pod vodom, -Jedinica opšte namjene civilne zaštite upoznata sa načinom punjenja i postavljanja vreća sa pijeskom.
Infrastruktura	-Redovno se provode mjere održavanja nasipa, kanala i drugih sistema vezanih za zaštitu od poplava, -Redovno čišćenje korita rijeke Ukrine, inundacijskog područja i retencija, -Nastavi izgradnju, rekonstrukciju i dogradnju zaštitnih nasipa i druge infrastrukture.
Doktrine i koncepti (pravni okvir, strategije, programi, planovi, SOP)	-Planovi zaštite od poplava su razrađeni u potrebnoj mjeri, -Postoje planovi zaštite i spasavanja.
	-Gradski štab za vanredne situacije je nadležan za koordinaciju, usklađivanje, praćenje i

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Unutrašnja organizacija	usmjeravanje svih aktivnosti vezanih za sprovođenje plana odbrane od poplava.
Informacije – baze podataka	Odjeljenje za stambeno-komunalne poslove - Civilna zaštita (službena statistika, dokumenti i druge baze podataka za potrebe službe civilne zaštite)
Logistika	Gradski štab za vanredne situacije, jedinica Civilne zaštite, RUCZRS, JU „Vode Srpske“, PVSJ, resorna odjeljenja Gradske uprave Derventa, Policijska stanica Derventa, Dom zdravlja Derventa, JP „Komunalac“ a.d. Derventa, ZP „Elektro Doboj“ a.d. Doboj, terenska jedinica Derventa, Crveni krst, privredna društva, mediji.

Matrica procjene kapaciteta

Kategorija	Procjena kapaciteta			
	Ocjena stanja kapaciteta	Prije događaja (propisi, planovi, pripremljenost za postupanje u slučaju opasnosti, preventivne mjere)	Za vrijeme događaja (kapaciteti za odgovor i ublažavanje posljedica, evakuacija, mobilizacija)	Nakon događaja (kapaciteti za sanaciju posljedica i oporavak)
1	Nisu potrebne promjene			
2	Potrebno prilagođavanje	H	H	H
3	Potrebne velike promjene			

Procjena prekograničnog uticaja

Ima li rizik prekogranični uticaj – da/ne	DA
Baze podataka koje mogu koristiti druge države –da/ne	DA
Sistemi ranog upozoravanja u susjednim državama –da/ne	DA
Usklađenost terminologija sa susjednim državama – da/ne	DA
Navedi međunarodne inicijative, ugovore, protokole i slične oblike prekogranične saradnje	-

Procjena uticaja klimatskih promjena na nivo/obim rizika

Na koji način klimatske promjene utiču na rizik	Postoje dva stanovišta vezana za poplave. Jedno stanovište govori o tome da su poplave prirodni fenomen koji nije moguće predvidjeti, dok drugo stanovište govori da poplave rijetko nastaju iznenada i da se mogu predvidjeti počev od praćenja klimatskih prilika, meteoroloških najava i pojave padavina. One su najčešća posljedica klimatskih promjena i pretežno su prouzrokovane prodorima relativno hladnih i vlažnih vazdušnih masa sa Atlantskog okeana. Poplave se pojavljuju svuda i izazivaju oštećenja veća nego bilo koji drugi tip iznenadnih nepogoda, te nanose velike štete i gubitke.
U kom vremenskom periodu taj uticaj može biti od značaja	One se javljaju u svakom godišnjem dobu, ali u Republici Srpskoj su najčešće krajem proljeća kada se zbog otopljenog snijega i kiša pojavljuje visok poplavljeni talas.
Referentni dokumenti koji to potvrđuju	Strategija prilagođavanja na klimatske promjene i niskoemisionog razvoja za BiH.

Procjena nepouzdanosti rezultata analize reprezentativnog rizika

		Ocjena stručnosti	Postojanje statističkih podataka	Metodološki pristup
Vrlo visoka nepouzdanost	4			
Visoka nepouzdanost	3			
Niska nepouzdanost	2		h	h
Vrlo niska nepouzdanost	1	h		

Rizik od poplava

5.2.Zemljotres

Naziv scenarija
Zemljotres VII ⁰ MCS
Vrsta reprezentativnog rizika
Zemljotres
Uvod u scenario
Teritorija BiH predstavlja jedan od seizmički najaktivnijih dijelova Balkanskog poluostrva. Pored toga u BiH ima i nekoliko značajnih regionalnih rasjeda, kao što su: bugojanski, višegradski, neretvanski i banjalučki, uz koje se mogu stvoriti zemljotresi razorne jačine.
Analiza scenarija
Zemljotres traje nekoliko sekundi, do 10, i za kratko vrijeme može izazvati značajnije posljedice po život i zdravlje ljudi, materijalnih i kulturnih dobara i životnu sredinu. - huk i potres, - crijepovi se lome i kližu sa krova, ruše se dimnjaci. - oštećuje se pokućstvo u zgradama. - ruše se slabije građene zgrade, a na jačima nastaju oštećenja. - ima povrijeđenih i zatrpanih lica, - ulice zakrčene ruševinama starih objekata, - nestanak vode, - nestanak struje, - nestanak fiksne telefonije, - oštećene zgrade glavnih službi (bolnica, škole, vrtići) - ugroženost životne sredine, - pojava klizišta i odrona te prekid komunikacija.
Analiza izloženosti
Izloženost ovom riziku vezuje se za prigradska naselja i urbani dio grada, gdje je prosječna gustina naseljenosti viša od 101 st/km². Na ovom prostoru se nalazi više od 4000 domaćinstava i oko 700 privrednih subjekata. Oko 12000 stanovnika živi u ovom dijelu grada Derventa, a udio stanovnika starijih od 60 godina iznosi oko 25 %.
Analiza ranjivosti
Kritična infrastruktura će biti ugrožena, a prije svega komunikacije usljed odrona, odnosno prekid vodosnabdijevanja zbog pomjeranja tla. Vjerovatni su prekidi u snabdijevanju električnom energijom i mobilnom telefonijom. Može se očekivati da bude van funkcije više od tri dana. Ovaj zemljotres vjerovatno može generisati i druge opasnosti koje mogu ugroziti stanovništvo, ekonomiju/okolinu, javne/društvene objekte, a to su požari, odroni i klizišta.
Opis najvjerovatnijeg neželjenog događaja
Kao najvjerovatniji neželjeni događaj opisan je zemljotres koji je zadesio područje grada Derventa 1940. godine, a izmjerena je jačina ovog zemljotresa od 5,1 Rihterove skale. U grubom poređenju ovaj zemljotres bi imao intenzitet od VII⁰ MCS. Efekti zemljotresa koji odgovaraju VII⁰ Merkalijske skale su: crijepovi se lome i kližu sa krova, ruše se dimnjaci. Ruše se slabije građene zgrade, a na jačima nastaju oštećenja.
Analiza vjerovatnoće

U skladu sa statističkim podacima, učestalost razornog zemljotresa na teritoriji grada Derventa je jednom u 100 godina za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave vrlo niska. Učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja zemljotresa jednom u 20 do 100 godina, što predstavlja vjerovatnoću od 1% do 5% da će se ovaj događaj desiti.

Događaj sa najtežim mogućim posljedicama

Događaj sa najtežim mogućim posljedicama opisuje razoran zemljotres magnitude od 6,0 Rihterove skale, što bi odgovaralo intenzitetu od VIII° MCS sa epicentrom na širem području Drevente. Štete od ovog zemljotresa očekuje se da budu vrlo visoke: pojedine kuće se ruše do temelja, a veliki ih je broj neuslovan za stanovanje. U tlu nastaju pukotine, a na padinama klizišta.

Ovim zemljotresom bi bilo ugroženo preko 12000 stanovnika u urbanom dijelu grada gdje je gustina naseljenosti preko 101 st/km². Najpogođeniji objekti u slučaju ovog zemljotresa su kolektivni stambeni objekti starije gradnje, spratnosti od P+4 sa 12 do 32 stana po objektu, kritična infrastruktura, privredni subjekti i životna sredina.

Kriterijumi za procjenu vjerovatnoće/učestalosti

Najvjerovatniji mogući događaj ○

Događaj sa najtežim posljedicama – Δ

Kategorija	Vjerovatnoća/učestalost			
	Kvalitativna ocjena	Vjerovatnoća	Učestalost	Odabrana vrijednost
1	Vrlo niska	do 1%	jednom u 100 godina i rjeđe	Δ
2	Niska	od 1% do 5%	jednom u 20 do 100 godina	○
3	Prosječna	od 5% do 50%	jednom u dvije do 20 godina	
4	Visoka	od 51% do 98%	jednom u jednu do dvije godine	
5	Vrlo visoka	preko 98%	jednom godišnje i češće	

U skladu sa statističkim podacima, učestalost razornog zemljotresa na teritoriji grada Derventa je jednom u 100 godina za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave vrlo niska. Na

osnovu navedenog u tabeli može se zaključiti da je učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja zemljotresa jednom u 20 do 100 godina, što predstavlja vjerovatnoću od 1% do 5% ili nisku kvalitativnu ocjenu da će se ovaj događaj desiti.

Ciljna/rizična grupa – život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	od 1 do 3	
2	Male	od 4 do 20	
3	Umjerene	od 21 do 100	○
4	Značajne	od 101 do 200	
5	Katastrofalne	više od 200	Δ

U slučaju razornog zemljotresa, a uzimajući u obzir procjenu uticaja posljedica opasnosti na život i zdravlje ljudi,

procjenjujemo da su posljedice za najvjerovatniji mogući događaj umjerene, dok su za događaj sa najtežim posljedicama katastrofalne.

Ciljna/rizična grupa – imovina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	
2	Male	od 1% do 5%	
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	○
5	Katastrofalne	> 20%	Δ

Posljedice opasnosti po imovinu za najvjerovatniji mogući događaj su značajne, a nastala materijalna šteta kreće se u opsegu od 10% do 20%, dok su posljedice za događaj sa najtežim

posljedicama katastrofalne, a nastala materijalna šteta je veća od 20%.

Ciljna/rizična grupa – kritična infrastruktura			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	
2	Male	od 1% do 5%	
3	Umjerene	od 5% do 10%	○

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	Δ

Posljedice razornog zemljotresa na kritičnu infrastrukturu, kada je u pitanju najvjerojatniji mogući događaj, su umjerene, dok se procijenjena materijalna šteta predviđa u opsegu od 5% do 10%.

Za događaj sa najtežim posljedicama procijenjena materijalna šteta veća od 20%, a intenzitet posljedica je katastrofalan.

Ciljna/rizična grupa – životna sredina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	
2	Male	od 1% do 5%	○
3	Umjerene	od 5% do 10%	Δ
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po životnu sredinu za najvjerojatniji mogući događaj su male, a materijalna šteta se kreće u intervalu od 1% do 5%. Za događaj sa najtežim posljedicama procijenjena

materijalna šteta kreće se od 5% do 10%, a intenzitet posljedica je umjeren.

Matrica rizika

Najvjerojatniji mogući događaj ○

Događaj sa najtežim posljedicama – Δ

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					
PROSJEČNA (3)					
NISKA (2)			○		
VRLO NISKA (1)					Δ
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica analize rizika od zemljotresa

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK
2	NIZAK RIZIK ○ Δ
1	VRLO NIZAK RIZIK

U slučaju razornog zemljotresa, kada je u pitanju najvjerojatniji mogući događaj, procjenjujemo da je rizik nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz nisku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti. Za

događaj sa najtežim posljedicama procjenjujemo da je rizik nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz vrlo nisku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti.

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

PROSJEČNA (3)					
NISKA (2)				H	
VRLO NISKA (1)					
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica rizika – prosječan nivo analiziranog rizika

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK H
2	NIZAK RIZIK
1	VRLO NIZAK RIZIK

Uzimajući u obzir da je procijenjena vjerovatnoća pojave razornog zemljotresa niska (2) i procjenu da sveukupne posljedice od istog mogu biti značajne (4), smatramo da je rizik u slučaju razornog zemljotresa u gradu Derventa prosječan.

Analiza kapaciteta

Osnovni elementi za procjenu efikasnosti odgovora

Elementi za procjenu	Kratka konstatacija o trenutnom stanju i potrebama
Obuka	-U skladu sa planom, redovno se provode vježbe i edukacije pripadnika CZ, -Nema redovne edukacije stanovništva, te samim tim podizanja nivoa bezbjednosne kulture, -Uvođenje redovne obuke i vježbi iz oblasti zaštite i spasavanja u slučaju zemljotresa u javne ustanove (bolnice, škole i dr.).
Oprema	-PVSJ opremljena adekvatnom opremom, -Nema sredstava za spasavanje sa visina, -Nastaviti opremanje PVSJ adekvatnim sredstvima za rad .
Osoblje	-Postoji PVSJ sa potrebnim brojem obučenog ljudstva, -Ne postoji specijalistička jedinica civilne zaštite za spašavanje iz ruševina.
Infrastruktura	-Osigurati da se izgradnja stambenih objekata obavlja u skladu sa važećim standardima za otpornost na zemljotrese, posebno u urbanom području, -Kapaciteti medicinskih ustanova ograničeni.
Doktrine i koncepti (pravni okvir, strategije, programi, planovi, SOP)	-Planovi zaštite od zemljotresa su razrađeni u potrebnoj mjeri, -Postoje planovi zaštite i spasavanja, -Ažurirati Plan zaštite i spasavanja od zemljotresa u gradu Derventa.
Unutrašnja organizacija	-Gradski štab za vanredne situacije je nadležan za koordinaciju, usklađivanje, praćenje i usmjeravanje svih aktivnosti vezanih za sprovođenje plana zaštite od zemljotresa.
Informacije – baze podataka	Odjeljenje za stambeno-komunalne poslove - Civilna zaštita (službena statistika, dokumenti i druge baze podataka za potrebe službe civilne zaštite).
Logistika	Gradski štab za vanredne situacije, jedinica Civilne zaštite, RUCZ RS, JU „Vode Srpske“, PVSJ, resorna odjeljenja Gradske uprave Derventa, Policijska stanica Derventa, Dom zdravlja Derventa, JP „Komunalac“ a.d. Derventa, ZP „Elektro Doboj“ a.d. Doboj, terenska jedinica Derventa, Crveni krst, privredna društva, mediji.

Matrica procjene kapaciteta

Kategorija	Procjena kapaciteta			
	Ocjena stanja kapaciteta	Prije događaja (propisi, planovi, pripremljenost za postupanje u slučaju opasnosti, preventivne mjere)	Za vrijeme događaja (kapaciteti za odgovor i ublažavanje posljedica, evakuacija, mobilizacija)	Nakon događaja (kapaciteti za sanaciju posljedica i oporavak)
1	Nisu potrebne promjene			
2	Potrebno prilagođavanje	H	H	H
3	Potrebne velike promjene			

Procjena prekograničnog uticaja

Ima li rizik prekogranični uticaj – da/ne	DA
Baze podataka koje mogu koristiti druge države –da/ne	NE
Sistemi ranog upozoravanja u susjednim državama –da/ne	NE
Usklađenost terminologija sa susjednim državama – da/ne	NE
Navesti međunarodne inicijative, ugovore, protokole i slične oblike prekogranične saradnje	-

Procjena uticaja klimatskih promjena na nivo/obim rizika

Na koji način klimatske promjene utiču na rizik	Klimatske promjene nemaju značajan uticaj na seizmičke aktivnosti Zemlje ili nekog njenog dijela. Klimatske promjene su vezane za egzogene procese reljefa kao što su klizanje terena, pojavu sipara itd. Endogeni procesi vezani su za tektonske pokrete, kao i kretanje drugih rasjednih zona pri čemu se javlja seizmička aktivnost na površini Zemlje. Postoje i tzv. urvinski potresi (svega 7 % ukupnih potresa) koji su djelimično vezani za hidrološke aktivnosti topljenja karbonatnih stijena u litosferi, pri čemu se velike stijenske mase osipaju, na osnovu čega se javljaju blagi potresi. Ova vrsta potresa ne oslobađa velike količine energije.
U kom vremenskom periodu taj uticaj može biti od značaja	Ne postoji određen vremenski period.
Referentni dokumenti koji to potvrđuju	Procjena ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće, Istočno Sarajevo decembar 2013. godine

Procjena nepouzdanosti rezultata analize reprezentativnog rizika

		Ocjena stručnosti	Postojanje statističkih podataka	Metodološki pristup
Vrlo visoka nepouzdanost	4			
Visoka nepouzdanost	3			
Niska nepouzdanost	2		h	h
Vrlo niska nepouzdanost	1	h		

Rizik od zemljotresa

5.3. Požar

Naziv scenarija
Požar otvorenog prostora, ruralnog područja i poljoprivrednog domaćinstva
Vrsta reprezentativnog rizika
Požar
Uvod u scenario
Požari na otvorenom prostoru intenzivnije se javljaju u periodu pred vegetaciju mart - april (period kada se vrši uređenje poljoprivrednih domaćinstava) i period isušivanja vegetacije juli - avgust - septembar. Uzrok istog je namjerno ili nekontrolisano paljenje površina pod travom. Meteorološki, pojavi požara pogoduje sušni period prije izbijanja požara. Lagani vjetar od oko 4 m/s duva sa sjeveroistoka.
Analiza scenarija
Zbog izuzetno visokih temperatura te izostanka padavina područje Grada zahvatio je veliki broj požara na otvorenom prostoru koji su izazvali i velike materijalne štete. Na poljoprivrednom zemljištu, na jednoj od privatnih parcela, u trenutku pojave požara, nepoznato lice je vršilo paljenje suve trave i niskog rastinja. Vatra koja je zahvatila suhu travu počela je da gori velikom brzinom, a nošena vjetrom zahvatila je i nisko rastinje i šumu uz njivu. S obzirom da su u to doba godine sve njive slične, a sve je suvo i podložno gorenju, vatra je brzo izmakla kontroli i nošena vjetrom zahvatila veću površinu i rasplamsala se u treću fazu gorenja. Učestali požari otvorenog prostora ugrožavaju stanovništvo, imovinu i životnu sredinu. U najvećem broju nastalih požara uzrok je ljudski faktor uslijed nehata i nepažnje. Na intervenciju je izašla cijela PVSJ.
Analiza izloženosti
Ovim požarom mogu biti ugroženi ljudi te je za očekivati da jedan broj lica zatraži medicinsku pomoć zbog trovanja dimom i vatrom, a jedan broj ljudi i životinja da bude evakuisan. Pretežno je ugrožena imovina.
Analiza ranjivosti
Štete od ovakvih požara do sada nisu popisivane te se procjenjuje da su male u odnosu na budžet grada. Na zahvaćenom prostoru se nalaze individualni stambeni objekti i pomoćni objekti, budući da se radi o ruralnom području. Kritična infrastruktura može biti ugrožena, a prije svega snabdijevanje električnom energijom za neki kraći period, ali samo na niskonaponskoj mreži. Građevine od javnog interesa i društvenog značaja nisu ugrožene. Ovaj požar vjerovatno ne može izazvati požar industrijskih postrojenja, ali može pojedinih stambenih objekata.
Opis najvjerovatnijeg neželjenog događaja
Na teritoriji grada Derventa, na šumske požare i požare niskog rastinja, tj. požare otvorenog prostora, otpada preko 90% požara, odnosno oko 20 godišnje. Na zahvaćenom prostoru se nalaze individualni stambeni objekti i pomoćni objekti koji mogu biti ugroženi. Ovim požarom mogu biti ugroženi ljudi, te je za očekivati da jedan broj lica zatraži medicinsku pomoć.
Analiza vjerovatnoće
Učestalost pojave požara otvorenog prostora na teritoriji grada Derventa je jednom u 20 do 100 godina za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave niska. Učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja pojave požara otvorenog prostora jednom godišnje i češće, što predstavlja prosječnu kvalitativnu ocjenu ili vjerovatnoću preko 98%.

Događaj sa najtežim posljedicama

Na prostoru zahvaćenim požarom se nalaze individualni stambeni objekti i pomoćni objekti koji mogu biti ugroženi. Ovim požarom mogu biti ugroženi ljudi, te je za očekivati da jedan broj lica zatraži medicinsku pomoć.

Kriterijumi za procjenu vjerovatnoće/učestalosti

Najvjerovatniji mogući događaj ☹

Događaj sa najtežim posljedicama - Δ

Kategorija	Vjerovatnoća/učestalost			Odabrana vrijednost – označiti sa h
	Kvalitativna ocjena	Vjerovatnoća	Učestalost	
1	Vrlo niska	do 1%	jednom u 100 godina i rjeđe	
2	Niska	od 1% do 5%	jednom u 20 do 100 godina	Δ
3	Prosječna	od 5% do 50%	jednom u dvije do 20 godina	
4	Visoka	od 51% do 98%	jednom u jednu do dvije godine	
5	Vrlo visoka	preko 98%	jednom godišnje i češće	☹

100 godina za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave niska.

U skladu sa statističkim podacima, učestalost pojave požara otvorenog prostora na teritoriji grada Derventa je jednom u 20 do

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Na osnovu navedenog u tabeli može se zaključiti da je učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja pojave požara otvorenog

prostora jednom godišnje i češće, što predstavlja prosječnu kvalitativnu ocjenu ili vjerovatnoću preko 98%.

Ciljna/rizična grupa – život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	od 1 do 3	○ Δ
2	Male	od 4 do 20	
3	Umjerene	od 21 do 100	
4	Značajne	od 101 do 200	
5	Katastrofalne	više od 200	

U slučaju pojave požara otvorenog prostora na teritoriji grada Derventa, a uzimajući u obzir procjenu uticaja posljedica opasnosti na život i zdravlje ljudi, procjenjujemo da su posljedice za

najvjerovatniji mogući događaj i događaj sa najtežim posljedicama zanemarljive.

Ciljna/rizična grupa – imovina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○
2	Male	od 1% do 5%	Δ
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po imovinu za najvjerovatniji mogući događaj su zanemarljive, a materijalna šteta je manja od 1%.

Za događaj sa najtežim posljedicama procijenjena materijalna šteta kreće se od 1% do 5%, a intenzitet posljedica je malen.

Ciljna/rizična grupa – kritična infrastruktura			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○
2	Male	od 1% do 5%	Δ
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti na kritičnu infrastrukturu, kada je u pitanju najvjerovatniji mogući događaj su zanemarljive, a

nastala materijalna šteta je manja od 1%. Za događaj sa najtežim posljedicama procijenjena materijalna šteta kreće se od 1% do 5%, a intenzitet posljedica je malen.

Ciljna/rizična grupa – životna sredina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○ Δ
2	Male	od 1% do 5%	
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po životnu sredinu za najvjerovatniji mogući događaj i događaj sa najtežim posljedicama su zanemarljive, a nastala materijalna šteta je manja od 1%.

Matrica rizika

Najvjerovatniji mogući događaj ○

Događaj sa najtežim posljedicama – Δ

V RLO VISOKA (5)	○				
VISOKA (4)					

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

PROSJEČNA (3)					
NISKA (2)		Δ			
VRLO NISKA (1)					
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica analize rizika od pojave požara otvorenog prostora

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK
2	NIZAK RIZIK Δ ○
1	VRLO NIZAK RIZIK

U slučaju požara otvorenog prostora, kada je u pitanju najvjerojatniji mogući događaj, procjenjujemo da je rizik nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz vrlo visoku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti.

Za događaj sa najtežim posljedicama procjenjujemo da je rizik nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz nisku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti.

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)		H			
PROSJEČNA (3)					
NISKA (2)					
VRLO NISKA (1)					
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica rizika – prosječan nivo analiziranog rizika

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK H
2	NIZAK RIZIK
1	VRLO NIZAK RIZIK

Uzimajući u obzir da je procijenjena vjerovatnoća pojave požara otvorenog prostora na teritoriji grada Derventa visoka (4) i procjenu da sveukupne posljedice od istog mogu biti male (2),

smatramo da je rizik u slučaju pojave požara otvorenog prostora na teritoriji grada Derventa prosječan.

Naziv scenarija
Požar na stambenom objektu nastao kao posljedica gorenja ložišta i dimnjaka
Vrsta reprezentativnog rizika
Požar
Uvod u scenario

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Događaj je u toku dana, najčešće u zimskom periodu i meteorološke prilike imaju ograničen uticaj na isti.
Analiza scenarija
U toku dana došlo je do požara u stambenoj zgradi na drugom spratu u kome žive dvije starije osobe. Stubište se puni dimom kao i stan iznad. Stanovnici u stanovima pored i ispod su napustili svoje stanove, kao i lica iz stana iznad. Osobe iz stana koji gori nisu izašle. Na intervenciju je izašla PVSJ sa jednom smjenom (rukovodilac akcije gašenja požara, vozač, vatrogasac).
Analiza izloženosti
Ovim požarom bi bilo ugroženo do 10 ljudi u stanu koji gori i stanovima koji su ispod, iznad, lijevo i desno od navedenog stana.
Analiza ranjivosti
Gustina naseljenosti gradske zone i gradskog jezgra je oko 20 st/km ² . Štete od ovakvih požara do sada nisu popisivane, te se procjenjuje da su male u odnosu na budžet opštine. Kritična infrastruktura ne može biti ugrožena. Građevine od javnog interesa i društvenog značaja mogu biti ugrožene ako bi se vatra uslijed jakog vjetrova prenijela i na druge zgrade. Ovaj požar vjerovatno može izazvati i požar u drugim stanovima i drugim stambenim objektima, ali gustina objekata i naseljenosti nisu pogodni za to.
Opis najvjerovatnijeg neželjenog događaja
Tokom posmatranog perioda, u gradu Derventa na požare stambenih i pomoćnih objekata otpada oko 5% požara, tj. oko 2 godišnje. Požar je zahvatio stan u stambenoj zgradi. Požar se može proširiti i na druge stanove. Ovim požarom mogu biti ugroženi ljudi te je za očekivati da jedan broj lica zatraži medicinsku pomoć.
Analiza vjerovatnoće
Učestalost pojave požara na stambenim objektima na teritoriji grada Derventa je jednom u 20 do 100 godina za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave niska. Učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja pojave požara na stambenim objektima jednom godišnje i češće, što predstavlja vrlo visoku vjerovatnoću.

Događaj sa najtežim posljedicama

Požar koji je zahvatio stan u stambenoj zgradi se proširio i na druge stanove. Ovim požarom mogu biti ugroženi ljudi, te je za očekivati da jedan broj lica zatraži medicinsku pomoć.

Kriterijumi za procjenu vjerovatnoće/učestalosti

Najvjerovatniji mogući događaj ○

Događaj sa najtežim posljedicama - Δ

Kategorija	Vjerovatnoća/učestalost			Odabrana vrijednost – označiti sa h
	Kvalitativna ocjena	Vjerovatnoća	Učestalost	
1	Vrlo niska	do 1%	jednom u 100 godina i rjeđe	
2	Niska	od 1% do 5%	jednom u 20 do 100 godina	Δ
3	Prosječna	od 5% do 50%	jednom u dvije do 20 godina	
4	Visoka	od 51% do 98%	jednom u jednu do dvije godine	
5	Vrlo visoka	preko 98%	jednom godišnje i češće	○

U skladu sa statističkim podacima, učestalost pojave požara na stambenim objektima na teritoriji grada Derventa je jednom u 20 do 100 godina za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave niska.

Na osnovu navedenog u tabeli može se zaključiti da je učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja pojave požara na stambenim objektima jednom godišnje i češće, što predstavlja vrlo visoku vjerovatnoću.

Ciljna/rizična grupa – život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	od 1 do 3	○
2	Male	od 4 do 20	Δ
3	Umjerene	od 21 do 100	
4	Značajne	od 101 do 200	
5	Katastrofalne	više od 200	

U slučaju pojave požara na stambenim objektima, a uzimajući u obzir procjenu uticaja posljedica opasnosti na život i zdravlje ljudi, procjenjujemo da su posljedice za najvjerovatniji mogući

događaj zanemarljive, dok su za događaj sa najtežim posljedicama male.

Ciljna/rizična grupa – imovina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○
2	Male	od 1% do 5%	Δ
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po imovinu za najvjerovatniji mogući događaj su zanemarljive, a nastala materijalna šteta je manja od

1%, dok su posljedice za događaj sa najtežim posljedicama male, a nastala materijalna šteta kreće se u intervalu od 1% do 5%.

Ciljna/rizična grupa – kritična infrastruktura			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○
2	Male	od 1% do 5%	Δ
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice pojave požara na stambenim objektima na kritičnu infrastrukturu, kada je u pitanju najvjerovatniji mogući događaj, su zanemarljive, dok je procijenjena materijalna šteta manja od 1%.

Za događaj sa najtežim posljedicama procijenjena materijalna šteta kreće se od 1% do 5%, a intenzitet posljedica je mali.

Ciljna/rizična grupa – životna sredina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○ Δ
2	Male	od 1% do 5%	
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po životnu sredinu za najvjerovatniji mogući događaj i događaj sa najtežim posljedicama su

zanemarljive, a procijenjena materijalna šteta je manja od 1%.

Matrica rizika

Najvjerovatniji mogući događaj ○

Događaj sa najtežim posljedicama – Δ

VRLO VISOKA (5)	○				
VISOKA (4)					
PROSJEČNA (3)					
NISKA (2)		Δ			
VRLO NISKA (1)					
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica analize rizika od pojave požara na stambenom objektu

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK
2	NIZAK RIZIK ○ Δ
1	VRLO NIZAK RIZIK

U slučaju pojave požara na stambenim objektima, kada je u pitanju najvjerovatniji mogući događaj, procjenjujemo da je rizik nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz vrlo visoku

vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti. Za događaj sa najtežim posljedicama procjenjujemo da je rizik nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz nisku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti.

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)		H			
PROSJEČNA (3)					
NISKA (2)					
VRLO NISKA (1)					
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica rizika – prosječan nivo analiziranog rizika

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK H
2	NIZAK RIZIK
1	VRLO NIZAK RIZIK

Uzimajući u obzir da je procijenjena vjerovatnoća pojave požara na stambenim objektima visoka (4) i procjenu da sveukupne posljedice od istog mogu biti male (2), smatramo da je

rizik u slučaju pojave požara na stambenim objektima u gradu Derventa prosječan.

Analiza kapaciteta

Osnovni elementi za procjenu efikasnosti odgovora

Elementi za procjenu	Kratka konstatacija o trenutnom stanju i potrebama
Obuka	-U skladu sa planom, redovno se provode vježbe i edukacije pripadnika CZ
Oprema	-PVSJ opremljena adekvatnom opremom, -U stambenim zgradama nema PP aparata, -Nema sredstava za gašenje požara na industrijskim postrojenjima sa opasnim materijama, -Nema sredstava za spasavanje sa visina.
Osoblje	-Postoji PVSJ sa potrebnim brojem obučenog ljudstva, -Postoji specijalistička jedinica civilne zaštite za zaštitu od požara.
Infrastruktura	-Nema razvijenih kapaciteta za evakuaciju.

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Doktrine i koncepti (pravni okvir, strategije, programi, planovi, SOP)	-Postoje potrebni planovi zaštite od požara, -Postoje planovi zaštite i spasavanja od požara.
Unutrašnja organizacija	-Gradski štab za vanredne situacije je nadležan za koordinaciju, usklađivanje, praćenje i usmjeravanje svih aktivnosti vezanih za sprovođenje plana odbrane od požara.
Informacije – baze podataka	-PVSJ, -Odjeljenje za stambeno-komunalne poslove - Civilna zaštita (službena statistika, dokumenti i druge baze podataka za potrebe službe civilne zaštite).
Logistika	Gradski štab za vanredne situacije, jedinica Civilne zaštite, RUCZ RS, JU „Vode Srpske“, PVSJ, resorna odjeljenja Gradske uprave Derventa, Policijska stanica Derventa, Dom zdravlja Derventa, JP „Komunalac“ a.d. Derventa, ZP „Elektro Doboj“ a.d. Doboj, terenska jedinica Derventa, Crveni krst, privredna društva, mediji.

Matrica procjene kapaciteta

Kategorija	Procjena kapaciteta			
	Ocjena stanja kapaciteta	Prije događaja (propisi, planovi, pripremljenost za postupanje u slučaju opasnosti, preventivne mjere)	Za vrijeme događaja (kapaciteti za odgovor i ublažavanje posljedica, evakuacija, mobilizacija)	Nakon događaja (kapaciteti za sanaciju posljedica i oporavak)
1	Nisu potrebne promjene			
2	Potrebno prilagođavanje	H	H	H
3	Potrebne velike promjene			

Procjena prekograničnog uticaja

Ima li rizik prekogranični uticaj – da/ne	NE
Baze podataka koje mogu koristiti druge države –da/ne	NE
Sistemi ranog upozoravanja u susjednim državama –da/ne	NE
Usklađenost terminologija sa susjednim državama – da/ne	DA
Navedi međunarodne inicijative, ugovore, protokole i slične oblike prekogranične saradnje	-

Procjena uticaja klimatskih promjena na nivo/obim rizika

Na koji način klimatske promjene utiču na rizik	Klimatske promjene će pozitivno djelovati na rizik, u slučaju hladnog i kišovito vremena može doći do značajnog smanjenja požara.
U kom vremenskom periodu taj uticaj može biti od značaja	Klimatske promjene će na ovaj rizik uticati u kratkoročnom periodu, jer se u ovom klimatu izmjenjuju četiri godišnja doba.
Referentni dokumenti koji to potvrđuju	-

Procjena nepouzdanosti rezultata analize reprezentativnog rizika

		Ocjena stručnosti	Postojanje statističkih podataka	Metodološki pristup
Vrlo visoka nepouzdanost	4			
Visoka nepouzdanost	3			
Niska nepouzdanost	2		h	h
Vrlo niska nepouzdanost	1	h		

Rizik od požara

5.4.Elementarne nepogode (suša, oluja, grad)

Naziv scenarija
Dugotrajna suša
Vrsta reprezentativnog rizika
Elementarne nepogode
Uvod u scenario
U ljetnim mjesecima kada se dogodi da su količine padavina značajno ispod mjesečnog prosjeka sa istovremenim uticajem visokih temperatura u kraćem vremenskom intervalu, dolazi do pojave sušnog perioda koji generalno ima negativne efekte na životnu sredinu.
Analiza scenarija
U ljetnom periodu bez padavina u trajanju više od dva mjeseca, a usljed djelovanja visokih temperatura javlja se pojava suše. Usljed ovakvog scenarija bile bi veće posljedice po poljoprivredu i vodosnabdijevanje. Gubici prouzrokovani sušom ogledaju se u smanjenju prinosa i kvaliteta poljoprivrednih usjeva, što je u direktnoj vezi sa smanjenjem prihoda, a samim tim direktno utiče na smanjenje kvalitete života.
Analiza izloženosti
Izloženost ovom riziku vezuje se za naselja ruralnog tipa u brdskom području. Na području grada Derventa više od 3000 domaćinstava obavljaju poljoprivrednu djelatnost. U naseljima ruralnog tipa živi više od 12.000 stanovnika, a udio stanovnika starijih od 60 godina iznosi oko 25%.
Analiza ranjivosti
Ovom sušom su ugroženi poljoprivredni usjevi, veliki broj grla stoke i dijelom ljudi, područje srednje i guste naseljenosti. Štete od suše mogu biti i do 5 % u odnosu na budžet. Kritična infrastruktura je ugrožena i to, prije svega, vodosnabdijevanje. Građevine od javnog interesa i društvenog značaja nisu ugrožene.
Opis najvjerovatnijeg neželjenog događaja
Za opis ovog scenarija uzeta je 2017. godina kada je područje Republike Srpske zadesila katastrofalna suša koja je prouzrokovala veće posljedice na urodu poljoprivrednih kultura. Zbog izrazito nepovoljnih vremenskih prilika prinosi u biljnoj proizvodnji su umanjeni do 40 %.
Analiza vjerovatnoće
Učestalost pojave suše na teritoriji grada Derventa je jednom u 20 do 100 godina za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave niska. Učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja pojave suše jednom u dvije do 20 godina, što predstavlja prosječnu kvalitativnu ocjenu ili vjerovatnoću od 5% do 50%.

Događaj sa najtežim posljedicama

Prilikom visokih temperatura u julu i avgustu, ovom prostoru prijete elementarna nepogoda (suša), koja će najviše da se odrazi na poljoprivredu. Kao najgori mogući scenario uzimaju se veće suše u odnosu na 2017. godinu. Period bez padavina može trajati i nekoliko mjeseci, tako bi nastale velike suše koje bi imale ogromne posljedice na poljoprivredu.

Kriterijumi za procjenu vjerovatnoće/učestalosti

Najvjerovatniji mogući događaj ☹

Događaj sa najtežim posljedicama - Δ

Kategorija	Vjerovatnoća/učestalost			Odabrana vrijednost – označiti sa h
	Kvalitativna ocjena	Vjerovatnoća	Učestalost	
1	Vrlo niska	do 1%	jednom u 100 godina i rjeđe	
2	Niska	od 1% do 5%	jednom u 20 do 100 godina	Δ
3	Prosječna	od 5% do 50%	jednom u dvije do 20 godina	○
4	Visoka	od 51% do 98%	jednom u jednu do dvije godine	
5	Vrlo visoka	preko 98%	jednom godišnje i češće	

U skladu sa statističkim podacima, učestalost pojave suše na teritoriji grada Derventa je jednom u 20 do 100 godina za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave niska. Na osnovu navedenog u tabeli

može se zaključiti da je učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja pojave suše jednom u dvije do 20 godina, što predstavlja prosječnu kvalitativnu ocjenu ili vjerovatnoću od 5% do 50%.

Ciljna/rizična grupa – život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	od 1 do 3	○
2	Male	od 4 do 20	Δ
3	Umjerene	od 21 do 100	
4	Značajne	od 101 do 200	
5	Katastrofalne	više od 200	

U slučaju pojave suše, a uzimajući u obzir procjenu uticaja posljedica opasnosti na život i zdravlje ljudi, procjenjujemo da su

posljedice za najvjerovatniji mogući događaj zanemarljive, dok su za događaj sa najtežim posljedicama male.

Ciljna/rizična grupa – imovina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	
2	Male	od 1% do 5%	○
3	Umjerene	od 5% do 10%	Δ
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po imovinu za najvjerovatniji mogući događaj su male, a nastala materijalna šteta kreće se u opsegu od 1% do 5%, dok su posljedice za događaj sa najtežim posljedicama

umjerene, nastala materijalna šteta kreće se u intervalu od 5% do 10%.

Ciljna/rizična grupa – kritična infrastruktura			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○
2	Male	od 1% do 5%	Δ
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice pojave suše na kritičnu infrastrukturu, kada je u pitanju najvjerovatniji mogući događaj, su zanemarljive, dok je procijenjena materijalna šteta manja od 1%. Za događaj sa

najtežim posljedicama procijenjena materijalna šteta kreće se od 1% do 5%, a intenzitet posljedica je mali.

Ciljna/rizična grupa – životna sredina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	
2	Male	od 1% do 5%	○
3	Umjerene	od 5% do 10%	Δ
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po životnu sredinu za najvjerovatniji mogući događaj su male, a materijalna šteta se kreće od 1% do

5%. Za događaj sa najtežim posljedicama procijenjena materijalna šteta kreće se od 5% do 10%, a intenzitet posljedica je umjeren.

Matrica rizika

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Najvjerovatniji mogući događaj ○

Događaj sa najtežim posljedicama - Δ

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					
PROSJEČNA (3)		○			
NISKA (2)			Δ		
VRLO NISKA (1)					
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica analize rizika od pojave suše

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK
2	NIZAK RIZIK ○ Δ
1	VRLO NIZAK RIZIK

U slučaju velike suše, kada je u pitanju najvjerovatniji mogući događaj, procjenjujemo da je rizik nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz prosječnu vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti. Za događaj sa

najtežim posljedicama procjenjujemo da je rizik nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz nisku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti.

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					
PROSJEČNA (3)			H		
NISKA (2)					
VRLO NISKA (1)					
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica rizika – prosječan nivo analiziranog rizika

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK H
2	NIZAK RIZIK
1	VRLO NIZAK RIZIK

Uzimajući u obzir da je procijenjena vjerovatnoća pojave suše prosječna (3) i procjenu da sveukupne posljedice od istog mogu

biti umjerene (3), smatramo da je rizik u slučaju pojave suše u gradu Derventa prosječan.

Naziv scenarija
Oluja praćena gradom

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Vrsta reprezentativnog rizika
Elementarne nepogode
Uvod u scenario
Zbog klimatskih promjena na području Republike Srpske, pa i šire, u ljetnom periodu dolazi do olujnih vjetrova koji uzrokuju značajne štete na objektima i poljoprivrednim površinama. Osim toga, iznenadno dolazi i do pojave grada koji nanosi štetu poljoprivrednim proizvođačima i kulturama.
Analiza scenarija
Jaka strujanja vazduha, koja nastaju usljed razlika u atmosferskom pritisku i temperaturi vazduha, mogu da imaju brzinu i snagu takvih razmjera da prouzrokuju materijalnu štetu i ljudska stradanja od neznatnih do katastrofalnih. Takvo snažno strujanje vazduha često je praćeno i padavinama, kišom ili gradom, što dodatno povećava razmjere šteta, a postupke zaštite i spasavanja čini složenijim. Kod olujnog vjetra jačine 8 ^o po Boforovoj ljestvici može doći do lomljenja grana na drveću, može prouzrokovati manje štete na kućama, a brzina vjetra veća je od 19 m/s.
Analiza izloženosti
Ovim olujnim vjetrom je ugroženo oko 50 domaćinstava - područja srednje gustine naseljenosti, poljoprivredna gazdinstva i usjevi.
Analiza ranjivosti
Šteta od ovakvog vjetra bi bila oko 1% od budžeta grada. Ugrožena kritična infrastruktura kao što su: elektro instalacije, naponski vodovi i trafostanice. Građevine od javnog interesa i društvenog značaja su takođe ugrožene, a štete na istim su zanemarljive.
Opis najvjerovatnijeg neželjenog događaja
Za opis ovog scenarija uzeta je 2015. godina kada je područje grada Derventa zadesilo olujno nevrijeme. Pod uticajem jakog olujnog vjetra praćenog gradom polomljeni su i skinuti krovovi sa stambenih i poslovnih objekata, iščupana stabla, uništeni bilbordi, bandere, učinjene velike štete na poljoprivrednim objektima i usjevima.
Analiza vjerovatnoće
Učestalost olujnog vjetra na teritoriji grada Derventa je jednom u 20 do 100 godina za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave niska. Učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja udara olujnog vjetra jednom u dvije do 20 godina, što predstavlja prosječnu kvalitativnu ocjenu ili vjerovatnoću od 5% do 50%.

Događaj sa najtežim posljedicama

Za događaj sa najtežim posljedicama uzima se olujno nevrijeme praćeno jakim kišom i gradom. Velika brzina vjetra kao i grad koji je veličine oraha može izazvati velike materijalne štete na stambenim i drugim poslovnim objektima. Najveću štetu oluja i grad mogu nanijeti poljoprivrednim kulturama, što se posebno odražava na usjeve i voćnjake.

Prilikom ovakvog scenarija, zbog jakog vjetra, može doći do više prekida u snabdijevanju električnom energijom na određenim mjestima. Navedeno može izazvati velike štete kod privrednih objekata zbog prekida rada.

Kriterijumi za procjenu vjerovatnoće/učestalosti

Najvjerovatniji mogući događaj ☹

Događaj sa najtežim posljedicama - Δ

Kategorija	Vjerovatnoća/učestalost			
	Kvalitativna ocjena	Vjerovatnoća	Učestalost	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Vrlo niska	do 1%	jednom u 100 godina i rjeđe	
2	Niska	od 1% do 5%	jednom u 20 do 100 godina	Δ
3	Prosječna	od 5% do 50%	jednom u dvije do 20 godina	○
4	Visoka	od 51% do 98%	jednom u jednu do dvije godine	
5	Vrlo visoka	preko 98%	jednom godišnje i češće	

U skladu sa statističkim podacima, učestalost olujnog vjetra na teritoriji grada Derventa je jednom u 20 do 100 godina za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave niska. Na osnovu navedenog u tabeli

može se zaključiti da je učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja udara olujnog vjetra jednom u dvije do 20 godina, što predstavlja prosječnu kvalitativnu ocjenu ili vjerovatnoću od 5% do 50%.

Ciljna/rizična grupa – život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	od 1 do 3	○
2	Male	od 4 do 20	Δ
3	Umjerene	od 21 do 100	
4	Značajne	od 101 do 200	
5	Katastrofalne	više od 200	

U slučaju udara olujnog vjetera, a uzimajući u obzir procjenu uticaja posljedica opasnosti na život i zdravlje ljudi, procjenjujemo da su posljedice za najvjerovatniji mogući događaj zanemarljive, dok su za događaj sa najtežim posljedicama male.

Ciljna/rizična grupa – imovina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	
2	Male	od 1% do 5%	○
3	Umjerene	od 5% do 10%	Δ
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po imovinu za najvjerovatniji mogući događaj su male, a nastala materijalna šteta kreće se u opsegu od 1% do 5%, dok su posljedice za događaj sa najtežim posljedicama

umjerene, nastala materijalna šteta kreće se u intervalu od 5% do 10%.

Ciljna/rizična grupa – kritična infrastruktura			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	
2	Male	od 1% do 5%	○
3	Umjerene	od 5% do 10%	Δ
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice udara olujnog vjetera na kritičnu infrastrukturu, kada je u pitanju najvjerovatniji mogući događaj, su male, dok se procijenjena materijalna šteta kreće između 1% i 5%. Za događaj

sa najtežim posljedicama procijenjena materijalna šteta kreće se od 5% do 10%, a intenzitet posljedica je umjeren.

Ciljna/rizična grupa – životna sredina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○
2	Male	od 1% do 5%	Δ
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po životnu sredinu za najvjerovatniji mogući događaj su zanemarljive, a materijalna šteta je manja od

1%. Za događaj sa najtežim posljedicama procijenjena materijalna šteta kreće se od 1% do 5%, a intenzitet posljedica je malen.

Matrica rizika

Najvjerovatniji mogući događaj ○

Događaj sa najtežim posljedicama - Δ

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					
PROSJEČNA (3)		○			
NISKA (2)			Δ		
VRLO NISKA (1)					
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica analize rizika olujnog vjetera

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK
2	NIZAK RIZIK
1	VRLO NIZAK RIZIK

U slučaju udara olujnog vjetrova, kada je u pitanju najvjerovatniji mogući događaj, procjenjujemo da je rizik nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu

infrastrukturu i životnu sredinu, uz prosječnu vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti. Za događaj sa najtežim posljedicama procjenjujemo da je rizik nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz nisku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti.

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					
PROSJEČNA (3)			H		
NISKA (2)					
VRLO NISKA (1)					
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica rizika – prosječan nivo analiziranog rizika

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK H
2	NIZAK RIZIK
1	VRLO NIZAK RIZIK

Uzimajući u obzir da je procijenjena vjerovatnoća pojave olujnog vjetrova prosječna (3) i procjenu da sveukupne posljedice od

istog mogu biti umjerene (3), smatramo da je rizik u slučaju udara olujnog vjetrova u gradu Derventa prosječan.

Analiza kapaciteta

Osnovni elementi za procjenu efikasnosti odgovora

Elementi za procjenu	Kratka konstatacija o trenutnom stanju i potrebama
Obuka	-Priprema i obuka štaba za vanredne situacije nije kontinuirana, -Nema redovne i kontinuirane edukacije pripadnika jedinica CZ.
Oprema	-Nedovoljni materijalni kapaciteti CZ, -Postoji organizovana putarska služba i komunalno preduzeće, -Privatni subjekti sa neophodnom mehanizacijom su pod ugovorom i u sitemu zaštite, dostupni na poziv.
Osoblje	-Postoji PVSJ sa potrebnim brojem obučenog ljudstva, ali nedovoljnim, -Nedovoljni ljudski kapaciteti CZ.
Infrastruktura	
Doktrine i koncepti	

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

(pravni okvir, strategije, programi, planovi, SOP)	-Postoje planovi zaštite i spasavanja.
Unutrašnja organizacija	-Gradski štab za vanredne situacije je nadležan za koordinaciju, usklađivanje, praćenje i usmjeravanje svih aktivnosti vezanih za sprovođenje plana odbrane od elementarnih nepogoda.
Informacije – baze podataka	Odjeljenje za stambeno-komunalne poslove - Civilna zaštita (službena statistika, dokumenti i druge baze podataka za potrebe službe civilne zaštite)
Logistika	Gradski štab za vanredne situacije, jedinica Civilne zaštite, RUCZ RS, JU „Vode Srpske“, PVSJ, resorna odjeljenja Gradske uprave Derventa, Policijska stanica Derventa, Dom zdravlja Derventa, JP „Komunalac“ a.d. Derventa, ZP „Elektro Doboj“ a.d. Doboj, terenska jedinica Derventa, Crveni krst, privredna društva, mediji.

Matrica procjene kapaciteta

Kategorija	Procjena kapaciteta			
	Ocjena stanja kapaciteta	Prije događaja (propisi, planovi, pripremljenost za postupanje u slučaju opasnosti, preventivne mjere)	Za vrijeme događaja (kapaciteti za odgovor i ublažavanje posljedica, evakuacija, mobilizacija)	Nakon događaja (kapaciteti za sanaciju posljedica i oporavak)
1	Nisu potrebne promjene			
2	Potrebno prilagođavanje	H	H	H
3	Potrebne velike promjene			

Procjena prekograničnog uticaja

Ima li rizik prekogranični uticaj – da/ne	NE
Baze podataka koje mogu koristiti druge države –da/ne	DA
Sistemi ranog upozoravanja u susjednim državama –da/ne	DA
Usklađenost terminologija sa susjednim državama – da/ne	DA
Navedi međunarodne inicijative, ugovore, protokole i slične oblike prekogranične saradnje	-

Procjena uticaja klimatskih promjena na nivo/obim rizika

Na koji način klimatske promjene utiču na rizik	Prema Svjetskoj meteorološkoj organizaciji, uslijed klimatskih promjena, moguće su česte pojave niskih temperatura u narednim decenijama (čak polarnih zima), isto koliko i ekstremno visokih temperatura (tropskih ljeta). Takođe, postoje ekstremni događaji kao što su oluja i grad. Prilikom visokih temperatura dolazi do uzdizanja vazduha i nastaju kumulonimbusni oblaci - olujni oblaci. Najveći uzrok pojave ovih ekstremnih vremenskih varijacija je poremećaj balansa gasova u atmosferi uslijed ekološkog zagađenja.
U kom vremenskom periodu taj uticaj može biti od značaja	Klimatske promjene će na ovaj rizik uticati u kratkoročnom i dugoročnom razdoblju, zato treba obratiti pažnju na njega i provoditi mjere prilagođavanja uzimajući u obzir predviđene promjene.
Referentni dokumenti koji to potvrđuju	-

Procjena nepouzdanosti rezultata analize reprezentativnog rizika

		Ocjena stručnosti	Postojanje statističkih podataka	Metodološki pristup
Vrlo visoka nepouzdanost	4			
Visoka nepouzdanost	3			
Niska nepouzdanost	2		h	h
Vrlo niska nepouzdanost	1	h		

Rizik od elementarnih nepogoda

5.5.Epidemija nepoznate ARI

Naziv scenarija
Respiratorna infekcija (virus gripa)
Vrsta reprezentativnog rizika
Epidemija nepoznate ARI
Uvod u scenario
Tokom jednog mjeseca u proljeće.
Analiza scenarija
Virus se širi među populacijom, a posebno među djecom po školama, kao i među starijim osobama i hroničnim bolesnicima. Širenje je i posljedica okupljanja ljudi na radnom mjestu, kao i javnim objektima (restorani, kafići i sl). Jedan broj starijih lica je hospitalizovan.
Analiza izloženosti
Ovim virusnim oboljenjem može biti ugrožen veliki broj ljudi, a pojedini tipovi oboljenja mogu imati negativan uticaj na bolesnike (hronični bolesnici i starije osobe).
Analiza ranjivosti
Gustina naseljenosti je prosječno 64 st/km ² iako je u urbanom području daleko više. Štete su do 1 % u odnosu na budžet. Kritična infrastruktura nije ugrožena. Građevine od javnog interesa i društvenog značaja nisu ugrožene. Ovo oboljenje može dovesti do ugrožavanja redovnog funkcionisanja hitnih službi.
Opis najvjerovatnijeg neželjenog događaja
Rasprostranjen je među populacijom svih starosnih dobi, a posebno je opasan za djecu i hronične bolesnike, kao i za sve one koji se nisu vakcinisali protiv gripa. Tokom posljednje dvije godine nisu registrovane epidemije gripa, iako se pojavljuje skoro svake godine. Kao najvjerovatniji mogući događaj uzima se broj oboljelih od influence oko 500 stanovnika ili oko 2% populacije.
Analiza vjerovatnoće
Učestalost pojave respiratore infekcije (virus gripa) je jednom u 100 godina i rjeđe za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave vrlo niska. Učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja pojave respiratore infekcije (virus gripa) jednom u jednu do dvije godine, što predstavlja vjerovatnoću od 51 % do 98 % ili visoku kvalitativnu ocjenu.

Događaj sa najtežim posljedicama

Kao događaj sa najtežim posljedicama uzima se broj od 1500 oboljelih stanovnika. Ovakav scenario bi predstavljao epidemiju većih razmjera. Najveći broj oboljelih je u mlađim radno sposobnim kategorijama, što se može objasniti intenzivnijim kretanjem i putovanjima mlađih osoba, kao i stalnom interakcijom u društvu - posao, školovanje, društvene aktivnosti i sl. U zavisnosti od brzine širenja epidemije, i stepena virulencije virusa može se očekivati do 10 smrtnih slučajeva.

Kriterijumi za procjenu vjerovatnoće/učestalosti

Najvjerovatniji mogući događaj ☹

Događaj sa najtežim posljedicama - Δ

Kategorija	Vjerovatnoća/učestalost			Odabrana vrijednost – označiti sa h
	Kvalitativna ocjena	Vjerovatnoća	Učestalost	
1	Vrlo niska	do 1%	jednom u 100 godina i rjeđe	Δ
2	Niska	od 1% do 5%	jednom u 20 do 100 godina	
3	Prosječna	od 5% do 50%	jednom u dvije do 20 godina	

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

4	Visoka	od 51% do 98%	jednom u jednu do dvije godine	○
5	Vrlo visoka	preko 98%	jednom godišnje i češće	

Na osnovu navedenog, učestalost pojave respiratorne infekcije (virus gripa) je jednom u 100 godina i rjeđe za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave vrlo niska. Na

osnovu navedenog u tabeli može se zaključiti da je učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja pojave respiratorne infekcije (virus gripa) jednom u jednu do dvije godine, što predstavlja vjerovatnoću od 51 % do 98 % ili visoku kvalitativnu ocjenu.

Ciljna/rizična grupa – život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	od 1 do 3	○
2	Male	od 4 do 20	Δ
3	Umjerene	od 21 do 100	
4	Značajne	od 101 do 200	
5	Katastrofalne	više od 200	

U slučaju pojave respiratorne infekcije (virus gripa), a uzimajući u obzir procjenu uticaja posljedica opasnosti na

život i zdravlje ljudi, procjenjujemo da su posljedice za najvjerovatniji mogući događaj zanemarljive, dok su za događaj sa najtežim posljedicama male.

Ciljna/rizična grupa – imovina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○ Δ
2	Male	od 1% do 5%	
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po imovinu za najvjerovatniji mogući događaj i za događaj sa najtežim posljedicama su zanemarljive, a nastala materijalna šteta je manja od 1%.

Ciljna/rizična grupa – kritična infrastruktura			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○ Δ
2	Male	od 1% do 5%	
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice pojave respiratorne infekcije (virus gripa) na kritičnu infrastrukturu, kada je u pitanju najvjerovatniji mogući događaj i

događaj sa najtežim posljedicama, su zanemarljive, dok je procijenjena materijalna šteta manja od 1%.

Ciljna/rizična grupa – životna sredina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○ Δ
2	Male	od 1% do 5%	
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po životnu sredinu za najvjerovatniji mogući događaj i događaj sa najtežim posljedicama su zanemarljive, a nastala materijalna šteta je manja od 1%.

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Matrica rizika

Najvjerovatniji mogući događaj ○

Događaj sa najtežim posljedicama - Δ

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)	○				
PROSJEČNA (3)					
NISKA (2)					
VRLO NISKA (1)	Δ				
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica analize rizika od pojave respiratorne infekcije

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK
2	NIZAK RIZIK ○
1	VRLO NIZAK RIZIK Δ

U slučaju pojave respiratorne infekcije (virus gripa), kada je u pitanju najvjerovatniji mogući događaj, procjenjujemo da je rizik nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz visoku vjerovatnoću da

će se ova opasnost desiti. Za događaj sa najtežim posljedicama procjenjujemo da je rizik vrlo nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz vrlo nisku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti.

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					
PROSJEČNA (3)	H				
NISKA (2)					
VRLO NISKA (1)					
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica rizika – prosječan nivo analiziranog rizika

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK H
2	NIZAK RIZIK
1	VRLO NIZAK RIZIK

Uzimajući u obzir da je procijenjena vjerovatnoća pojave olujnog vjetrova prosječna (3) i procjenu da sveukupne posljedice od istog mogu biti umjerene (3), smatramo da je rizik u slučaju udara olujnog vjetrova u gradu Derventa prosječan.

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Naziv scenarija
Akutna respiratorna infekcija nepoznatog porijekla epidemijskog tipa
Vrsta reprezentativnog rizika
Epidemija nepoznate ARI
Uvod u scenario
Vrijeme ne predstavlja značajan faktor.
Analiza scenarija
Informacije o postojanju novog ARI prisutne u medijima. Od pojave prve identifikacije prošla je sedmica. Veliki broj ljudi sa potpuno nepoznatim simptomima se javlja u zdravstvene ustanove, te se pretpostavlja da je period inkubacije 7 dana. Infekcija se neposredno širi vazduhom, dodirima i kapljicama, a posredno i putem inficiranih predmeta. Infekcija dovodi do teških stanja, posebno pogađa bolesne i djecu. Na osnovu inicijalnih saznanja radi se o bolesti koja se prenosi respiratornim putem. Virulentnost virusa je visoka, dok je infektivna doza mala. Vršiti se prihvati i izolacija oboljelih kao i onih koji su bili u kontaktu sa oboljelim. Preduzimaju se mjere sprečavanja širenja ARI, restriktivne mjere sprečavanja socijalnog kontakta, te mjere policijskog sata. Obustavlja se rad svih javnih ustanova i proizvodnih kapaciteta u cilju sprečavanja širenja. Pojavljuju se problemi u snabdijevanju osnovnim životnim namirnicama, cijene proizvoda nekontrolisano rastu.
Analiza izloženosti
Ovim virusnim oboljenjem može biti ugrožen veliki broj ljudi, a pojedini tipovi oboljenja mogu imati negativan uticaj na bolesnike (hronični bolesnici i starije osobe).
Analiza ranjivosti
Gustina naseljenosti je prosječno 64 st/km ² , iako je u urbanom području daleko više. Štete su do 1 % u odnosu na budžet. Građevine od javnog interesa i društvenog značaja nisu ugrožene. Ovo oboljenje može dovesti do ugrožavanja redovnog funkcionisanja hitnih službi. Ovaj rizik ne može dovesti do generisanja drugih opasnosti, ali može imati uticaj na društveno i socijalno funkcionisanje lokalne zajednice.
Opis najvjerovatnijeg neželjenog događaja
Epidemija SARS KoV 2 u periodu 2020 - 2021. godina.
Analiza vjerovatnoće
Učestalost pojave akutne respiratorne infekcije nepoznatog porijekla epidemijskog tipa je jednom u 100 godina i rjeđe za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave do 1 %, a kvalitativna ocjena vrlo niska. Na osnovu navedenog u tabeli može se zaključiti da je učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja pojave akutne respiratorne infekcije nepoznatog porijekla epidemijskog tipa jednom u 20 do 100 godina, što predstavlja vjerovatnoću od 1 % do 5 % ili nisku kvalitativnu ocjenu.

Događaj sa najtežim posljedicama

Kao događaj sa najtežim posljedicama uzima se broj od 2000 oboljelih stanovnika. Ovakav scenario bi predstavljao epidemiju većih razmjera. Najveći broj oboljelih je u mlađim radno sposobnim kategorijama, što se može objasniti intenzivnijim

Kriterijumi za procjenu vjerovatnoće/učestalosti

Najvjerovatniji mogući događaj ☹

Događaj sa najtežim posljedicama - Δ

kretanjem i putovanjima mlađih osoba, kao i stalnom interakcijom u društvu - posao, školovanje, društvene aktivnosti i sl. U zavisnosti od brzine širenja epidemije i stepena virulencije virusa, može se očekivati veliki broj lica sa težom kliničkom slikom i više od 20 smrtnih slučajeva.

Kategorija	Vjerovatnoća/učestalost			
	Kvalitativna ocjena	Vjerovatnoća	Učestalost	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Vrlo niska	do 1%	jednom u 100 godina i rjeđe	Δ
2	Niska	od 1% do 5%	jednom u 20 do 100 godina	○
3	Prosječna	od 5% do 50%	jednom u dvije do 20 godina	
4	Visoka	od 51% do 98%	jednom u jednu do dvije godine	
5	Vrlo visoka	preko 98%	jednom godišnje i češće	

Na osnovu navedenog, učestalost pojave akutne respiratorne infekcije nepoznatog porijekla epidemijskog tipa je jednom u 100 godina i rjeđe za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je

vjerovatnoća ove pojave do 1 %, a kvalitativna ocjena vrlo niska. Na osnovu navedenog u tabeli može se zaključiti da je učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja pojave akutne respiratorne infekcije nepoznatog porijekla epidemijskog tipa jednom u 20 do 100 godina, što predstavlja vjerovatnoću od 1 % do 5 % ili nisku kvalitativnu ocjenu.

Ciljna/rizična grupa – život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	od 1 do 3	
2	Male	od 4 do 20	○
3	Umjerene	od 21 do 100	
4	Značajne	od 101 do 200	Δ
5	Katastrofalne	više od 200	

U slučaju pojave akutne respiratorne infekcije nepoznatog porijekla epidemijskog tipa, a uzimajući u obzir procjenu uticaja posljedica opasnosti na život i zdravlje ljudi, procjenjujemo da su

posljedice za najvjerovatniji mogući događaj male, dok su za događaj sa najtežim posljedicama značajne.

Ciljna/rizična grupa – imovina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○ Δ
2	Male	od 1% do 5%	
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po imovinu za najvjerovatniji mogući događaj i za događaj sa najtežim posljedicama su zanemarljive, a nastala materijalna šteta je manja od 1%.

Ciljna/rizična grupa – kritična infrastruktura			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○ Δ
2	Male	od 1% do 5%	
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice pojave akutne respiratorne infekcije nepoznatog porijekla epidemijskog tipa na kritičnu infrastrukturu, kada je u pitanju najvjerovatniji mogući događaj i događaj sa najtežim

posljedicama, su zanemarljive, dok je procijenjena materijalna šteta manja od 1%.

Ciljna/rizična grupa – životna sredina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○ Δ
2	Male	od 1% do 5%	
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po životnu sredinu za najvjerovatniji mogući događaj i događaj sa najtežim

posljedicama su zanemarljive, a nastala materijalna šteta je manja od 1%.

Matrica rizika

Najvjerovatniji mogući događaj ○

Događaj sa najtežim posljedicama - Δ

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					
PROSJEČNA (3)					

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

NISKA (2)	○				
VRLO NISKA (1)		Δ			
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica analize rizika od pojave epidemije nepoznate ARI

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK
2	NIZAK RIZIK
1	VRLO NIZAK RIZIK ○ Δ

U slučaju pojave akutne respiratorne infekcije nepoznatog porijekla epidemijskog tipa, kada je u pitanju najvjerovatniji mogući događaj, procjenjujemo da je rizik vrlo nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz nisku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti. Za događaj sa najtežim posljedicama procjenjujemo da je rizik vrlo nizak po život i zdravlje

ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz vrlo nisku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti.

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					
PROSJEČNA (3)					
NISKA (2)		H			
VRLO NISKA (1)					
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica rizika – prosječan nivo analiziranog rizika

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK
2	NIZAK RIZIK H
1	VRLO NIZAK RIZIK

Uzimajući u obzir da je procijenjena vjerovatnoća pojave akutne respiratorne infekcije nepoznatog porijekla epidemijskog tipa niska (2) i procjenu da sveukupne posljedice od istog mogu

biti male (2), smatramo da je rizik u slučaju pojave akutne respiratorne infekcije nepoznatog porijekla epidemijskog tipa u gradu Derventa nizak-

Analiza kapaciteta

Osnovni elementi za procjenu efikasnosti odgovora

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Elementi za procjenu	Kratka konstatacija o trenutnom stanju i potrebama
Obuka	-Priprema i obuka štaba za vanredne situacije nije kontinuirana, -Nema redovne i kontinuirane edukacije pripadnika jedinica CZ.
Oprema	-Nedovoljni materijalni kapaciteti CZ, -Postoji organizovana putarska služba i komunalno preduzeće, -Privatni subjekti sa neophodnom mehanizacijom su pod ugovorom i u sitemu zaštite, dostupni na poziv.
Osoblje	-Postoji PVSJ sa potrebnim brojem obučenog ljudstva, ali nedovoljnim, -Nedovoljni ljudski kapaciteti CZ.
Infrastruktura	
Doktrine i koncepti (pravni okvir, strategije, programi, planovi, SOP)	-Postoje planovi zaštite i spasavanja.
Unutrašnja organizacija	-Gradski štab za vanredne situacije je nadležan za koordinaciju, usklađivanje, praćenje i usmjeravanje svih aktivnosti vezanih za sprovođenje plana odbrane od elementarnih nepogoda.
Informacije – baze podataka	Odjeljenje za stambeno-komunalne poslove - Civilna zaštita (službena statistika, dokumenti i druge baze podataka za potrebe službe civilne zaštite)
Logistika	Gradski štab za vanredne situacije, jedinica Civilne zaštite, RUCZ RS, JU „Vode Srpske“, PVSJ, resorna odjeljenja Gradske uprave Derventa, Policijska stanica Derventa, Dom zdravlja Derventa, JP „Komunalac“ a.d. Derventa, ZP „Elektro Doboj“ a.d. Doboj, terenska jedinica Derventa, Crveni krst, privredna društva, mediji.

Matrica procjene kapaciteta

Kategorija	Procjena kapaciteta			
	Ocjena stanja kapaciteta	Prije događaja (propisi, planovi, pripremljenost za postupanje u slučaju opasnosti, preventivne mjere)	Za vrijeme događaja (kapaciteti za odgovor i ublažavanje posljedica, evakuacija, mobilizacija)	Nakon događaja (kapaciteti za sanaciju posljedica i oporavak)
1	Nisu potrebne promjene			
2	Potrebno prilagođavanje	H	H	H
3	Potrebne velike promjene			

Procjena prekograničnog uticaja

Ima li rizik prekogranični uticaj – da/ne	NE
Baze podataka koje mogu koristiti druge države –da/ne	DA
Sistemi ranog upozoravanja u susjednim državama –da/ne	DA
Usklađenost terminologija sa susjednim državama – da/ne	DA
Naveći međunarodne inicijative, ugovore, protokole i slične oblike prekogranične saradnje	-

Procjena uticaja klimatskih promjena na nivo/obim rizika

Na koji način klimatske promjene utiču na rizik	Prema Svjetskoj meteorološkoj organizaciji, uslijed klimatskih promjena, moguće su česte pojave niskih temperatura u narednim decenijama (čak polarnih zima), isto koliko i ekstremno visokih temperatura (tropskih ljeta). Takođe, postoje ekstremni događaji kao što su oluja i grad. Prilikom visokih temperatura dolazi do uzdizanja vazduha i nastaju kumulonimbusni oblaci - olujni oblaci. Najveći uzrok pojave ovih ekstremnih vremenskih varijacija je poremećaj balansa gasova u atmosferi uslijed ekozagađenja.
U kom vremenskom periodu taj uticaj može biti od značaja	Klimatske promjene će na ovaj rizik uticati u kratkoročnom i dugoročnom razdoblju, zato treba obratiti pažnju na njega i provoditi mjere prilagođavanja uzimajući u obzir predviđene promjene.
Referentni dokumenti koji to potvrđuju	-

Procjena nepouzdanosti rezultata analize reprezentativnog rizika

		Ocjena stručnosti	Postojanje statističkih podataka	Metodološki pristup
Vrlo visoka nepouzdanost	4			
Visoka nepouzdanost	3			
Niska nepouzdanost	2		h	h
Vrlo niska nepouzdanost	1	h		

Rizik od antropozoa

5.6.Zoonoza

Naziv scenarija
Bruceloza ovaca
Vrsta reprezentativnog rizika
Zoonoza
Uvod u scenario
Bruceloza je zarazna bolest koju uzrokuje bakterija Brucella. To je kontagiozna zarazna bolest velikog broja životinja i ljudi. Kod životinja se najčešće manifestuje pobačajem, hroničnog je toka ili je latentna infekcija. Jedna je od najopasnijih i najčešćih bolesti koja se sa životinja prenosi na ljude (zoonoza).
Analiza scenarija
Ova opasna zarazna bolest se pojavila uslijed uvoza ovaca nekontrolisanog zdravstvenog stanja. Bolest se pojavila u dva gazdinstva sa 30 oboljelih ovaca, dok je još oko 300 ovaca na drugim farmama bilo potencijalno ugroženo. Gradski veterinarski inspektor je izašao na teren, te izvršio sve potrebne mjere i radnje na sprečavanju daljeg širenja bolesti.
Analiza izloženosti
Brucelozom se može zaraziti direktnim dodirima sa izlučevinama zaraženih životinja, pijenjem nepasteriziranog kravljeg, kozjeg ili ovčijeg mlijeka ili jedenjem mliječnih proizvoda (kao što su maslac i sir) koji sadrže žive organizme brucelle.
Analiza ranjivosti
Prenos s osobe na osobu je rijedak. Bolesti ima najviše u seoskim područjima, a profesionalna je bolest radnika na pakiranju mesa, veterinaru, poljoprivrednika i proizvođača stoke.
Opis najvjerovatnijeg neželjenog događaja

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Sve je veći broj novih žarišta bruceloze kod malih preživara. Kao posljedica toga javlja se oboljevanje životinja i ljudi koji su sa njima u kontaktu, što je učinilo da bruceloza postane ne samo veterinarski, nego i zdravstveno - medicinski problem.

Analiza vjerovatnoće

Učestalost pojave bruceloze je jednom u 100 godina i rjeđe za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave vrlo niska. Kada je riječ o najvjerovatnijem mogućem događaju učestalost pojave ove bolesti je jednom u jednu do dvije godine, što predstavlja vjerovatnoću od 51 % do 98 %.

Događaj sa najtežim posljedicama

Najčešća zarazna bolest na ovom području je bruceloza, tako da može opet doći do veće epidemije kao 2009. godine kada je utvrđeno prisustvo bruceloze kod 43 ovce i dvije koze.

Kriterijumi za procjenu vjerovatnoće/učestalosti

Najvjerovatniji mogući događaj ○

Događaj sa najtežim posljedicama - Δ

Kategorija	Vjerovatnoća/učestalost			Odabrana vrijednost – označiti sa h
	Kvalitativna ocjena	Vjerovatnoća	Učestalost	
1	Vrlo niska	do 1%	jednom u 100 godina i rjeđe	Δ
2	Niska	od 1% do 5%	jednom u 20 do 100 godina	
3	Prosječna	od 5% do 50%	jednom u dvije do 20 godina	
4	Visoka	od 51% do 98%	jednom u jednu do dvije godine	○
5	Vrlo visoka	preko 98%	jednom godišnje i češće	

Na osnovu navedenog, učestalost pojave bruceloze je jednom u 100 godina i rjeđe za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave vrlo niska. Na osnovu navedenog u tabeli može se zaključiti da je

učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja pojave ove zarazne bolesti jednom u jednu do dvije godine, što predstavlja vjerovatnoću od 51 % do 98 % ili visoku kvalitativnu ocjenu.

Ciljna/rizična grupa – život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	od 1 do 3	○
2	Male	od 4 do 20	Δ
3	Umjerene	od 21 do 100	
4	Značajne	od 101 do 200	
5	Katastrofalne	više od 200	

U slučaju pojave bruceloze, a uzimajući u obzir procjenu uticaja posljedica opasnosti na život i zdravlje ljudi, procjenjujemo da su posljedice za najvjerovatniji mogući

događaj zanemarljive, dok su za događaj sa najtežim posljedicama male.

Ciljna/rizična grupa – imovina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○ Δ
2	Male	od 1% do 5%	
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po imovinu za najvjerovatniji mogući događaj i za događaj sa najtežim posljedicama su zanemarljive, a nastala materijalna šteta je manja od 1%.

Ciljna/rizična grupa – kritična infrastruktura			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○ Δ
2	Male	od 1% do 5%	

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice pojave bruceloze na kritičnu infrastrukturu, kada je u pitanju najvjerojatniji mogući događaj i događaj sa najtežim posljedicama, su zanemarljive, dok je procijenjena materijalna šteta manja od 1%.

Ciljna/rizična grupa – životna sredina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○ Δ
2	Male	od 1% do 5%	
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po životnu sredinu za najvjerojatniji mogući događaj i događaj sa najtežim posljedicama su zanemarljive, a nastala materijalna šteta je manja od 1%.

Matrica rizika

Najvjerojatniji mogući događaj ○

Događaj sa najtežim posljedicama - Δ

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)	○				
PROSJEČNA (3)					
NISKA (2)					
VRLO NISKA (1)	Δ				
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica analize rizika od pojave bruceloze

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK
2	NIZAK RIZIK ○
1	VRLO NIZAK RIZIK Δ

U slučaju pojave bruceloze, kada je u pitanju najvjerojatniji mogući događaj, procjenjujemo da je rizik nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz visoku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti. Za događaj sa najtežim

posljedicama procjenjujemo da je rizik vrlo nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz vrlo nisku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti.

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					
PROSJEČNA (3)	H				

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

NISKA (2)					
VRLO NISKA (1)					
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica rizika – prosječan nivo analiziranog rizika

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK
2	NIZAK RIZIK
1	VRLO NIZAK RIZIK H

Uzimajući u obzir da je procijenjena vjerovatnoća pojave bruceloze prosječna (3) i procjenu da sveukupne posljedice od

istog mogu biti zanemarljive (1), smatramo da je rizik u slučaju pojave bruceloze u gradu Derventa vrlo nizak.

Analiza kapaciteta

Osnovni elementi za procjenu efikasnosti odgovora

Elementi za procjenu	Kratka konstatacija o trenutnom stanju i potrebama
Obuka	-Nema redovne i kontinuirane edukacije pripadnika jedinica CZ, -Nema redovne edukacije građana i njihovog informisanja.
Oprema	-Jedinice CZ opšte namjene nemaju adekvatna zaštitna sredstva za rad, -Resursi za zaštitu su ograničeni.
Osoblje	-Postoji Dom zdravlja sa jednim brojem obučenog ljudstva.
Infrastruktura	-Nema karantina za oboljela lica, niti postoje rezervisani resursi za njegovo uspostavljanje.
Doktrine i koncepti (pravni okvir, strategije, programi, planovi, SOP)	-Ne postoje potrebni planovi zaštite i spasavanja.
Unutrašnja organizacija	-Gradski štab za vanredne situacije je nadležan za koordinaciju, usklađivanje, praćenje i usmjeravanje svih aktivnosti vezanih za sprovođenje plana odgovora na zdravstvene rizike.
Informacije – baze podataka	-Dom zdravlja Derventa, -Odjeljenje za inspeksijske poslove, -Odjeljenje za stambeno-komunalne poslove - Civilna zaštita (službena statistika, dokumenti i druge baze podataka za potrebe službe civilne zaštite)
Logistika	Gradski štab za vanredne situacije, jedinica Civilne zaštite, RUCZ RS, PVSJ, resorna odjeljenja Gradske uprave Derventa, Policijska stanica Derventa, Dom zdravlja Derventa, JP „Komunalac“ a.d. Derventa, Crveni krst, privredna društva, mediji.

Matrica procjene kapaciteta

Kategorija	Procjena kapaciteta			
	Ocjena stanja kapaciteta	Prije događaja (propisi, planovi, pripremljenost za postupanje u slučaju opasnosti, preventivne mjere)	Za vrijeme događaja (kapaciteti za odgovor i ublažavanje posljedica, evakuacija, mobilizacija)	Nakon događaja (kapaciteti za sanaciju posljedica i oporavak)
1	Nisu potrebne promjene			
2	Potrebno prilagođavanje	H	H	H
3	Potrebne velike promjene			

Procjena prekograničnog uticaja

Ima li rizik prekogranični uticaj – da/ne	DA
Baze podataka koje mogu koristiti druge države –da/ne	NE
Sistemi ranog upozoravanja u susjednim državama –da/ne	NE
Usklađenost terminologija sa susjednim državama – da/ne	DA
Navedi međunarodne inicijative, ugovore, protokole i slične oblike prekogranične saradnje	-

Procjena uticaja klimatskih promjena na nivo/obim rizika

Na koji način klimatske promjene utiču na rizik	Klimatske promjene će negativno uticati na rizik od pojave epidemija i pandemija. Klimatske promjene utiču neposredno na ljudsko zdravlje zbog klimatskih promjena i ekstremnih vremenskih prilika. Naučno je dokazano da ovi faktori utiču na pojavu novih bolesti, povećanje učestalosti postojećih, posebno zaraznih bolesti i slučajeve prerane smrti. Topliji i vlažniji uslovi, kakve predviđaju klimatski scenariji mogu pogodovati širenju bolesti koje se prenose hranom ili vodom, kao što su dijareja i dizenterija. Klimatske promjene potiču širenje vektorskih bolesti izvan njihovih prirodnih žarišta.
U kom vremenskom periodu taj uticaj može biti od značaja	Klimatske promjene će na ovaj rizik uticati u kratkoročnom i dugoročnom periodu. Treba provoditi mjere prilagođavanja uzimajući u obzir predviđene promjene.
Referentni dokumenti koji to potvrđuju	-

Procjena nepouzdanosti rezultata analize reprezentativnog rizika

		Ocjena stručnosti	Postojanje statističkih podataka	Metodološki pristup
Vrlo visoka nepouzdanost	4			
Visoka nepouzdanost	3			
Niska nepouzdanost	2		h	h
Vrlo niska nepouzdanost	1	h		

Rizik od zoonoze

5.7.Tehničko-tehnološke nesreće

Naziv scenarija
Saobraćajna nesreća vozila sa opasnim materijama
Vrsta reprezentativnog rizika
Tehničko-tehnološke nesreće
Uvod u scenario
U večernjim časovima.
Analiza scenarija
Unutar urbanog dijela grada, uslijed kretanja neprilagođenom brzinom i neprilagođavanja uslovima na putu, došlo je do pucanja guma na pogonskim točkovima vozila za prevoz opasnih materija, te je vozač izgubio kontrolu nad vozilom i došlo je do sudara sa autobusom djelimično popunjenog putnicima. Prilikom sudara nekoliko lica je lakše i teže povrijeđeno, a pričinjena je i značajna materijalna šteta na vozilima. Došlo je do isticanja opasne materije iz cisterne na put. Saobraćaj je u prekidu duže od 12 sati. Na licu mjesta su pripadnici MUP Republike Srpske, PVSJ i HMP.
Analiza izloženosti
Ovim tehničko-tehnološkim udesom u saobraćaju bi bili ugroženi učesnici u saobraćaju, ali i dio stanovništva, te bi u ovom slučaju moglo doći i do smrtnih posljedica. Evakuacija dijela stanovništva bi bila poželjna.
Analiza ranjivosti
Gustina naseljenosti u tom dijelu je oko 60 stanovnika po km ² . Štete od ovakvih tehničko-tehnoloških udesa u saobraćaju procjenjuju se do 5% u odnosu na budžet grada. Kritična infrastruktura može biti ugrožena. Prekid saobraćaja na magistralnom putu više od 12 sati. Ugroženost rijeke Ukrine i živog svijeta u istoj, kao i stanovništva nizvodno. Građevine od javnog interesa i društvenog značaja nisu ugrožene. Ovaj tehničko-tehnološki udes u saobraćaju vjerovatno može dovesti do štete po okolinu, KI i druge infrastrukture. Moguća je i pojava požara.
Opis najvjerovatnijeg neželjenog događaja
Direktan sudar cisterne sa opasnim materijama i autobusa sa putnicima. Tokom posljednjih pet godina u gradu Derventa nije se dogodio ovakav događaj.
Analiza vjerovatnoće
Učestalost pojave saobraćajne nesreće vozila sa opasnim materijama je jednom u 100 godina i rjeđe za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave vrlo niska. Učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja pojave ovakve saobraćajne nesreće jednom u 20 do 100 godina, što predstavlja vjerovatnoću od 1% do 5% ili nisku kvalitativnu ocjenu.

Događaj sa najtežim posljedicama

Za saobraćajne nesreće u većini slučajeva krivi su vozači i brza vožnja po saobraćajnicama koje zahtijevaju oprez, te mogu prouzrokovati velike katastrofalne nesreće. Događaj sa najtežim

posljedicama opisuje lančani sudar vozila, od kojih je jedno vozilo sa opasnim materijama.

Kriterijumi za procjenu vjerovatnoće/učestalosti

Najvjerovatniji mogući događaj ☹

Događaj sa najtežim posljedicama - Δ

Kategorija	Vjerovatnoća/učestalost			Odabrana vrijednost – označiti sa h
	Kvalitativna ocjena	Vjerovatnoća	Učestalost	
1	Vrlo niska	do 1%	jednom u 100 godina i rjeđe	Δ
2	Niska	od 1% do 5%	jednom u 20 do 100 godina	○
3	Prosječna	od 5% do 50%	jednom u dvije do 20 godina	
4	Visoka	od 51% do 98%	jednom u jednu do dvije godine	
5	Vrlo visoka	preko 98%	jednom godišnje i češće	

Na osnovu navedenog, učestalost pojave saobraćajne nesreće vozila sa opasnim materijama je jednom u 100 godina i rjeđe za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave vrlo niska. Na osnovu navedenog u tabeli može se zaključiti da je učestalost

najvjerovatnijeg mogućeg događaja pojave ovakve saobraćajne nesreće jednom u 20 do 100 godina, što predstavlja vjerovatnoću od 1% do 5% ili nisku kvalitativnu ocjenu.

Ciljna/rizična grupa – život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	od 1 do 3	
2	Male	od 4 do 20	○
3	Umjerene	od 21 do 100	Δ
4	Značajne	od 101 do 200	
5	Katastrofalne	više od 200	

U slučaju pojave saobraćajne nesreće vozila sa opasnim materijama, a uzimajući u obzir procjenu uticaja posljedica opasnosti na život i zdravlje ljudi, procjenjujemo da su posljedice

za najvjerojatniji mogući događaj male, dok su za događaj sa najtežim posljedicama umjerene.

Ciljna/rizična grupa – imovina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○ Δ
2	Male	od 1% do 5%	
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po imovinu za najvjerojatniji mogući događaj su zanemarljive, a nastala materijalna šteta je manja od

1%, dok su posljedice za događaj sa najtežim posljedicama male, a nastala materijalna šteta kreće se u intervalu od 1% do 5%.

Ciljna/rizična grupa – kritična infrastruktura			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○
2	Male	od 1% do 5%	Δ
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice pojave saobraćajne nesreće vozila sa opasnim materijama na kritičnu infrastrukturu, kada je u pitanju najvjerojatniji mogući događaj, su zanemarljive, dok je procijenjena materijalna šteta manja od 1%. Za događaj sa

najtežim posljedicama procijenjena materijalna šteta kreće se od 1% do 5%, a intenzitet posljedica je mali.

Ciljna/rizična grupa – životna sredina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	
2	Male	od 1% do 5%	○ Δ
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po životnu sredinu za najvjerojatniji mogući događaj i događaj sa najtežim posljedicama su male, a materijalna šteta se kreće od 1% do 5%.

Matrica rizika

Najvjerojatniji mogući događaj ○

Događaj sa najtežim posljedicama Δ

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					
PROSJEČNA (3)					

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

NISKA (2)			Δ		
VRLO NISKA (1)		○			
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica analize rizika od pojave saobraćajne nesreće vozila sa opasnim materijama

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK
2	NIZAK RIZIK Δ
1	VRLO NIZAK RIZIK ○

U slučaju pojave saobraćajne nesreće vozila sa opasnim materijama, kada je u pitanju najvjerovatniji mogući događaj, procjenjujemo da je rizik vrlo nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz vrlo nisku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti. Za događaj sa najtežim posljedicama procjenjujemo da je rizik nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu,

kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz nisku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti.

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					
PROSJEČNA (3)			H		
NISKA (2)					
VRLO NISKA (1)					
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica rizika – prosječan nivo analiziranog rizika

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK H
2	NIZAK RIZIK
1	VRLO NIZAK RIZIK

Uzimajući u obzir da je procijenjena vjerovatnoća pojave saobraćajne nesreće vozila sa opasnim materijama prosječna (3) i procjenu da sveukupne posljedice od istog mogu biti umjerene (3), smatramo da je rizik u slučaju pojave saobraćajne nesreće vozila sa opasnim materijama u gradu Derventa prosječan.

Naziv scenarija
Eksplzija na benzinskoj pumpi, koja se nalazi na magistralnom putu
Vrsta reprezentativnog rizika

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Tehničko-tehnološke nesreće
Uvod u scenario
Događaj je u toku dana i vremenske prilike nemaju uticaj na isti.
Analiza scenarija
U toku dana dolazi do curenja gasa na gasnom postrojenju benzinske pumpe. Ventil za zatvaranje plina je oštećen. Vozač motornog vozila, koji toči benzin, uočava curenje gasa i pokušava da pokrene vozilo i napusti benzinsku pumpu. Pomjeranje vozila izaziva udarac u pumpnu stanicu i dolazi do varnice. Gas je dostigao tačku zasićenja i došlo je do eksplozije. Na intervenciju je izašla PVSJ sa jednom smjenom (rukovodilac akcije gašenja požara, vozač, vatrogasac). Saobraćaj na magistralnom pravcu je u prekidu.
Analiza izloženosti
Ovim događajem bi bilo ugroženo do 50 lica, prevashodno zaposlenih i kupaca na BPS i moralo bi se evakuisati do 20 lica.
Analiza ranjivosti
Gustina naseljenosti je do 64 stanovnika po km ² . Štete od ovakvih tehničko-tehnoloških nesreća su manje od 1 % u odnosu na budžet grada. Kritična infrastruktura može biti ugrožena u vidu prekida saobraćaja na magistralnom putu više od 12 sati. Građevine od javnog interesa i društvenog značaja nisu ugrožene. Ovaj događaj može izazvati prekid funkcionisanja kritične infrastrukture.
Opis najvjerovatnijeg neželjenog događaja
Izuzetno intenzivna i snažna eksplozija, praćena udarnim talasom i požarom. Tokom posmatranog perioda se nisu dešavale ovakve nesreće.
Analiza vjerovatnoće
Učestalost pojave eksplozije na benzinskoj pumpi koja se nalazi na magistralnom putu je jednom u 100 godina i rjeđe za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave vrlo niska. Učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja pojave eksplozije na benzinskoj pumpi jednom u 20 do 100 godina, što predstavlja vjerovatnoću od 1% do 5% ili nisku kvalitativnu ocjenu.

Događaj sa najtežim posljedicama

Prilikom pretakanja goriva iz cisterne, nemarom dolazi do iskre i zapaljenja cisterne, dolazi do eksplozije cisterne, požara i eksplozije benzinske pumpe. Požar nije moguće na vrijeme ugasiti i dolazi do eksplozije koja zahvata stambene objekte koji su u

blizini objekta. Veći broj ljudskih žrtava (radnici, slučajni prolaznici, vatrogasci, građani u okolnim kućama).

Kriterijumi za procjenu vjerovatnoće/učestalosti

Najvjerovatniji mogući događaj ⊖

Događaj sa najtežim posljedicama - Δ

Kategorija	Vjerovatnoća/učestalost			Odabrana vrijednost – označiti sa h
	Kvalitativna ocjena	Vjerovatnoća	Učestalost	
1	Vrlo niska	do 1%	jednom u 100 godina i rjeđe	Δ
2	Niska	od 1% do 5%	jednom u 20 do 100 godina	○
3	Prosječna	od 5% do 50%	jednom u dvije do 20 godina	
4	Visoka	od 51% do 98%	jednom u jednu do dvije godine	
5	Vrlo visoka	preko 98%	jednom godišnje i češće	

Na osnovu navedenog, učestalost pojave eksplozije na benzinskoj pumpi koja se nalazi na magistralnom putu je jednom u 100 godina i rjeđe za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave vrlo niska. Na osnovu navedenog u tabeli može se zaključiti da je učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja pojave eksplozije

na benzinskoj pumpi jednom u 20 do 100 godina, što predstavlja vjerovatnoću od 1% do 5% ili nisku kvalitativnu ocjenu.

Ciljna/rizična grupa – život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	od 1 do 3	○
2	Male	od 4 do 20	Δ
3	Umjerene	od 21 do 100	
4	Značajne	od 101 do 200	
5	Katastrofalne	više od 200	

U slučaju pojave pojave eksplozije na benzinskoj pumpi, a uzimajući u obzir procjenu uticaja posljedica opasnosti na život i zdravlje ljudi, procjenjujemo da su posljedice za najvjerovatniji

moгуći događaj zanemarljive, dok su za događaj sa najtežim posljedicama male.

Ciljna/rizična grupa – imovina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○
2	Male	od 1% do 5%	Δ
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po imovinu za najvjerovatniji moguća događaj su zanemarljive, a nastala materijalna šteta je manja od 1%, dok su posljedice za događaj sa najtežim

posljedicama male, nastala materijalna šteta kreće se u intervalu od 1% do 5%.

Ciljna/rizična grupa – kritična infrastruktura			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○
2	Male	od 1% do 5%	Δ
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice pojave eksplozije na benzinskoj pumpi na kritičnu infrastrukturu, kada je u pitanju najvjerovatniji moguća događaj, su zanemarljive, dok je procijenjena materijalna šteta manja od 1%.

Za događaj sa najtežim posljedicama procijenjena materijalna šteta kreće se od 1% do 5%, a intenzitet posljedica je mali.

Ciljna/rizična grupa – životna sredina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○
2	Male	od 1% do 5%	Δ
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po životnu sredinu za najvjerovatniji moguća događaj su zanemarljive, a materijalna šteta je manja od 1%. Za događaj sa najtežim posljedicama procijenjena materijalna šteta kreće se od 1% do 5%, a intenzitet posljedica je mali.

Matrica rizika

Najvjerovatniji moguća događaj ○

Događaj sa najtežim posljedicama Δ

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

PROSJEČNA (3)					
NISKA (2)	○				
VRLO NISKA (1)		Δ			
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica analize rizika od pojave eksplozije na benzinskoj pumpi

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK
2	NIZAK RIZIK
1	VRLO NIZAK RIZIK ○ Δ

U slučaju pojave eksplozije na benzinskoj pumpi koja se nalazi na magistralnom putu, kada je u pitanju najvjerovatniji mogući događaj, procjenjujemo da je rizik vrlo nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz nisku

vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti. Za događaj sa najtežim posljedicama procjenjujemo da je rizik vrlo nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz vrlo nisku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti.

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					
PROSJEČNA (3)					
NISKA (2)		H			
VRLO NISKA (1)					
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica rizika – prosječan nivo analiziranog rizika

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK
2	NIZAK RIZIK H
1	VRLO NIZAK RIZIK

Uzimajući u obzir da je procijenjena vjerovatnoća pojave eksplozije na benzinskoj pumpi niska (2) i procjenu da sveukupne posljedice od istog mogu biti male (2), smatramo da je rizik u

slučaju pojave eksplozije na benzinskoj pumpi u gradu Derventa nizak.

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Analiza kapaciteta

Osnovni elementi za procjenu efikasnosti odgovora

Elementi za procjenu	Kratka konstatacija o trenutnom stanju i potrebama
Obuka	-U skladu sa planom, redovno se provode vježbe i edukacije pripadnika CZ, -Vozači nisu obučeni o upotrebi PP aparata.
Oprema	-PVSJ ne raspolaže sredstvima za spasavanje u slučaju tehničko-tehnoloških nesreća u saobraćaju, -Nedovoljno sredstava za gašenje požara opasnih materija, -Specijalističke jedinice civilne zaštite za zaštitu od požara nemaju opremu i sredstva za gašenje ovakvih tehničko-tehnoloških požara u saobraćaju.
Osoblje	-Postoji PVSJ sa potrebnim brojem obučenog ljudstva.
Infrastruktura	-Nema razvijenih kapaciteta za evakuaciju, -Zbrinjavanje povrijeđenih ograničeno, -Zbrinjavanje evakuisanih otežano.
Doktrine i koncepti (pravni okvir, strategije, programi, planovi, SOP)	-Postoje planovi zaštite i spasavanja od rizika tehničko-tehnološke nesreće.
Unutrašnja organizacija	-Gradski štab za vanredne situacije je nadležan za koordinaciju, usklađivanje, praćenje i usmjeravanje svih aktivnosti vezanih za sprovođenje odgovora na tehničko-tehnološke nesreće.
Informacije – baze podataka	-PVSJ, -Odjeljenje za stambeno-komunalne poslove - Civilna zaštita (službena statistika, dokumenti i druge baze podataka za potrebe službe civilne zaštite)
Logistika	Gradski štab za vanredne situacije, jedinica Civilne zaštite, RUCZ RS, PVSJ, resorna odjeljenja Gradske uprave Derventa, Policijska stanica Derventa, Dom zdravlja Derventa, JP „Komunalac“ a.d. Derventa, ZP „Elektro Dobo“ a.d. Dobo, terenska jedinica Derventa, Crveni krst, privredna društva, mediji.

Matrica procjene kapaciteta

Kategorija	Procjena kapaciteta			
	Ocjena stanja kapaciteta	Prije događaja (propisi, planovi, pripremljenost za postupanje u slučaju opasnosti, preventivne mjere)	Za vrijeme događaja (kapaciteti za odgovor i ublažavanje posljedica, evakuacija, mobilizacija)	Nakon događaja (kapaciteti za sanaciju posljedica i oporavak)
1	Nisu potrebne promjene			
2	Potrebno prilagođavanje	H	H	H
3	Potrebne velike promjene			

Procjena prekograničnog uticaja

Ima li rizik prekogranični uticaj – da/ne	NE
Baze podataka koje mogu koristiti druge države –da/ne	NE
Sistemi ranog upozoravanja u susjednim državama –da/ne	NE
Usklađenost terminologija sa susjednim državama – da/ne	DA

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Navesti međunarodne inicijative, ugovore, protokole i slične oblike prekogranične saradnje	-
--	---

Procjena uticaja klimatskih promjena na nivo/obim rizika

Na koji način klimatske promjene utiču na rizik	Klimatske promjene će pozitivno djelovati na rizik, u slučaju hladnog i kišovito vremena može doći do značajnog smanjenja požara.
U kom vremenskom periodu taj uticaj može biti od značaja	Klimatske promjene će na ovaj rizik uticati u kratkoročnom razdoblju, jer na ovom podneblju se izmjenjuju četiri godišnja doba.
Referentni dokumenti koji to potvrđuju	-

Procjena nepouzdanosti rezultata analize reprezentativnog rizika

		Ocjena stručnosti	Postojanje statističkih podataka	Metodološki pristup
Vrlo visoka nepouzdanost	4			
Visoka nepouzdanost	3			
Niska nepouzdanost	2		h	h
Vrlo niska nepouzdanost	1	h		

Rizik od tehničko-tehnoloških nesreća

5.8.Mine, NUS i ESZR

Naziv scenarija
Minski incident
Vrsta reprezentativnog rizika
Mine i neeksplozirana ubojna sredstva
Uvod u scenario
Na području naselja Pjevalovac aktivirana eksplozivna naprava.
Analiza scenarija
Došlo je do eksplozije i aktiviranja eksplozivne naprave na prostoru koji nije označen kao minsko sumnjiva površina. Na licu mjesta je pronađena mrtva divlja životinja. Do sada nije bilo incidenata ovog tipa, ali postojanje prostora zagađenog minama sugeriraju mogućnost pojave istog.
Analiza izloženosti
Ova opasnost ima direktan uticaj na život ljudi i životinja. Ovaj lokalitet pripada zoni rijetke naseljenosti. Gustina naseljenosti na tom prostoru iznosi do 10 st/km ² .
Analiza ranjivosti
Štete su do 1% u odnosu na budžet. Kritična infrastruktura nije ugrožena. Građevine od javnog interesa i društvenog značaja nisu ugrožene. Ovaj događaj može generisati povrede pripadnika CZ.
Opis najvjerovatnijeg neželjenog događaja
Aktivirana eksplozivna naprava na prostoru identifikovanom kao minsko sumnjiva površina ili na prostoru u kojem je došlo do pomjeranja minskih polja. Angažovane su hitne službe i tim RUCZ za deminiranje, radi identifikacije sumnjive površine.
Analiza vjerovatnoće
Učestalost pojave eksplozije mine na prostoru koji nije označen kao minsko sumnjiva površina je jednom u 100 godina i rjeđe za događaj sa najtežim posljedicama. Učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja pojave eksplozije mine jednom u 20 do 100 godina, što predstavlja vjerovatnoću od 1% do 5%.

Događaj sa najtežim posljedicama

Grupa građana u sklopu rekreacije se našla na prostoru identifikovanom kao minsko polje, prilikom čega je došlo do

aktiviranja mine. Od zadobijenih rana jedno lice je smrtno stradalo, dok ih je nekoliko ranjeno.

Kriterijumi za procjenu vjerovatnoće/učestalosti

Najvjerovatniji mogući događaj ☹

Događaj sa najtežim posljedicama - Δ

Kategorija	Vjerovatnoća/učestalost			
	Kvalitativna ocjena	Vjerovatnoća	Učestalost	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Vrlo niska	do 1%	jednom u 100 godina i rjeđe	Δ
2	Niska	od 1% do 5%	jednom u 20 do 100 godina	○
3	Prosječna	od 5% do 50%	jednom u dvije do 20 godina	
4	Visoka	od 51% do 98%	jednom u jednu do dvije godine	
5	Vrlo visoka	preko 98%	jednom godišnje i češće	

Na osnovu navedenog, učestalost pojave eksplozije mine na prostoru koji nije označen kao minsko sumnjiva površina je jednom u 100 godina i rjeđe za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave vrlo niska. Na osnovu navedenog u tabeli može se zaključiti da je

učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja pojave eksplozije mine jednom u 20 do 100 godina, što predstavlja vjerovatnoću od 1% do 5%.

Ciljna/rizična grupa – život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	od 1 do 3	○
2	Male	od 4 do 20	Δ
3	Umjerene	od 21 do 100	
4	Značajne	od 101 do 200	
5	Katastrofalne	više od 200	

U slučaju pojave eksplozije mine na prostoru koji nije označen kao minsko sumnjiva površina, a uzimajući u obzir procjenu uticaja posljedica opasnosti na život i zdravlje ljudi, procjenjujemo da su posljedice za najvjerovatniji mogući događaj zanemarljive, dok su za događaj sa najtežim posljedicama male.

Ciljna/rizična grupa – imovina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○
2	Male	od 1% do 5%	Δ
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po imovinu za najvjerovatniji mogući događaj su zanemarljive, a nastala materijalna šteta je manja od

1%, dok su posljedice za događaj sa najtežim posljedicama male, nastala materijalna šteta kreće se u intervalu od 1% do 5%.

Ciljna/rizična grupa – kritična infrastruktura			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○
2	Male	od 1% do 5%	Δ
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice pojave eksplozije mine na prostoru koji nije označen kao minsko sumnjiva površina na kritičnu infrastrukturu, kada je u pitanju najvjerovatniji mogući događaj, su zanemarljive, dok je procijenjena materijalna šteta manja od 1%. Za događaj sa

najtežim posljedicama procijenjena materijalna šteta kreće se od 1% do 5%, a intenzitet posljedica je mali.

Ciljna/rizična grupa – životna sredina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○
2	Male	od 1% do 5%	Δ
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po životnu sredinu za najvjerovatniji mogući događaj su zanemarljive, a materijalna šteta je manja od

1%. Za događaj sa najtežim posljedicama procijenjena materijalna šteta kreće se od 1% do 5%, a intenzitet posljedica je mali.

Matrica rizika

Najvjerovatniji mogući događaj ○

Događaj sa najtežim posljedicama Δ

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					
PROSJEČNA (3)					
NISKA (2)	○				
VRLO NISKA (1)		Δ			
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica analize rizika od pojave eksplozije mine

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK
2	NIZAK RIZIK
1	VRLO NIZAK RIZIK ○ Δ

U slučaju pojave eksplozije mine na prostoru koji nije označen kao minsko sumnjiva površina, kada je u pitanju najvjerovatniji mogući događaj, procjenjujemo da je rizik vrlo nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz

nisku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti. Za događaj sa najtežim posljedicama procjenjujemo da je rizik vrlo nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz vrlo nisku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti.

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					
PROSJEČNA (3)					
NISKA (2)		H			
VRLO NISKA (1)					
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica rizika – prosječan nivo analiziranog rizika

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK
2	NIZAK RIZIK H
1	VRLO NIZAK RIZIK

Uzimajući u obzir da je procijenjena vjerovatnoća pojave eksplozije mine na prostoru koji nije označen kao minsko sumnjiva površina niska (2) i procjenu da sveukupne posljedice od istog mogu biti male (2), smatramo da je rizik u slučaju pojave eksplozije

Naziv scenarija
Minska nesreća
Vrsta reprezentativnog rizika
Mine i neeksplozivna ubojna sredstva
Uvod u scenario
Na području naselja Dubočac, u rano proljeće, uz rijeku Savu nekoliko mještana provodi aktivnosti krčenja lokaliteta koji je obrastao niskim rastinjem. Lokalitet se nalazi u neposrednoj blizini prostora identifikovanog kao minsko sumnjiva površina.
Analiza scenarija
Prilikom provođenja aktivnosti krčenja navedene lokacije došlo je do aktiviranja mine, te je jedno lice poginulo dok su dva lica zadobila teže tjelesne povrede. Mještani koji su, takođe, bili uključeni u aktivnosti krčenja lokacije su brzo intervenisali i obavjestili hitnu pomoć i policiju. Službenici Policijske stanice Derventa su obavjestili tim RUCZ za deminiranje.
Analiza izloženosti
Ova opasnost ima direktan uticaj na život ljudi i životinja. Ovaj lokalitet pripada zoni srednje naseljenosti. Gustina naseljenosti na tom prostoru iznosi do 30 st/km ² .
Analiza ranjivosti
Štete su do 1% u odnosu na budžet. Kritična infrastruktura nije ugrožena. Građevine od javnog interesa i društvenog značaja nisu ugrožene. Ovaj događaj može generisati povrede pripadnika CZ.
Opis najvjerovatnijeg neželjenog događaja
Aktivirana eksplozivna naprava na prostoru identifikovanom kao minsko sumnjiva površina ili na prostoru u kojem je došlo do pomjeranja minskih polja. Prilikom aktiviranja mine jedno lice poginulo, dok su dva lica zadobila teže tjelesne povrede. Angažovane su hitne službe i tim RUCZ za deminiranje, radi identifikacije sumnjive površine.
Analiza vjerovatnoće
Učestalost pojave minske nesreće je jednom u 100 godina i rjeđe za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave vrlo niska. Učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja pojave minske nesreće jednom u 20 do 100 godina, što predstavlja vjerovatnoću od 1% do 5% ili nisku kvalitativnu ocjenu.

mine u gradu Derventa nizak.

Događaj sa najtežim posljedicama

Grupa građana u sklopu akcije čišćenja i krčenja lokaliteta se našla na prostoru identifikovanom kao minsko polje, prilikom čega

je došlo do aktiviranja nekoliko mina. Od zadobijenih rana dva lica su smrtno stradala, dok ih je nekoliko ranjeno.

Kriterijumi za procjenu vjerovatnoće/učestalosti

Najvjerovatniji mogući događaj ☹

Događaj sa najtežim posljedicama - Δ

Kategorija	Vjerovatnoća/učestalost			Odabrana vrijednost – označiti sa h
	Kvalitativna ocjena	Vjerovatnoća	Učestalost	
1	Vrlo niska	do 1%	jednom u 100 godina i rjeđe	Δ
2	Niska	od 1% do 5%	jednom u 20 do 100 godina	○

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

3	Prosječna	od 5% do 50%	jednom u dvije do 20 godina	
4	Visoka	od 51% do 98%	jednom u jednu do dvije godine	
5	Vrlo visoka	preko 98%	jednom godišnje i češće	

Na osnovu navedenog, učestalost pojave minske nesreće je jednom u 100 godina i rjeđe za događaj sa najtežim posljedicama, te na osnovu toga procjenjujemo da je vjerovatnoća ove pojave vrlo niska. Na osnovu navedenog u tabeli može se zaključiti da je

učestalost najvjerovatnijeg mogućeg događaja pojave minske nesreće jednom u 20 do 100 godina, što predstavlja vjerovatnoću od 1% do 5% ili nisku kvalitativnu ocjenu.

Ciljna/rizična grupa – život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	od 1 do 3	○
2	Male	od 4 do 20	Δ
3	Umjerene	od 21 do 100	
4	Značajne	od 101 do 200	
5	Katastrofalne	više od 200	

U slučaju pojave minske nesreće, a uzimajući u obzir procjenu uticaja posljedica opasnosti na život i zdravlje ljudi, procjenjujemo

da su posljedice za najvjerovatniji mogući događaj zanemarljive, dok su za događaj sa najtežim posljedicama male.

Ciljna/rizična grupa – imovina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○
2	Male	od 1% do 5%	Δ
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice opasnosti po imovinu za najvjerovatniji mogući događaj su zanemarljive, a nastala materijalna šteta

pojave minske nesreće je manja od 1%, dok su posljedice za događaj sa najtežim posljedicama male, nastala materijalna šteta kreće se u intervalu od 1% do 5%.

Ciljna/rizična grupa – kritična infrastruktura			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○
2	Male	od 1% do 5%	Δ
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

Posljedice pojave minske nesreće na kritičnu infrastrukturu, najtežim posljedicama procijenjena materijalna šteta kreće se od

Ciljna/rizična grupa – životna sredina			
Kategorija	Posljedice	Kriterijum – materijalna šteta izražena u procentima	Odabrana vrijednost – označiti sa h
1	Zanemarljive	< 1%	○
2	Male	od 1% do 5%	Δ
3	Umjerene	od 5% do 10%	
4	Značajne	od 10% do 20%	
5	Katastrofalne	> 20%	

kada je u pitanju najvjerovatniji mogući događaj, su zanemarljive, dok je procijenjena materijalna šteta manja od 1%. Za događaj sa

1% do 5%, a intenzitet posljedica je mali.

Posljedice opasnosti po životnu sredinu za najvjerovatniji mogući događaj su zanemarljive, a materijalna šteta je manja od

1%. Za događaj sa najtežim posljedicama procijenjena materijalna šteta kreće se od 1% do 5%, a intenzitet posljedica je mali.

Matrica rizika

Najvjerovatniji mogući događaj ○
Događaj sa najtežim posljedicama Δ

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					
PROSJEČNA (3)					
NISKA (2)	○				
VRLO NISKA (1)		Δ			
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica analize rizika od pojave minske nesreće

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK
2	NIZAK RIZIK
1	VRLO NIZAK RIZIK ○ Δ

U slučaju pojave minske nesreće, kada je u pitanju najvjerovatniji mogući događaj, procjenjujemo da je rizik vrlo nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz nisku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti. Za događaj sa najtežim posljedicama procjenjujemo da je rizik vrlo

nizak po život i zdravlje ljudi, imovinu, kritičnu infrastrukturu i životnu sredinu, uz vrlo nisku vjerovatnoću da će se ova opasnost desiti.

VRLO VISOKA (5)					
VISOKA (4)					
PROSJEČNA (3)					
NISKA (2)		H			
VRLO NISKA (1)					
	ZANEMARLJIVE (1)	MALE (2)	UMJERENE (3)	ZNAČAJNE (4)	KATASTROFALNE (5)

Matrica rizika – prosječan nivo analiziranog rizika

5	VRLO VISOK RIZIK
4	VISOK RIZIK
3	PROSJEČAN RIZIK
2	NIZAK RIZIK H
1	VRLO NIZAK RIZIK

Uzimajući u obzir da je procijenjena vjerovatnoća pojave minske nesreće niska (2) i procjenu da sveukupne posljedice od

istog mogu biti male (2), smatramo da je rizik u slučaju pojave minske nesreće u gradu Derventa nizak.

Analiza kapaciteta

Osnovni elementi za procjenu efikasnosti odgovora

Elementi za procjenu	Kratka konstatacija o trenutnom stanju i potrebama
----------------------	--

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Obuka	-Nema redovne i kontinuirane edukacije pripadnika jedinica CZ, -nema vježbi CZ po ovom pitanju, -Nema redovne edukacije građana i njihovog informisanja.
Oprema	-Gradska jedinica CZ nije opremljena ni osposobljena za nesreće ovog tipa, -Hitne službe nisu opremljene i obučene za incidente ovog tipa.
Osoblje	-Nema specijalističke jedinice CZ za protivminsko djelovanje.
Infrastruktura	-Zbrinjavanje u Domu zdravlja Derventa ograničeno.
Doktrine i koncepti (pravni okvir, strategije, programi, planovi, SOP)	-Ne postoje potrebni planovi zaštite i spasavanja.
Unutrašnja organizacija	-Gradski štab za vanredne situacije je nadležan za koordinaciju, usklađivanje, praćenje i usmjeravanje svih aktivnosti vezanih za sprovođenje odgovora na rizike od mina i neeksplozivnih ubojnih sredstava.
Informacije – baze podataka	Odjeljenje za stambeno-komunalne poslove - Civilna zaštita (službena statistika, dokumenti i druge baze podataka za potrebe službe civilne zaštite)
Logistika	Gradski štab za vanredne situacije, jedinica Civilne zaštite, RUCZ RS, JU „Vode Srpske“, PVSJ, resorna odjeljenja Gradske uprave Derventa, Policijska stanica Derventa, Dom zdravlja Derventa, JP „Komunalac“ a.d. Derventa, Crveni krst, privredna društva, mediji.

Matrica procjene kapaciteta

Kategorija	Procjena kapaciteta			
	Ocjena stanja kapaciteta	Prije događaja (propisi, planovi, pripremljenost za postupanje u slučaju opasnosti, preventivne mjere)	Za vrijeme događaja (kapaciteti za odgovor i ublažavanje posljedica, evakuacija, mobilizacija)	Nakon događaja (kapaciteti za sanaciju posljedica i oporavak)
1	Nisu potrebne promjene			
2	Potrebno prilagođavanje	H	H	H
3	Potrebne velike promjene			

Procjena prekograničnog uticaja

Ima li rizik prekogranični uticaj – da/ne	NE
Baze podataka koje mogu koristiti druge države –da/ne	NE
Sistemi ranog upozoravanja u susjednim državama –da/ne	NE
Usklađenost terminologija sa susjednim državama – da/ne	DA
Navedi međunarodne inicijative, ugovore, protokole i slične oblike prekogranične saradnje	-

Procjena uticaja klimatskih promjena na nivo/obim rizika

	Klimatske promjene na rizik utiču u negativnom smislu, jer u slučaju obilnih padavina može doći do plavljenja područja zagađenih
--	--

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

Na koji način klimatske promjene utiču na rizik	eksplozivnim sredstvima zaostalim iz rata i pomjeranja tih sredstava, pa karte u koje su ucrtani položaji postaju nerelevantne.
U kom vremenskom periodu taj uticaj može biti od značaja	Klimatske promjene će na ovaj rizik uticati u kratkoročnom razdoblju, ali taj uticaj je veoma nepovoljan.
Referentni dokumenti koji to potvrđuju	-

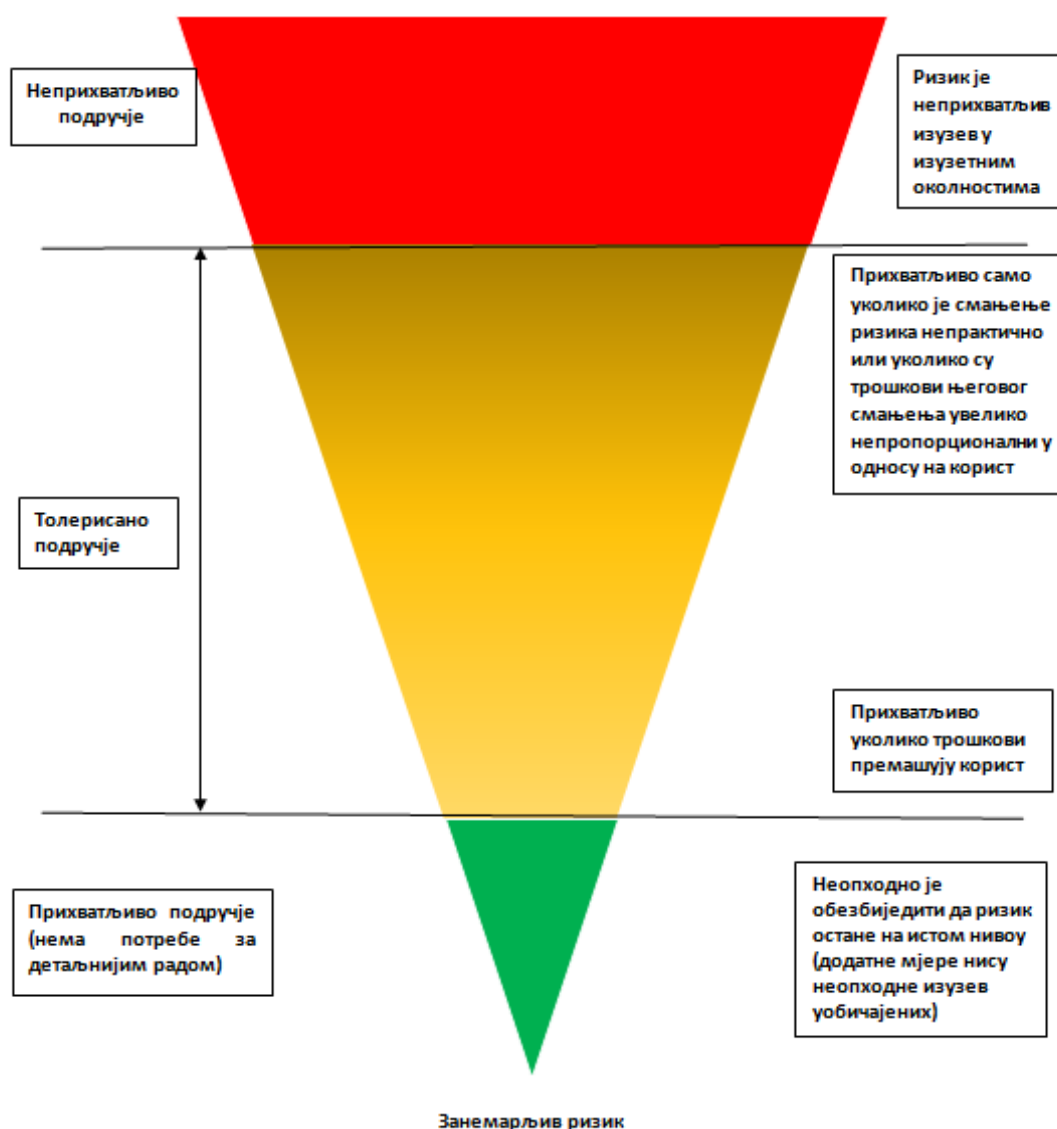
Procjena nepouzdanosti rezultata analize reprezentativnog rizika

		Ocjena stručnosti	Postojanje statističkih podataka	Metodološki pristup
Vrlo visoka nepouzdanost	4			
Visoka nepouzdanost	3			
Niska nepouzdanost	2		h	h
Vrlo niska nepouzdanost	1	h		

Rizik od mina i neeksplozivnih ubojnih sredstava

5.9.Ocjena prihvatljivosti rizika – prioritizacija rizika (ALARP metoda)

Vrednovanje prihvatljivosti rizika

02.11.2023.

SLUŽBENI GLASNIK GRADA DERVENTA-Broj 15

1	2	3	4
Naziv scenarija	Događaj sa najtežim posljedicama (ocjena nivoa rizika od 1 do 5)	Najvjerovatniji neželjeni događaj (ocjena nivoa rizika od 1 do 5)	Vrednovanje (zbir kolona 2 i 3)
Poplava u urbanom području Dervente	2	2	4
Zemljotres VII ⁰ MCS	2	2	4
Oluja praćena gradom	2	2	4
Dugotrajna suša	2	2	4
Požar na stambenom objektu	2	2	4
Požar otvorenog prostora	2	2	4
Respiratorna infekcija (virus gripa)	1	2	3
Akutna respiratorna infekcija nepoznatog porijekla epidemijskog tipa	1	1	2
Bruceloza ovaca	1	2	3
Eksplzija na benzinskoj pumpi	1	1	2
Saobraćajna nesreća vozila sa opasnim materijama	1	1	2
Minski incident	1	1	2
Minska nesreća	1	1	2

Zbirni pregled procjene nepouzdanosti rezultata analize reprezentativnih rizika

	Reprezentativni rizici							
	Poplava	Zemljotres	Požar	Elementarne nepogode (suša, oluja, grad)	Epidemija nepoznate ARI	Zoonoze	Tehničko-tehnološke nesreće	Mine, NUS i ESZR
Stručnost	1	1	1	1	1	1	1	1
Podaci	2	2	2	2	2	2	2	2
Metodologija	2	2	2	2	2	2	2	2

S A D R Ź A J**SKUPŠTINA GRADA DERVENTA**

288. Odluka o procjeni ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće	1
---	---